

מוסף שבת

ט"ו אדר תשע"ח 2/3/18



ושמואל מנשרת את ה'

אחר מיטת מרן הגר"ש אוירבך זצ"ל: תלמידיו חושפים את השקיעות בתורה, מאבקי החינוך, השיר "האביק שבמרחץ", הקשר עם מרן הקהילות יעקב זצ"ל והמשא האחרון שהפך לצוואה

16



אפיריון שלמה

26

הרה"ג טוביה פריינד בסדרת חשיפות הלכתיות מתורת הגרש"ז אוירבך זצ"ל, כ"ג שנים לפטירתו • הלכות נישואין, מחאה, תארים והקשר למרן הגר"ע יוסף זצ"ל

תנובה במבצע

הזכוייה שנ הבית



ההגרלה הגדולה
1,000,000 ₪
לרכישת דירה
תתקיים בתאריך ז' בסיוון תשע"ח (21.5.2018)

*במבצע יכולים להשתתף אך ורק בני 18 ומעלה *פרס כספי של 1,000,000 ₪ (לפני ניכוי מס במקור), ניתן להשתמש בפרס לכל מטרה *המוצרים המשתתפים במבצע: מוצרי החלב ותחליפי החלב של תנובה (לא כולל מוצרי מעדניה) *ניתן להשתתף במבצע בין התאריכים כ"א בשבט תשע"ח עד י"ח באייר תשע"ח (6.2.2018-3.5.2018) *התמונות להמחשה בלבד *אריזות: מכסים, פקקים, ברקודים לפי המפורט בתקנון המבצע *ההגרלות השבועיות (10 הגרלות) יתקיימו בין התאריכים ג' באדר תשע"ח עד י"ד באייר תשע"ח (18.2.2018-29.4.2018) *מועד ההגרלה הגדולה בז' בסיוון תשע"ח (21.5.2018) *הפרס השבועי יינתן כשובר *בכל הגרלה יוגרל פרס אחד *ניתן לזכות בהגרלה שבועית אחת בלבד *רשימת נקודות המכירה בטלמסר 03-3739999 *בכפוף לתנאי תקנון המבצע *עורך ההגרלה: תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ *המפקח על ההגרלה: רו"ח רוני תירושי *ניתן לעיין בתקנון המבצע במשרדי העוזר לעורך ההגרלה: פרסום גל אורן בס"ד 2007 שותפות מוגבלת, רחוב מנחם בגין 42 רמת גן, בתיאום מראש *ההגרלה נערכת עפ"י תנאי ההיתר הכללי לעריכת הגרלות לפרסומת מסחרית לפי חוק העונשין, התשל"ז-1977 *ט.ל.ח. **בצירוף הפרטים האישיים: שם פרטי, משפחה, טלפון, טלפון נייד, כתובת מלאה ומספר תעודת זהות.

ההגרלה השבועית מס' 4 חדר תינוקות

תקיים ביום ראשון בתאריך כ"ד באדר תשע"ח (11.3.2018)
הזדרזו! כדי להיכנס להגרלה יש לשלוח מעטפות עד יום רביעי (כ' באדר תשע"ח) בשעה 09:00

לשירותכם
הוספנו 10 תיבות
מבצע ברשתות
יש חסד
ונתיב החסד

נכנסים
להגרלות השבועיות
ולהגרלה הגדולה

שולחים
לת.ד 62241. באמצעות סניף בית הדואר
בית המיון ההגנה 137 תל אביב 6162001
או באמצעות תיבות המבצע בנקודות המכירה הנבחרות

אוספים
10 אריזות ממוצרי החלב
של **תנובה**

שולחים יותר מעטפות ומגדילים את סיכויי הזכייה!

ניתן לשלוח במעטפות רגילות או במעטפות המבצע**

פרטים ועדכונים בחוברת המבצע או בטלמסר:

03-3739999

לקבלת חוברת המבצע שלחו מייל tnuvamitza@gmail.com

למהדרין יש **תנובה**



הגאון רבי אריה שטרן
רבה של ירושלים

משמחת פורים לשמחת הגאולה

בניסן שהוא ראשון לחודשי השנה ובו הננו מציינים את לידתו של העם, יציאתו ממצרים וקבלת התורה. אבל המסלול השני הוא המסלול המעשי שלנו לפי סדר החיים שקודם כל הננו מבקשים את החיים עצמם ושמחים על קבלתם, ורק אחר כך אנו מסוגלים להתבונן יותר במשמעות החיים, ובתפקידנו בעולמנו בקיום התורה ומצוותיה.

אכן מצינו בדברי חז"ל במסכת שבת (דף פח, א) שהפליגו בשבחים של ימי הפורים דווקא מהבחינה הזו שבעקבותיהם הייתה קבלת תורה מרצון, וכלשון הגמרא: "אעפ"כ הדור קבלוה בימי אחרשוורש דכתיב קיימו וקבלו היהודים קיימו מה שקבלו כבר".

הפרוש הוא שכאשר מתבוננים אז מוצאים בתוך סדר החיים הטבעי את ההשגחה שאינה עוזבת אותנו.

כזו היתה הבנת העם בימי מרדכי ואסתר כשקיבלו על עצמם שלא להתבולל גם בהיותם בגלות ומפוזרים בין העמים והמדינות. אמנם מלכתחילה הייתה מגמה כזו כפי שכתוב אצל הנביא יחזקאל שבאו אליו זקני ישראל עם אמירה שאולי הגיע הזמן להתנתק מן הייחודיות היהודית ולהיות ככל הגויים.

אבל בסופו של דבר התחזקו באמונתם אע"פ שהסתכנו כפי שביקש המן הרשע.

על כך נאמר שנחשבו כאילו חזרו וקיבלו מרצון את התורה ומצוותיה, ומכאן החיזוק לשמחת החג בפורים ממנו יוצאת קריאה שמכריזה בקול: "עם ישראל חי".

על השמחה עצמה אמר רבא בגמרא (מגילה ז, ב): "מחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע וכו'" וכבר ידוע שנחלקו הראשונים אם אכן זוהי הלכה ברורה, יש שסברו שצריך באמת לקיים אותה כמאמרה, ויש שהסתייגו.

המחייבים מוכיחים את שיטתם מן המעשה שבגמרא על רבה ורב זירא שעשו סעודת פורים משותפת, וכשרבה השתכר קם ושחט את רבי זירא, ורק לאחר שביקש עליו רחמים חזרה אליו נשמתו.

לכאורה זוהי הוכחה שצריך להשתכר עד דלא ידע, ואולי זוהי הוכחה גם הפוכה שיש ללמוד מן המעשה הזה שלא ראוי לנהוג כך. אך שוב, לפי הגמרא מסופר שרבה הזמין את רבי זירא להשתתף עימו בסעודה גם לשנה הבאה, אך הוא סירב ואמר לו: "שלא בכל שעתא ושעתא מתרחיש ניסא", ואם כן משמע שהם לא חזרו בהם מן הדעה שיש מצווה להשתכר.

בין כך ובין כך, פורים מהווה רק שלב, אמנם חשוב, לקראת השלב הבא החשוב יותר של חג הפסח, וזוהי לשון רש"י במסכת תענית (דף כט, א) על האמירה המפורסמת שמשנכנס אדר מרבית בשמחה: שימי נסים היו לישראל, פורים ופסח. הרי מבואר שהוא מסביר את ריבוי השמחה שאינה מכוונת רק לפורים אלא כבר מלכתחילה מכוונת היא גם לפסח, וזהו אכן הסדר של השנה שיש בו שני מסלולים.

מסלול אחד הוא לפי סדר השנה המיוחד של ישראל שמתחילים

מיוחד הוא חג הפורים שאינו ביום אחד אלא מפוצל בין בני הפורים ביום ארבעה עשר לבין בני המוקפים ביום חמישה עשר. הפיצול הזה בא להזכיר שהחג נקבע על הנס שהיה בגלות, ולכן מתאים לו שיחגגוהו בימים שונים בהתאם לפיזור של העם במקומות השונים. גם ראו עניין לקבוע את הזיכרון על ההצלה שהייתה בשושן הבירה, דווקא בערים המוקפות מימות יהושע בן נון, כדי להזכיר את ארץ ישראל ולחלוק לה כבוד גם בחג הזה.

על ההרגשה הזו בכל הנוגע לחג הפורים הננו יכולים ללמוד מן המשא ומתן של הגמרא מסביב לשאלה מדוע אין אומרים הלל בפורים, ויש על כך שלש תשובות כמבואר במסכת מגילה (דף יד, א): לפי דעה אחת היה ראוי באמת לקרוא את ההלל ויש על כך אפילו סברה מקל וחומר: "ומה מעבדות חרות אומרים שירה, ממייתה לחיים לא כל שכן". אבל לפי שתי הדעות האחרות ההלכה היא שאין אומרים הלל בפורים, וזאת משום שאין אומרים הלל על נס שבחוצה לארץ, ועוד שאין אפשר לומר "הללו עבדי ה' בשעה שעדיין עבדי אחרשוורש אנן".

יחד עם זאת, מיוחד הוא החג הזה במצוות השמחה שקיימת בו, ובצורה בולטת כל כך שאין אנו מוצאים כמותה בשום חג אחר. כמובן שצריך לשמוח ולהודות לה' על ההצלה שהציל את כל העם ממייתה לחיים, ואולם השמחה גדולה עוד יותר דווקא בשל הצד הגלוי שבו, שההצלה הזו נותנת לנו בטחון ואמונה שלא יטוש ה' את עמו ונחלתו לא יעזוב, בשום מקום ובשום זמן.



הרב זמיר כהן
הידברות

עולם הצבעים - הגלוי והנסתר

בוהק כאבן ספיר, אולם מעליה עומדת ככתר שמעל הראש, ספירת כתר עליון, הזוהרת בצבעה הלבן.

הספירה העשירית והאחרונה היא ספירת מלכות שצבעה אדום. אך עליה נאמר "וְנִלְיָהּ יְרֵדוֹת מְנֹת". כלומר, אף על פי שהיא קדושה כשאר הספירות, השלב שלמטה ממנה שונה לחלוטין. משום שתחתיה הוא מקום כל כוחות הסטרא אחרא המנסים לינוק ולקבל חיות מן הקדושה. הם כוחות הרוע והחושך של היצר הרע ומלאך המוות, בסוד הכתוב "תִּשְׁתַּחֲשֹׁף וְיִהְיֶה לְיָלֶהָ", אשר הצבע השחור שמייצג אותם, נמצא מתחת לאדום. נמצא שבשורשם הרוחני של הצבעים בעולם הספירות, הצבע הלבן הוא הגבוה מכולם, והוא מייצג את החסד והנתינה המושלמת. לפיכך, בהתגשמותו בעולם הטבע, הצבע הלבן מקרין בחזרה ושולח לאחריים את כל קרני האור הבאים אליו. ואילו הצבע השחור מייצג את הכוח שכולו לקיחה לעצמו ואינו נותן כלום לאחריים. לפיכך בעולם הטבע בולע הוא את כל קרני האור המגיעים אליו, ואינו מחזיר דבר.

עיקרון זה, שהלוקח בלבד ואינו נותן משתייך לכוחות הרוע והמוות, מופיע בטבע במקומות רבים. לדוגמה, ים המלח עשוי באופן שאין בו חיים, עד כדי כך שנקרא "ים המוות". כאשר נתבונן בטבעו ביחס לימים אחרים נגלה, שכל ים מקבל מים ממקורות מסוימים, ומעביר ונותן לאלה. אבל ים המלח הנמוך מכל העולם, מקבל מים, ואינו מוציא לתת לאחריים. היודע רק לקבל ואינו יודע גם לתת, אינו אלא בבחינת מת.

עוד ראוי לציין, שצבעי קו החסד (סגול, כחול וירוק) נוצרים בטבע מגלים בעלי תדירות גבוהה, ואילו צבעי קו הגבורה (אדום, כתום וצהוב) נוצרים מגלים בעלי תדירות נמוכה.

על ידי המוח האנושי כצבעים: מהצבע האדום, שאורך גליו הוא הגדול ביותר, ועד הצבע הסגול, שאורך גליו הוא הקצר ביותר. צבעים אלה הם הצבעים הנקלטים בעין האנושית. אולם התברר שישנן תדירויות הנמצאות מחוץ לטווח הראיה של העין האנושית - מהתדירות הגבוהה הנקראת על-סגול (UV), ועד התדירות הנמוכה הנקראת תת-אדום (IR).

בעולם הטבע, שלל צבעי הקשת נוצרים מהשתברות קרני האור בטיפות הגשם, והחזרתם. כתוצאה משבירה זו מוצגת בשמים קשת צבעונית במגוון צבעים המסודרים לפי אורך הגל שלהם, החל באדום בצד החיצוני, דרך כתום, צהוב וירוק ועד לכחול ולסגול, כאשר בין צבע לצבע קיימים צבעי ביניים נוספים.

תורת הסוד ביהדות מלמדת שכל צבע בטבע אינו אלא מייצג של שורש רוחני שונה, שורש שאותו צבע משתלשל ממנו ומסמל אותו. כך ניתן על פי צבעו של פרט בטבע, להכיר את שורשו הרוחני ולדעת את מהותו ותכונותו של אותו פרט. לפיכך עשר הספירות מיוצגות בעשר צבעים, כל אחת לפי מהותה. שכן בעולם הרוחני ישנה חלוקה ברורה של צבעים, כל צבע בהתאם לערך הרוחני אליו הוא קשור. ואכן, כשם שהקשת הנראית בשמים מתחלקת לשבעה צבעים ברורים ונגלים, ולשלושה עדינים ונסתרים, כך עשר הספירות נחלקות לז' (ז' תחתונות) נגלות, ולג' (ג' ראשונות) גבוהות ונסתרות. וכשם שכל ספירה מעשר הספירות מורכבת היא עצמה מעשר ספירות, אלא שהיא המרכזית והנגלית מביניהן, כך כל קרן אור של כל צבע מכילה בעיקרה את כל הצבעים, אלא שהצבע השולט בה הוא החוזר ומתגלה ביניהם.

הספירה הראשונה היא ספירת חכמה שצבעה כחול-תכלת

אחד מפלאי הטבע, אשר אילולי ההרגל השוחק את ההתפעלות, היינו עומדים נדהמים ונפעמים מולו תמיד, הוא עולם הצבעים. אותה מערכת נפלאה המעשירה בשלל גווניה את מראה כל מרכיבי הבריאה, הדומם הצומח החי והמדבר, על כל חלקיהם ופריטיהם החיצוניים והפנימיים.

עולם המחקר עוסק בהרחבה בהבנת מטרת הצבעים השונים שבטבע. מתברר שחלקם נועדו להסוואה, חלקם לאיום ואזהרה וחלקם להרשים ולמשוך את העין לצורך קיום דור העתיד. צבעיהם הסגוניים של הפירות מגרים את האדם לאוכלם וגווניהם מלמדים על סוגי אוצרות הבריאות שבתוכם. וכך לכל צבע בטבע ישנה מטרה. אולם על פי תורת הסוד ביהדות, הדברים עמוקים הרבה יותר וכמבואר להלן.

היום ידוע שכל מראה הנקלט בעין, אינו אלא החזר אור מהעצם שלפנינו. ואילו מראה הצבע נוצר כתוצאה מהעובדה שהאור הפוגע בעצם, אינו חוזר במלואו. אלא חלק מהקרינה האלקטרומגנטית של האור נבלעת בעצם ורק חלק מהקרינה מוחזרת, בהתאם לחומר שממנו עשוי או עטוף העצם. וכך העין רואה את אותו עצם בצבע מסוים - בהתאם לאורך הגל של הקרינה החוזרת מעצם זה. כלומר, ההבדלים בין הגוונים השונים, הם לאמיתו של דבר הבדלים בין החומרים של העצמים השונים. הבדלים אלה גורמים לכל אחד מהעצמים להחזיר רק קרן אור הנראית בצבע מסוים, ו"לבלוע" את כל השאר. וכך אנו חשים במראה צבע שונה.

ומכיוון שכל קרני האור יחד נראים בצבע לבן, עצם שמחזיר את כל קרני האור נראה בצבע לבן. עצם שכולע את כל קרני האור נראה בצבע שחור, ואילו שאר הצבעים נראים כתוצאה מאורכי גל שונים שחוזרים מכל עצם לפי מה שהוא, ומתפרשים



סל הלידה המנצח של לאומית זהב.

החזר של 8,000 ₪ עד הלידה ואחריה!

הבראה ליולדת בתנאים עדיפים - מילד ראשון | דולה | ייעוץ לפעילות גופנית לאחר לידה
אחות פרטית בבית היולדת | יועצת ה. | יועצת שינה
כל זאת בנוסף להחזרים בלאומית זהב וללא תשלום נוסף

רק בלאומית זהב!
התשלום החודשי הנמוך ביותר
עם סל הלידה המשתלם ביותר!

למצטרפות חדשות ללאומית אשר היו חברות בביטוח משלים בקופה הקודמת,
לרשותן סל לידה בסך 8,000 ₪
ללא תקופת המתנה
גם אם ניצלתן את מלוא הסל בקופה אחרת

 **לאומית**
לנו זה אכפת

הצטרפי עוד היום ללאומית: 1-700-507-507
פרטים נוספים במרכזים הרפואיים
* בכפוף לתנאי הסכם השב"ן



כולנו מנהיגים

מרדכי לא שאל את עצמו מה נכון עבורי לעשות, בתור מרדכי האישי, אלא איזו השראה אעניק לעם היהודי שהולך ונטמע בין הגויים? העם שהתערה היטב בחברה הפרסית והזומן אחר כבוד להיות חלק ושותף במשתה המלך.

מרדכי ידע כי הדרך הכי טובה לזעזע היא פשוט לשדר את המסר הלכה למעשה. ולכן הוא חתר למסירות נפש אקטיבית מול המן כדי לזעזע את זעקת הנשמה היהודית באזוני אלפי מתבוללים.

וכפי שאומר המדרש (מדרש פנים אחרים פרק ו): "אמר מרדכי, אני איני יכול להחניף לרשע, משום שאני נושא את הנס והדגל של מלך וכי אפשר לי להשתחוות לו?!"

הרעיון הזה נושא גם מסר משמעותי לכל אחד ואחת מאתנו בחיים הפרטיים: אף אחד מאתנו הוא אינו מנהיג ישראל, אך כל אחד ואחת הוא מנהיג בביתו או בסביבתו. כל אדם מחולל מעשים שיוצרים גלים וגורמים לאנשים אחרים ללמוד מהם ולחקות אותם. המסר של מרדכי היהודי הוא, שאנו אמורים לבחון כל החלטה בעניינים כלליות ולא רק פרטיות. כאשר הורים מתלבטים בעניינים שונים בחיים, עליהם לשאול את עצמם מה הילדים ילמדו מכך בעוד שלושים-ארבעים שנה? ההחלטה שתתקבל אמורה להיות כזאת שלא רק תגשים את רצון ההורים, אלא תהיה מקור של השראה עבור הדורות הבאים.

הנה קטע נפלא מאגרת של הרבי: "הורים חייבים להוות לילדיהם דוגמה חיה של התנהגות מהסוג שהיו רוצים לראות אצלם. יתירה מזו, ילדים חושבים שזה יהיה מספיק עבורם אם יהיו להם סטנדרטים שהם רק מחצית מאלה של הוריהם. הורים חייבים לקחת זאת בחשבון ולהשתדל שהסטנדרטים שלהם עצמם יהיו גבוהים לפחות פי שניים מהמינימום לו הם מצפים מילדיהם". אך עדיין קשה איך בדיוק סכסוך בין המן ומרדכי הופך אצל המן לגזירת מוות נוראה שלא הייתה כמותה מאז ומעולם על העם היהודי בכל הדורות, מדובר כאן על "הפתרון הסופי" לבעיית היהודים אין ממנו תקומה כי כל העם היה מרוכז ב127 המדינות תחת מלוכות אחשוורוש.

מסביר הרבי מליובאוויטש בלשונו הזזה: (תורת מנחם תשכו ב/140): "כאשר המן ראה אדם שמעמיד עצמו בסכנת נפשות וגם לאחר ש'באמרם אליו יום ויום מדוע אתה עובר על מצוות המלך', הנה 'מרדכי לא יכרע ולא ישתחוה', התחיל לחקור ולדרוש מהו שורש המסירות נפש הלזה? האם זה עניין של שכל או רגש וכיוצא בזה?"

ואז "הגידו לו את עם מרדכי", שאין זה בגלל שמרדכי הוא יוצא מן הכלל בבני ישראל, אלא זוהי מהותו של "עם מרדכי" על כל חלקיו, שכל אחד ששייך ל"עם מרדכי" הוא במעמד ומצב ש"לא יכרע ולא ישתחוה". ובמילא המן הבין שלא יועיל לו לשלוח יד במרדכי לבדו כיוון שעומד בפניו עם שלם שלא יכרע ולא ישתחוה. ממש כהסיפור בו פתחנו על מר ברנסטיין... כל יהודי רק צריך לעורר בו את החלק אלוהי ממנו.

מה זה אומר למעשה: הרעיון מעביר את אחד המסרים החשובים ביותר שקיימים: לכל אחד מאתנו יש רגעים של משבר מול עצמו ומול הילדים שלו. הורים יכולים לראות ילד שמתחצף, בועט ואפילו מורד. באותם רגעים עולה בהם השאלה הפשוטה, כיצד עליהם להגיב לו? האם חלילה להלום בו בחזרה ואולי אפילו להרחיק אותו מהבית כדי שלא יקלקל אחרים?

המסר של המן הוא מהפכני: עלינו להאמין בעצמנו ובילדים שלנו לפחות כמו שהמן האמין בנו. עלינו להיות בטוחים שהטוב הבסיסי של האדם הוא עצמי וחזק הרבה יותר מהרע שבו והוא בסוף ינצח.

במובן מעשי, זה אומר שעלינו לנהוג תמיד בכבוד ובאמון בילדים שלנו. עלינו להחמיא להם על הטוב שלהם, למצוא את הדרכים להעצים אותם, ובמקביל למזער את הרע שמרים ראש מעת לעת. עלינו לפנות אל ילדינו בצורה מכובדת, להדגיש את הצדדים החיוביים באישיות שלהם ולמצוא את הדרך לעודד את הטוב. מה שהמן ידע עלינו – גם אנחנו צריכים לדעת על עצמנו. נפעל ללא לאות כדי להגביר את הטוב בעולם ונזכה כי גאולת פורים תפתח את הפתח לגאולת עולם בקרוב ממש.

על פי כללי המלוכה, מרדכי היה פטור מלהשתחוות להמן, משום שהגזירה הייתה רק כלפי "עבדי המלך היושבים בשער המלך" ואילו מרדכי היה שר בכיר בממלכה. אלא שמרדכי הלך והצהיר בפני הרבים כי הוא מתכוון לעבור על גזירת המלך. הוי אומר שהוא אינו משתחוה בפני המן – לא משום הפטור האישי, אלא – מחמת שהוא יהודי וכוfer בסמכותו של המן.

כעת השאלה כפולה ומכופלת מדוע דחק עצמו מרדכי לעימות עם המן? ובכלל: מה היה שורש המאבק של מרדכי בהמן?

מחמת השאלה הקשה הזו, חז"ל מכריחים כי המאבק של מרדכי בהמן לא היה אישי, אלא דתי. המן עשה עצמו בדמות א-ל ועבודה זרה. באותם ימים, האנשים הגדולים היו מכריזים על עצמם כ'אלים' והשתחויה כלפיהם סימלה הכנעה בפני עבודה זרה. ולכן מרדכי התעקש למרוד בכבודו של המן.

וכפי שמופיע במדרש אסתר רבה ו,ב: "וכי מרדכי קנתרן היה?! אלא כשציווה אחשוורוש להשתחוות להמן חקק עבודת כוכבים על לבו... ומרדכי אומר: היאך אני מניחו ומשתחוה לעבודת כוכבים?"

אולם מפרשים רבים אינם מסתפקים בהסבר הזה. שכן שאלת האבן עזרא שהובאה לעיל עדיין עומדת במקומה: מרדכי היה יכול לא לפגוש בהמן? היה ביכולתו ללכת למקום אחר ולהימנע ממצב שהוא מתריס ישירות כנגד המן. ואילו מלשון המגילה נראה שמרדכי חתר למגע ופשוט יום את הקרב עם המן. והשאלה היא מדוע?

התשובה על כך טמונה בסיפור הבא שהתרחש לפני 91 שנה. השלטון הקומוניסטי ברוסיה הסתער באגרופ ברזל על הנאמנים לתורה ומצוות ורצח, הגלה או כלא באכזריות את כל מי שהעז להוביל התארגנות דתית. הרבי יוסף יצחק שניאורסון, חמיו של הרבי מליובאוויטש ידע כי השלטון סימן אותו בתור מי שעומד בראש ההתארגנות החסידיית בברית המועצות, אך הרבי המשיך במסירות נפש להבעיר את האש היהודית ולשלוח חסידים להקים מקוואות, תלמודי תורה וישיבות.

באמצע חודש סיוון פרצו שוטרים לבית הרבי בלנינגרד ועצרו אותו. החוקרים הכריזו בפניו כי הוצא נגדו גזר דין מוות ובתוך 24 שעות הוא יומת בירייה. זה לא היה איום סרק. הרבי מספר בזיכרונותיו כי לאורך כל הלילה שמע יריות וצרחות ממרתף הכלא ובבוקר התרברב בפניו החוקר כי הלילה הם הוציאו להורג 140 אסירים. בפועל, ביצוע גזר הדין התעכב ואחרי שבועיים, ביום חמישי בשבוע, עדכנו אותו כי גזר הדין הומתק לעונש גלות שלוש שנים בעיר מרוחקת והיום בערב הוא יעלה על הרכבת לאותה עיר.

החוקרים היו בטוחים כי הרבי יקוד משמחה לברוח מגיא ההריגה הזו, אך הרבי שאל מתי הרכבת תגיע לעיר הגלות? הם אמרו: בשבת. הרבי השיב שאם כן הוא לא מוכן לצאת. הרבי עמד על דעתו והתעקש, ולא נותרה להם ברירה אלא להשאירו בכלא עד יום ראשון.

חתנו, הרבי מליובאוויטש דן בסיפור ושואל את השאלה הפשוטה (ליקוטי שיחות כד/125 ואילך): כיצד היה מותר לחמיו להתעקש להישאר שם? כל רגע בבית הכלא היה סכנת חיים עצומה ופיקוח נפש דוחה את כל מצוות התורה? מה גם שהוא היה עצור על העבירות הללו בדיוק וכיצד הוא מתגרה בהם ומכריז שלא יחלל שבת? והשאלה הגדולה מכולן: הרי הרבי היה אמור לנסוע לשם ברכבת שנהוגה בידי גוי וכך אפילו חילול שבת מהתורה אין כאן (רק איסור דרבנן של יציאה מהתחום)?

הרבי עונה את התשובה שמשקפת יותר מכל את המבט של מנהיג בישראל: השאלה היא לא מה אתה עושה, אלא מה אחרים לומדים ממך. איזו השראה הם מקבלים ממך? משום שלהיות איש ציבור זה לחשוב במונחים של עם ולא במונחים של אדם פרטי. במיוחד שאנשים אינם מקשיבים מה אתה אומר, אלא מביטים מה אתה עושה. ולכן הסכמה של הרבי לנסוע ברכבת בשבת הייתה בבחינת חילול ה' ואפילו רגע של קריסה עבור אלפי היהודים שמסרו נפשם לדבוק במצוות התורה, בעוד שמסירות הנפש להישאר בתא הכלא, הייתה רגע של התרוממות רוח עבור אלפים.

הסבר דומה נותן הרבי, לגבי התנהגותו של מרדכי היהודי.

הרב שלמה ריסקין מאפרת היה בעבר רב קהילה במנהטן. הוא הכיר שם יהודי מיליארדר בשם סנפורד ברנסטיין והתיידד איתו. אותו ברנסטיין היה אדם רחוק מאוד מחיי תורה ומצוות. ריסקין קבע אתו שיעור תורה משותף ועורר בו את הזיק היהודי.

פעם הוא סיפר לריסקין כי ברצונו לקנות חלקת קבר בירושלים. ריסקין הבטיח כי בפעם הבאה שיבקר בארץ – יבדוק זאת עבורו. אחרי כמה חודשים ריסקין ביקר בארץ ושילח הודעה לברנסטיין כי מצא עבורו חלקת קבר בהר הזיתים בירושלים. עליו לשלוח 5000 דולר עבור החברה קדישא ולראות את העסקה כסגורה. להפתעתו של ריסקין הוא מקבל בחזרה מברק כי בתוך 24 שעות ברנסטיין יבוא בעצמו לארץ כדי לבחון את המקום. ברנסטיין נחת בארץ ועלה אל ההר ביחד עם אנשי החברה קדישא, בעוד שריסקין, שהוא כהן, נשאר ברכב. לפתע הוא שומע צעקות רמות שהגיעו עד המכונית, הוא לא הבין מה בדיוק מתרחש, אבל ראה את סנפורד רץ מקבר לקבר וצועק ומקלל בשפה גסה.

האיש ירד לרכב בכעס ואמר שאינו רוצה שום קבר כאן והוא עוזב את הארץ. התברר כי ברנסטיין התעקש שהוא רוצה לקנות מקום ממנו אפשר לצפות על הר הבית, אך המקום היחיד הפנוי היה בחלקה של רבנים חשובים ואנשי החברה קדישא סירבו למכור מקום כזה לאדם כמוהו. ריסקין ניסה להרגיע אותו שבין כך אחרי הפטירה לא צופים אל הנוף... אך הוא סירב לשמוע ועזב בכעס.

אחרי כמה ימים ריסקין קיבל ממנו מכתב בו הוא מתנצל על סערת הרגשות בה היה נתון, והוא מבקש להסביר את עצמו: "אני עצמי צריך להתקרב לחיי תורה ומצוות, וכל שכן שלא זכיתי להנחיל ערכים יהודיים לילדיי, הם רחוקים מאוד מהעולם בו אני מתעניין. לכן כל כך חשוב לי למצוא חלקת קבר מול הר הבית, אני מתפלל כי כאשר הילדים יבואו מעת לעת לפקוד את קברי, הם יעמדו מול הר הבית, המקום המקודש ביותר בעולם ותתעורר בהם הנשמה היהודית"... ריסקין העביר את המכתב לאנשי החברה קדישא והם מכרו לו את החלקה המבוקשת. ברנסטיין השאיר אחריו מאות מיליוני דולרים למטרות חינוך יהודי והקים בין היתר את "קן אבי חי" המפורסמת להעמקת הזהות היהודית.

בסיפור הכל כך מיוחד הזה נזכרתי, כאשר שאל אותי בני הבכור, את השאלה הכל כך מציקה והכל כך פשוטה, מדוע מרדכי היהודי התגרה בהמן הרשע ובכך שיחק באש והעמיד בסכנת מוות נוראה את כל העם ב 127 מדינה?!

האמת שהשאלה מתעצמת כאשר מעיינים במפרשי המגילה: האבן עזרא (ג,ד) שואל את השאלה הזו בלשונו המיוחדת: "הנה יש לשאל למה הכניס מרדכי עצמו בסכנה? וגם הכניס כל ישראל? היה ראוי שידבר לאסתר וחסיר אותו מלעמוד בשער המלך ולא [פגוש בהמן עובר בשער ולא] יכעיס אותו?"

המדרש והגמרא מרחיבים יותר את השאלה ומזכירים כי יעקב אבינו, סבו של מרדכי, נהג בדיוק להיפך. כאשר יעקב חשש מעשו שהתקרב לעברו עם 400 שכירי חרב עמו, יעקב לא התחכם ולא סמך על הנס, אלא שלח לעשו מתנות יקרות, ובעיקר, עשה דבר שהוא לא פחות ממדהים: יעקב קרא לעשו "אדוני" ואת עצמו כינה "עבדך", ככתוב "כה תאמר ל'אדוני לעשו כה אמר עבדך יעקב', ומה שיותר מדהים ומקביל ישירות לענייננו: יעקב כרע והשתחוה שבע פעמים בפני עשו בעת המפגש?

בהתאם לכך נפסקה אף הלכה ברורה כי מותר להחניף לאדם רשע במקום צורך. הבאנו בעבר את פסיקתו של הגאון רבי משה פיינשטיין כי יהודי בעל השפעה שהתחתן עם אישה גויה והגיע להתפלל בבית הכנסת, מותר לכבד אותו בפתחת הארון והוצאת ספר התורה, משום שרבים זקוקים לו והתנופה תגרום לו להיטיב עם היהודים. מדוע, אם כן, מרדכי היהודי התנגד והעדיף להיות צודק?

זאת ועוד: ישנה הערה מעניינת מהצדיק רבי לוי יצחק מברדיטשוב. ה"קדושת לוי" מדקדק בלשון המגילה: "ויבו בעיניו לשלח יד במרדכי לבדו, כי הגידו לו את עם מרדכי". מקשה הקדושת לוי, וכי המן לא ידע שמרדכי הוא יהודי?! הרי מרדכי היה מנהיג העם? לכן מחדש הקדושת לוי כי הסיפור היה אחר:

פרם ראשון
3,000

פרם שני
2,000
2 זוכים

פרם שליש
1,000
23 זוכים

**הגנו שממחים להודיע על
תחרות הזוכים
בתורת מרץ**

רבנו לבויה יוסף יצוק"ל
החברים יבדקו על"אברכים תלמידי חכמים
בראשות הגאון הגדול

הרב יצקב רוז'ה שליס"א
רב גדש"א ת"א יפו וחבר מועצת הרבנות הראשית
ואל'ה תודה, שליס"א
רב ק"ק "דזון יוסף"



כתובה בתורת מרץ
2 דפי A4 מוקלד קובץ וודד עד 3 עמודים
חומר שלא פורסם בשום כפרה אחרת
חובה לציין: מקום לימודים
כתבת וטלפון ראש כולל או ראש ישיבה
יש להגיש את החברות עד ר"ח ניסן תשע"ד
למייל chazonyosef2014@gmail.com
כל מגיש חודשי תורה יקבל שיי יוקרתי



הרב בן ציון נורדמן

כי תישא את ראש בני ישראל

אחרי מיטתם של מרן ראש הישיבה הגר"ש אויערבך זצוק"ל ומו"ח הגה"צ רבי משה יצחק לוין זצ"ל

יום שישי, ערב שבת קודש לסדר "ויקחו אליך שמן זית זך", ואנו בני המשפחה הקרובים עומדים סמוך למיטת ראש משפחתנו ועטרת ראשנו, הנושם את נשימותיו האחרונות ואומרים עמו פסוקי ייחוד ויודוי. נשמתו של מורי וחמי הגאון הצדיק רבי משה יצחק לוין זצ"ל נעה ומיטלטלת בין שמים לארץ, אראלים ומצוקים מתנצחים זה עם זה עד לקבלת עול מלכות שמים ועצימת עיניו לנצח.

השעון מורה על פחות משעתיים לכניסת השבת. כרי הדבר שלא ניתן לקיים את ההלוויה מהרגע לרגע ויש להתמתין למוצ"ש כיאה לכבודו של תלמיד חכם בעל שיעור קומה, שהעמיד תלמידים הרבה משך קרוב ליוכל שנים בין כתלי הכוללים והמוסדות "אהלי אשר". ההרגשה נוראית. אתה כל כך רוצה לזעוק ולבכות, אבל השבת נכנסת במלוא עוזה ומסלקת את כל דיני האבלות והאנינות. שבת קודש!

זהו ניסיון קשה, שלא נדע. קשה מאוד. התורה הקדושה שציוותה עלינו להתאבל, גם ציוותה עלינו שלא להתאבל בשבת קודש. וכך מחנינו את הרמעות בפטירת אדם כשר ופנינו לקבל את נועם השבת. המת עוד שוכב מוטל לפנינו אבל שבת המלכה ניצחה וניחמה אותנו בני המשפחה הסחופים והדוויים.

היה זה לימוד עבורנו: עם ישראל נמדד דווקא בשעותיו הקשות. אלו הן שעות המבחן. אין זו חכמה לעשות רצון הבורא יתברך כשהכול הולך למישרין. הרבותא היא דווקא בשעות הערפל, בשעות הבלבול - לקיים אז רצון השם בשלימות. זו בעצם הייתה מורשתו הרוחנית של מורי וחמי.

אנו עומדים בפני חתונה משפחתית. מיד כשנקום מהשבעה נמשיך בע"ה לשבעת ימי המשתה של בתי הכלה שתחי', ואת זה אנחנו כבר יודעים עכשיו. בעומק השאול והאבל מסתרת לה הנחמה כי העולם ממשיך והצאצאים ממשיכים בדרכו של הסבא הגדול.

אין לנו שאלות כלל. כך רצה הבורא יתברך שכל דבריו אמת וצדק. הסבא נור המשפחה ישתתף בחתונה ממעונו בגן עדן וישפיע ברכה וטובה עלינו צאצאיו וכל תלמידיו ומוקיריו הרבים.

זו אכן ההודמנות להזמין את קוראנו, מכרינו ומכובדנו לחתונת בתנו שתחי', שתיערך בע"ה בשעה טובה ומוצלחת ביום שני הבעל"ט, י"ח באדר (5/3/2018), ב"אחוזה וגשל" בכני ברק, ובשמחתכם נשיב לכם בע"ה כגמולכם הטוב.



כשאנו מעיינים בהוראת חז"ל (תענית כט, א) על "משנכנס אדר מרבין בשמחה", מתמלא הלב פליאה. לכאורה, למה יש מצווה לשמוח כבר משנכנס אדר, והלא השמחה של הניצחון היא רק מי"ד באדר שאז ניצחה את המן? והלא בראש חודש אדר מצבם של בני ישראל בפרס היה קשה מנשוא, נידונים למוות, ומה שייך לשמוח כבר בא' באדר.

והקושיה מתעצמת שבעתיים גם בחג הבא עלינו לטובה, ימי הפסח. בני ישראל חגגו את חג הפסח הראשון, כשהדם ניגר על המשקוף, כשפרעה באמצע הלילה מחפש אחריהם ואין הם יודעים מה וכיצד תיראה גאולתם. בשיא הבלבול והטומאה, כשאין בית אשר אין שם מת, בעומק השאול והגלות - היהודים

כבר חוגגים גאולה. אתמהה. והדברים מתבהרים יחדיו: לאחר נס פורים בוודאי שכולם שמחים, לאחר יציאת מצרים בוודאי שכולם חוגגים. זו לא רבותא. עבודת בני ישראל היא לחגוג ולשמוח, להאמין ולקוות, דווקא מתוך הגלות, מתוך החושך ומתוך האבל ולהאמין כי יש קרן אור של גאולה, של נחמה ושל ישועה



כותב השורות, ראש עיריית חדרה, רב העיר רוב שכונת שלמה. צילום: שלומי גבאי

מאחורי הדלת. האמונה הזו היא שתביא את הישועה. שלמה המלך ע"ה אומר (קהלת ג, ד) "עת ספור ועת רקוד". והרי זאת יודע כל בר בי רב שיש זמנים של שמחה ויש זמנים של עצב? רק שלמה המלך ע"ה מלמד אותנו כאן יסוד גדול: גם כשזה נראה עת ספור, כבר תתחיל להכין ולהאמין כי עת רקוד מגיע. מתוככי עת הספור כבר מנצנצת עת הרקוד.



במוצאי שבת קודש הושברנו בכפליים. נודענו כי בעצם ליל שבת קודש עלה ונתעלה ראש הישיבה מרן הגר"ש אויערבך זצוק"ל למתיבתא דרקיעא. ארונו הטהור לווה בהמון עם ביום ראשון לסדר "כי תישא את ראש בני ישראל", וכדברי בעל אור החיים הקדוש, שהקב"ה מוטל ראשם של בני ישראל "לפקודיהם", בגלל עוונות וחטאי הדור, כדי לכפר על

נפשותינו. בימי בחרותי זכיתי ללמוד בישיבת "מעלות התורה" שבשערי חסד ואני מקטני תלמידיו, ביום רביעי האחרון נכנסתי למעונו להזמינו לחתונת בתי תחי'. ראש הישיבה היה חלוש וקיבלני כשהוא שוכב במיטתו עם ספריו שהיו תדיר לצדו ועם אותו חיוך ומאור פנים שליוו אותו במשך כל שנותיו בעולם חרף ייסוריו המרים והקשים.

הוא התעניין באבהיות על אודות החתונה וברכני בכל הברכות. רגע לפני יציאתי הזכירני בכאב: "לא כיבדו את הסבא שלך אצלך בחופה".

עמדתי כמשתומם. לפני יותר מעשרים שנה כשאני נישאתי השתתף ראש הישיבה זצ"ל ואף סידר את הקידושין. מיד עם תום החופה הבחין בסבי הישיש רבי מנדל בריכטא זצ"ל, מדמויות ההוד של ירושלים שבין החומות. ראש הישיבה זצוק"ל הביע את כאבו שהסבא לא כובד מספיק כרום ערכו.

עכשיו, יותר משני עשורים אחרי וראש הישיבה עדיין נושא את זכר אותו מעמד. כי זה היה ראש הישיבה זצוק"ל, ער ורגיש לכל סרך של פגיעה בזולת. והוא לימד את כל באי שערו עד כמה יש להקפיד בכך.

זכרני עת החילותי את פעילותי הציבורית והוטל עלי ע"י מרן רה"י הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל להיכנס כנציג למועצת העיר בעיר חדרה. בני בתי לא ששו על המציאה שאעזוב את הכולל ואכנס לעסקנות, וביקשו שאכנס לקבל את ברכתו של ראש הישיבה שלי, עלינו למעונו והוא מיד פסק: צרכי ציבור ביחד עם תורה, והביא דוגמאות למכביר של תלמידי חכמים שכיהנו כחברי מועצה.

זכיתי וכמה פעמים התארח ראש הישיבה בביתנו בימי בין הזמנים. ואם חשבנו שהוא בא לנו, הרי שלא הניח את הספר מרגע בואו ועד חזרתו הביתה. כל כולו היה מונח בתורה. לצד זאת, היה מקפיד ולא מוותר על עשיית חסד בגופו עם הזולת.

הייתה משפחה ביישוב מרוחק ששימשו פעם אכסניה לראש הישיבה והוא כדרכו היה מקפיד להשיב להם טובה ובכל הזדמנות שהיה נקלע לאזור ביקש לעלות אליהם. ידענו את הטרחה בדבר וניסינו להניאו מכך, אך הוא לא הבין מה הבעיה, הוא היה נחוש לקרב עוד ועוד יהודים.

ככלל, המדד אצלו בין לרצות אדם מרוחק לבין לרצות מקורב היה ברור. כשהזדמנו לפניו שני אירועים, אחד של עסקן מקורב ואחד של יהודי שזקוק לקירוב, היה מעדיף אוטומטית את הזקוק לקירוב, אף שהדבר היה כרוך בנסיעה ובכאמץ עילאי.

תמיד ידע לומר את המילה הנכונה ותוך כדי היה שוזר דברי מוסר וקירוב. בביקורי האחרון שאל אותי "היכן העלייה לתורה?" ואני העומד מצד הכלה לא זכרתי בדיוק היכן המקום. שאל אותי בצחות לשונו: "אתה חותם על מסמך (-הזמנה) מבלי לדעת את כל הפרטים?"

כך קירב כל אדם בסבר פנים יפות. מאחורי הפנים המייסרות היו פנים מאירות ולב רחב לקרב כל יהודי באשר הוא.

הלב עדיין ממאן להאמין בהסתלקותו הפלאית, ועוד חזון למועד להעלות על נס את עבודתו ויראתו. ויהי רצון שיהיה למליץ יושר ובילע המוות לנצח, ומחה ה' דמעה מעל כל פנים, אמן.

פורים שמח ושבת שלום
הרב בן ציון (בנצי) נורדמן



TOYOTA

ALWAYS A BETTER WAY

טויוטה זמיר

סוכנות משנה טויוטה

תרבות שירות אחרת

חלוקי



מקום ראשון
מכל סוכנויות משנה
טויוטה בישראל



טויוטה זמיר - סוכנות משנה טויוטה, זוכת פרס איצ'יבאן (מקום 1 ביפנית), כסוכנות המשנה הטובה ביותר בישראל בשירות ללקוח פעם שניה ברציפות!

טויוטה זמיר ירושלים - סוכנות משנה טויוטה

כנפי נשרים 62, גבעת שאול, י-ם. טל' 02-6580900 | www.toyota-zamir.co.il



* המדד מחושב לפי תקנות אוויר נקי (גלילי נטוני זיהום אוויר מרכב מנועי) בפרסומת, התשס"ט 2009

קוד דגם	תיאור דגם	רמת האבזור הבטיחותי
32, 29	COROLLA GLI ידנית/אוטומטית	6
38	COROLLA 50 th אוטומטית	6
28	COROLLA SUN אוטומטית	6

דגם	נתוני צריכת דלק בליטרים ל-100 ק"מ	דרגת זיהום אוויר
אוקומטי עירוני	7.3	דרגה 6
עירוני	8.0	דרגה 8
אוקומטי	4.6	
עירוני	4.9	

נתוני צריכת הדלק הינם נתוני היצרן, עפי' בדיקת מעבדה. תקן EEC/80/1268

שעשה נס לנתניהו

דמיינו סיטואציה בה היה נחשף כי נתניהו ומנדלבליט מתאמים בהתכתבות את פרטי האישומים וההחלטות, התקשורת הייתה יוצאת מכליה, ובכן, זה קרה - רק הפוך ● וגם: למי יש אינטרס למסמס את פרשת רות דוד ורונאל פישר?

אסתר חיות. באם בעבר את החשדות נגדן דחו על הסף כמגוחכות, היום כבר לא. הכל, אבל כולם, מחויבים בבדיקה. המערכת לא יכולה לבדוק את עצמה, נדרשת חקירה בלתי תלויה של גוף חיצוני.

אגב, מה גורל ותוצאת כתב האישום של "פרקליטת מחוז תל אביב" לשעבר, עו"ד רות דויד? שנחשדה בקבלת שוחד, העברת חומרי חקירה, תדריך נאשמים ותיאומים עם פרקליט הצמרת, עו"ד רונאל פישר? שקט! דממה! למישהו יש עניין להסתיר משהוא? המערכת מפקדת על עורה! יש מאן דהוא שמפחד שפרקליטת המחוז לשעבר עו"ד רות דויד, תשבור את הכלים ותעשה "תמות נפשי עם פלישתים"? לכן המשפט מתמשך לאין סוף?

תזכורת: במרץ 2016 החליט היועץ המשפטי לממשלה אביחי מנדלבליט לסגור את תיק החקירה כלפי דוד בנושא תפקודה בעת שירותה בפרקליטות, בהיעדר ראיות מספיקות להרשעה פלילית. עם זאת ציין מנדלבליט כי "התנהלותה של רות דוד כפי שהתגלתה בחקירה היא בעייתית ואינה עומדת בקנה אחד עם נורמות ההתנהגות המצופות מפרקליט בפרקליטות המדינה".

בנובמבר 2017 קבע דו"ח של נציב הביקורת על התביעה, דוד רוזן, כי נסיבות גניזת תיקי חקירה על ידי רות דוד שנפתחו עקב 15 תלונות שונות של חוקרים ברשות המסים "תמוהות". עוד אמר "מסיבות עלומות, כדי לא לומר מוזרות ותמוהות, יחד עם התיק נעלם אף התיעוד שהוביל להחלטה לביעור התיק. כתב

האישום בנוגע לפעילותה לאחר הפרישה, חי קיים ולא מטופל". מישהו מעבד ו'מטפל' בתיקי רות דויד ורונאל פישר. מישהו שמאד מפחד מפתיחת תיבת הפנדורה ומה שיבוא בעקבותיה.

לסיום שאינו סוף פסוק. אמון הציבור במערכת המשפטית נפגע אנושות, ככל שהאמון יורד, נתניהו עולה בסקרים ובאמון הציבור. התקשורת העוינת לא נעימה, פוגענית ומגעילה. אך מה שלא הורג - מחשל. נתניהו, יודע לעשות שימוש בתקשורת לצרכיו, גם את העוינת הבסיסית, הוא הופך למנוף לליקוט קולות ומצביעים, באם חשבנו שאנו כבר בסוף, מתברר שזו רק ההתחלה. פורים שמח.

בואו נצייר לעצמנו מצב היפותטי, שלא יכול להיות. אין סיטואציה שהוא יכול לקרות. חילופי מסרונים בין פרקליטי נתניהו לבין היועץ המשפטי אביחי מנדלבליט, תיאומים וגיוכוכים! צחוקים מחוקרי להב 443. "הארץ" היה יוצא במהדורת ערב, שמחולקת חתום, בעמוד הראשון רק כותרת - ש ע ר ו ר י ה ! ידיעות-אחרונות באותיות אדומות-דם היה מכריז על קץ המדינה, דורש "התקוממות עממית" ועכשיו. הערצים האלקטרוניים היו מפסיקים את שידוריהם, טובי המומחים היו מוזעקים במסוקים לאולפנים, לדיוני חירום. על סוף העידן הדמוקרטי במדינה האחרונה במזרח התיכון. אז זהו, זה קרה - רק הפוך. לא להגנה. לתביעה. האמת, כולם התחללו, אך השמים לא נפלו. הפרשנים הזדעזעו, אך נרדמו לשנת לילה מלאה.

מה זה מבשר לבנימין נתניהו? כהתבררות החקירות, נוספים מנדטים. בכל סקרי דעת הקהל, הליכוד נשאר

"כולם ידעו שביבי יצא מזה" רק לא ידעו איך! כבוד השופט לשעבר פוזנסקי-כץ, פתרה את החידה וסיפקה לראש הממשלה את הפלטפורמה. בקהילות ישראל בפזורים חגגו "ניסי פורים" פרטיים למיניהם, בעיתים וזמנים שונים, שבהם התרחשו ניסים מקומיים. כבוד ראש הממשלה צריך לקבוע את י"א אדר כנס פורים אישי משפחתי, לדורות. עכשיו בנימין נתניהו מבין את הפשט "מגילה נקראת בי"א, י"ב, י"ג, י"ד, ו"ט"ו". השנה בנימין נתניהו חגג בי"א. אגב, "מגילה נקראת בט"ו!" לבנימין נתניהו מזומנת חקירה בפרשת 4000 - הצוללות, בט"ו, "פורים דמוקפין". החוקרים יתארחו במעון רוה"מ שבירושלים הבריה, ולא למסיבת פורים. שערורייה!

לא מגיע לאיש לחוג את חג הפורים עם ובקרב בני ביתו? במה יעסקו כלי התקשורת בעיצומו של חג-פורים דמוקפין, דיווחים על שמחת החג או בענייני חקירת ראש הממשלה? מדינה יהודית, בושה.

"החקירה מזוהמת", זאת עובדה. "קיימת אג'נדה" שמכשירה את הדרך והשיטה בפרקליטות, במשטרה, ועכשיו מתברר גם אצל הרשות השופטת. על זה כבר אין ויכוח. כל הדרכים כשרות למטרה המקודשת. מה שנשאר לברור עד היכן הגיע הריקבון. החלפת המסרונים ותוכנם השערורייתי בין השופטת לבין החוקר הראשי, מלמדים על זילות גמורה בנהלים, איבוד הכבוד כלפי

החשודים, לא דין ולא משפט. סדום ועמורה.

גם העובדה שהשופט המחליף שלח את החשודים למעצר, אינה מלמדת על המהות! וכי היה יכול אחרת? לו היה משהחרם! הפגיעה ברשות השופטת שהוא אחד מבניה, הייתה מתעצמת. מכבסת המילים בהחלטה החדשה, לא מתקנת את הפגיעה הנוראית באמון הציבור. התגובה הרפה והלא מידתית של הנהלת בתי המשפט וכבוד הנשיאה, מבישה. זלזול באינטליגנציה של הציבור. התבצרות של האליטות בתוך מגדלי השן האקדמיים. בדיקה מנהלית! בירור משמעתי! חקירה פלילית ויפה שעה אחת קודם.



הפרקליט המתכתב, עו"ד שחם שביט

המפלגה הגדולה. לכלל מרכיבי הקואליציה שבראשותו, צפוי רוב יציב ומספק. בחלק מהסקרים הליכוד מתחזק אבסולוטית, בכל מקרה הימין נשאר בראש, עם קואליציה. אישית, "הזיהום", לצד האובססיה, ובנוסף ההתמשכות האין סופית, העובדה שהוא שומר על עצבי ברזל, "מכינים" את דעת הקהל למצב, שגם הגשת כתב או כתבי אישום, אינם סוף פסוק. רק הרשעה ברורה, תהווה סוף פסוק. בקצב הזה, של "הזיהומים" אולי גם זה לא.

פרשת השופטת פוזנסקי, מצטרפת לחשדות כלפי השופטת המוערכת, נציבת השופטים לשעבר, הילה גרסל, וחברתה הטובה, כבוד הנשיאה החדשה השופטת



עד 60%
הנחה
על כל החנות

יריד פסח הגדול
של דסל
מתחיל עכשיו!



דסל גאים להזמין אתכם להתרשם מקולקציית 2018 החדשה
באולם התצוגה המרווח בבני ברק ולהנות מחווית קניה ייחודית
בואו עוד היום ותהנו ממצעי פסח חד פעמיים!



שיכור ולא מיין

לאדם שמאבד שליטה אסור לשתות אלכוהול, שמטרתו בסך הכל לשמש כלי עזר חיצוני לשמחה • הגישה האידיאלית להתאמן ולהכין את הגוף לשמחה אמיתית בלי צורך בעזרים

ישנם אנשים שמכורים לאלכוהול כמו לסמים, כשאדם שותה אלכוהול זה משפיע על הדופמין, נוצרת אצל האדם התניה שכל פעם שרע לו הוא הולך לשתות וככול שהמוח מתרגל לכמות הדופמין שמשחרר מכמות אלכוהול. בפעם הבאה זה לא ישפיע על האדם והאדם יצטרך להגביר את כמות האלכוהול או הסם שהוא צורך. אדם שטוב לו עם עצמו לא צריך את האלכוהול או כל דבר חיצוני כדי להגיע לרוגע ושמחה.

מחקרים רבים מוכחים שחשיבה חיובית משפיעה על הדופמין והסרוטונין שאחראים בין היתר על המצב רוח שלנו. חשיבה חיובית ובריאה משנה את רמת השחרור של הדופמין והסרוטונין.

הנפש שלנו היא כמו שריר. אם נתחיל להרים משקולות, לא נראה את מסת השריר גדולה בתוך יום, ורק לאחר חודש או חודשיים נתחיל לראות תוצאות, כך גם בנפש אם אנחנו מתחילים לשנות את הגישה השלילית כלפי עצמינו וכלפי העולם, לא נראה שינוי תוך יום, נתחיל לראות רק אחרי תקופה של אימונים בעקביות ובנחישות.

כמטפל אני רואה שוב ושוב כמה גישה חיובית ושמחה יכולה לשנות חיים שלמים ללא גבול וללא צורך באלכוהול ומוצרי לוואי נוספים. בואו תנסו לבדוק זאת בחודש

אדר הזה - תפחיתו את כמות השתייה ובמקום זה תחשבו מחשבות של אומץ של שמחה של אהבה של ביטחון של שלום של סליחה. לא תאמינו כמה תרגישו אחרת, הדופמין והסרוטונין שלכם יעלה ויקפוץ מעלה מעלה גם ללא יין וודקה ושאר סוגי השתייה השונים.

מחשבות טובות וחיוביות נשארות לנצח, השפעת האלכוהול מתפוגגת מהר מאוד, ולמה שנהיה תלויים בעזרים חיצוניים כדי להרגיש טוב עם עצמנו? לא עדיף שפשוט נעשה עבודה עצמית שתיתן לנו הרגשה טובה ותישאיר ככה לתקופה ארוכה? מאחל לכל עם ישראל שנהיה שיכורים משמחה ולא מיין.

לתגובות: machon.rot@gmail.com

להם לשתות כלל וכלל. בפורים יש מנהגים שונים לגבי שתייה ואני לא מתערב בזה, רק אסביר את הדינמיקה של האלכוהול בתוך הגוף, ואת העובדה שאנחנו לא ממש זקוקים לו. ידוע שפורים זהו יום גדול לפעול בו ישועות גדולות לכלל ולפרט. יש מצווה בפורים, מצוות שתיה עד דלא ידע בין ארוך המן לברוך מרדכי, שאותה הרבה אנשים מקיימים בהידור רב עד למאוד. ניתן לראות כבר שבוע לפני פורים



אנשים סוחבים שקיות וקרטונים מלאים בבקבוקים מכל הסוגים. פורים זהו יום נפלא למשווקי היין והאלכוהול. זה בטוח שאנחנו לא בתקופת היובש.

(תקופת היובש הייתה תקופה של שלוש עשרה שנה בין השנים 1920 ועד 1933. בתקופה זו נאסר ברחבי ארצות הברית על מכירה, ייצור, יבוא והעברה של משקאות חריפים מסיבות של בריאות ודאגה להתנהגות מוסרית של הציבור).

כשאדם שותה אלכוהול זה משפיע על הדופמין שבמערכת העצבים, על ההתנהגות הקוגניטיבית וההתנהגותית, כגון קשב וריכוז, שליטה מוטורית, שיפוט, וכן מרגיע את הגוף במצבי לחץ. בטוח שכל יהודי שותה כדי לקיים מצוות עד דלא ידע בהידור רב וכן כדי להתקרב להשם יתברך.

הייתי באחד מבתי הכנסיות בשבוע האחרון ואני שומע דו שיח בין שני בחורים. "נו, אתה הולך לשתות בפורים? כמה תשתה? אתה משתכר? אתה משתולל כשאתה שותה? איזה יין קנית?" והשני עונה לו בהתלהבות "אני שותה רק וודקה, זה עושה לי הכי טוב. בדרך כלל כוס וודקה אחת אני שיכור לגמרי, השנה אני הולך להשתכר עד הסוף", מבטיח הבחור השני, "אני הולך לגמור בבוקר וודקה.. תהיה בטוח שיצטרכו



מניין אנשים כדי להשתלט עלי". ועוד כהנה וכהנה שאלות ותשובות, ממש פלפול עמוק, סודות עמוקים בענייני היין והאלכוהול. איני נכנס לעניין של השתייה בפורים, כל אחד יעשה כעצת רבותיו. אך זה ברור שמי שכשהוא שותה אינו שולט על עצמו ועל מעשיו - אסור לו לשתות. אדם שהוא שותה וזה גורם לכך שהוא יכול לשבור דברים, להרביץ ולסכן את עצמו ואת הסובבים אותו - לדעתי אסור לו לשתות בשום פנים ואופן.

אחרי פורים האחרון היה אצלי בחור שהיה ממש שבור נפשית. יותר נכון לומר שעבר עליו משבר מאוד עמוק. בפורים הוא שתה ללא אבחנה, איכשהו ברחוב התגלגלה קטטה והוא

כטוב ליבו ביין הכניס אגרוף ליריבו ושבר לו את אפו. האדם איבד את ההכרה וכמובן הגיעה משטרה, פינו את אותו אדם לבית חולים ואותו פינו בכוח רב לבית מעצר.

מדובר בבחור טוב ורציני, שיושב ולומד, ופרסום כל הסיפור הזה שעצרו אותו באמצע פורים כשהוא אזוק בשתי ידיו, לאחר שניסה 'לטפל' גם בשוטרים, שהרי ליין יש מעלה שהוא גורם לך לא לפחד מאף אחד, כולם נראים אותם דבר - אותו בחור הסתבך מאוד. הוא ישב במעצר יומיים, תבעו אותו במשפט כי הרי בכל אופן האף של השני נשבר וגם על זה צריך לשלם. לאחר ההתפכחות מהיין הוא ממש התבייש לחזור לישיבה, כולם דיברו על המקרה הזה והוא היה במשבר עמוק, היה זה תהליך שלם עד שהוא חזר לעצמו.

לכן אנשים שיוודעים שהם לא שולטים במעשיהם אסור

גדולו ושדאל זועקים:

נפשי בשאלתי
ועמי בבקשתי

הצילו את הישוב חדיד!

02-800720-100 - 1970-0197



האון רבי בן ציון מוצמי שליט"א - נשיא הארגון:

"וצריך לעשות לדבר זה מסירות נפש"...

דשכבה"ג שר התורה מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א:

"נפשי בשאלתי אל כל יחיד ויחיד להיות שותף קבע בטהרת הבית"...



ג' מרחשון תשע"ח

נפשי בשאלתי אל כל יחיד ויחיד, להיות שותף קבע בטהרת הבית. שענין הטהרה קודם לכל, וחוב ראשון במעלה להקימה בכל הנצרך. ובפרט במקום שאין איש.

ועיקר רצוני לצרף בזאת עשרת אלפים איש גיבורי החיל מחזיקי טהרה, אשר יטו כתף חודש בחודשו בסכום של 100 ש"ח לבניית מקוה אחר מקוה. וכל התורמים יזכו לבני חיי ומזוני בנים עובדי ה' בקדושה ובטהרה

מ"י קניס ק"י

תורמים זכר למחצית השקל לבניית מקווה חדיד וזוכים להציל 800 משפחות בישראל. הפעם לא מחרישים.



בניית מקוה האון רבי בן ציון מוצמי שליט"א
ובראשות הרבנים הגר"י סילמן שליט"א
הגר"ש"צ רוזנבלט שליט"א
והגר"י קנר שליט"א

תורמים זוכים בשוועות ונחת מהולדים

02-8080808

למגוון אפשרויות הנצחה לע"נ או לכל מטרה ניתן לפנות לטלפון הנ"ל



ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס וקהילות בבתי כנסיות בכל רחבי הארץ



מרדכי היהודי

ה' בעולם (וע"ע שבת מלכתא ח"א פ"א).

"כל הכופר בע"ז נקרא יהודי"

בגמרא מבוארת מעלת האישה, שהיא המוציאה מהכח אל הפועל את מעלת האיש, הבעל מביא פשתן, שאי אפשר להשתמש בו והאישה יוצרת מהפשתן את הבגד, ורק אחרי פעולתה ניתן להשתמש בפשתן, כך גם בצמר ובתבואה, האיש עמל, חורש וקוצר ומשיג את החיטה, אבל הרי לא אוכלים חיטים, האישה טוחנת ולשה ואופה מהקמח לחם והוא מזונו של האדם (יבמות סג, ע"א).

אין לאשה פשתן וצמר משל עצמה, גם החיטה אינה שלה, היא כשלעצמה אינה בעלת כח להשיג את הדברים, אבל כוחה הוא בדלותה, היא המוציאה לפועל את השימוש המעשי, את האחיזה והשייכות של הדברים, ולכן היא בבחינת מדת המלכות, זו הסיבה ש"מלכות" נקראת בכל התורה בלשון נקבה, שמהותה של הנקבה להוציא למעשה את כוחות הבעל, וזוהי מלכות, הדלות וחוסר הכח העצמי היא המעלה הגדולה שלה שע"ז מקבלת את כח הבעל, לכן נקראת האישה ע"ש בעלה, ואין לה את שמה העצמי.

השייכות והקשר שבין האישה לבעלה היא היא האישות והייחוד, לא קיימת אפשרות של קשר בין הבעל והאישה, מבלי התבטלות מוחלטת "מיוחדת ל" היא מלשון הגמרא "מקודשת ל" (קידושין ו ע"א), האיסור לכל העולם בהקדש, הוא עצמו הקניין המאחד בין הבעל והאישה, אין אפשרות שיהיו לאשה שני בעלים, שבזה אין היא מיוחדת לבעלה.

מעלת כלל ישראל כפי שבאה לידי ביטוי ב"קודש הקדשים" של שיר השירים, היא ההתייחדות של ישראל לקב"ה כאשר אל בעלה, "יום חתונתו" של הקב"ה הוא יום מתן תורה (רש"י שה"ש ג, יא), שביום זה התאחדו ונקשרו ישראל וקודשא בריך הוא להיות "חד", בקודש הקדשים של בית המקדש היו שני כרובים, בדמות זכר ונקבה, ובשעה שהיו ישראל עושים רצונו של מקום היו הכרובים פניהם זה אל זה (יומא נד ע"א), זוהי השייכות המושלמת של הקב"ה עם עם ישראל.

מעשה יתבאר העניין שפתחנו בו שכל הכופר בעבודה זרה נקרא יהודי.

כפי שאי אפשר שיהיה לאשה קשר של יחוד עם שני בעלים, כך לא יכול להיות ליהודי קשר ושייכות עם שתי מלכויות, רק מי שכופר לחלוטין בכל עבודה זרה הוא הנקרא "יהודי", כל עוד שלבו נוטה להאמין לכוחות נוספים מלבד השי"ת, הרי שאינו שלם בשייכותו עם שם הוי"ה, ואינו יהודי.

רק כאשר מתבטל האדם כולו, כאשר לבעלה, אל הקב"ה, אז שמו עליו, לכן תיארו הנביאים את הכפירה בה' ואת העבודה זרה שאחריה נטו ישראל, במשלים של גילוי עריות ובגידת אשה בבעלה, מהות העבודה זרה היא באותה הבחינה של איסור אשת איש.

הד' של ההתבטלות אל הוי"ה, היא המאחדת ומקשרת לשם חדש, שם של מדת המלכות "יהודה", ובכל אדם מישראל החי כפי התורה והמצוות המתבטל כולו להנהגת השי"ת, באה המלכות לידי ביטוי מעשי, ולכן "כל הכופר בעבודה זרה נקרא יהודי".

בברכת פורים שמח ושבת שלום ומבורך צוריאל קריספל

תנאי מיוחד נאמר בעניין מדת המלכות והוא הביטוי המובא בקדמונים, "לית ליה מגרמיה כלום", המשל לעניין זה הוא עניין הירח כנגד השמש שזו ממש הוראה על המלכות, שהרי לירח מצידו אין שום אור, הוא רק מוציא ומגלה את אור השמש שכאשר בא הלילה השמש אינה יכולה לשלוט בעולם, שאם תשלוט בעולם תתבטל לגמרי כל מהות הלילה, והקב"ה רוצה בדווקא שיהא מציאות של לילה בעולם – כאן בא הירח שמצדו כאמור אין לו אור ומוציא את אור השמש לפועל גם בלילה, הנה אם נתבונן נראה שכל כח הירח הוא דווקא בזה שאין לו מעצמו אור, אבל אם היה לו מעצמו אור שוב לא היה יכול להוציא את כח השמש מהכח את הפועל.

כמן כן בעניין מלכות שמים שיוצאת מהכח אל הפועל דרך כנסת ישראל, תנאי מיוחד יש בזה והוא עניין ה"לית ליה מגרמיה כלום", והוא מה שעם ישראל מתבטל התבטלות מוחלטת למציאות השי"ת וע"ז משתקף דרכם כבוד שמים ויחוד השי"ת בתוך הבריאה.

עניין השם "יהודי"

מזה נבין את ביאור השם "יהודי" שבו נקרא עם ישראל, יהודי הוא ע"ש יהודה שאותיות יהודה הן שם הוי"ה ברוך הוא וד', שמעת שהקב"ה מלך ישראל, כל אחד מישראל נקרא על שם הוי"ה ברוך הוא, כעניין, "ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת", דרכו משתקף כבוד שמים והוא יוצא מהכח אל הפועל. ומהו ענין האות "דל"ית במילה יהודה? מובן הדל"ת הוא מלשון "דלה ועניה", לית לה מגרמה כלום, הנה אין בעולם חפץ דל עני ומסכן כמו המראה, שאין לה שום צורה עצמית וכל מהותה הוא רק מה שהיא מקבלת מאחרים, כל חפץ אפילו השפל ביותר כשמסתכלים עליו רואים אותו והוא עולה ונקרא בשם, אבל המראה תוכל להסתכל עליה פעם אחר פעם ולא תראה אותה כלל, שלא תראה אלא הדמות המשתקפת מתוכה, וכי יש דבר מסכן מזה שאף לא רואים אותו ואינו עולה ונקרא בשם, אבל באמת אין גדולה ומאשרת ממנה שהיא יכולה לשקף מתוכה את היופי הגדול והמעולה ביותר ואין לה שום מגבלה למה שהיא יכולה לשקף.

וכך היא ממש מציאות של היהודי בצורה הנכונה, שעל ידי המלכות שהקב"ה הוא מלך ישראל ומאחד את כולם להיות העם היהודי, נמצא שכל אחד מישראל הוא למעשה ה -"ד" – המשתקף מתוכו כח הוי"ה ברוך הוא, "מראה" – שמשתקף מתוכה השי"ת.

מידת המלכות באה לידי ביטוי בכמה אופנים, ארץ ישראל נקראת מדת המלכות, מפני שבה ודרכה משתקף טובו של השי"ת, השגחתו המיוחדת "עיני ה'" בה תמיד (עי' דברים יא, יב), בית המקדש נקרא מדת מלכות, שבו ניתן לראות את ניסי ה' ודרכי העבודה אליו.

וכך עם ישראל נקראים מדת המלכות, שדרכם משתקפת ההנהגה וכל המידות של השי"ת.

האות ד' שבתוך ה"יהודי", היא המורידה לעולם ומוציאה לאור את אותיות הוי"ה, השלימות המעשית של שם הוי"ה היא כשיש ד', ודרכה ניתן לאחוז את מציאות ה', מהות השם "יהודה", מורכבת משם הוי"ה המתייחס לקב"ה, ומהאות ד' שהיא מדת מלכות, והצירוף כאחד הוא השייכות והאחיזה, ההוצאה לפועל של הוי"ה בעולם, לכן יהודה הוא המלך בעם ישראל, ודוד המלך מיהודה, ועל שלמה המלך נאמר "וישב על כסא ה'" דברי הימים כט, כג), דהיינו שדרכו משתקפת מלכות

הגמרא במגילה (דף י"ג ע"א) אומרת שמרדכי נקרא "איש יהודי", אע"פ שייחוסו הוא משבט בנימין, על שום שכפר בעבודה זרה – "שכל הכופר בעבודה זרה נקרא יהודי", מבאר הגרש"ד פינקוס זצ"ל את העניין מדוע הכופר בע"ז נקרא דווקא בשם יהודי.

בביאור ענין השם "יהודי" שבו נקראים בני ישראל, ובמה שמבואר שהזכות לשם "יהודי" תלויה בכפירה בעבודה זרה, יש להקדים ולבאר את הבנת השם "יהודה" ועניין כח המלכות שניתן לו.

"מלכותא דארעא" קיימת בכל אומה ולשון בעולם, משמעות העניין היא ששלימות כל העולם תלויה בהיות להם מלך, הרי עם מורכב מריבוי של יחידים, ובמקום שהרבים מצויים הדעות מרובות "כשם שאין פרצופיהם שווים, כך אין דעותיהם שוות" (עי' ברכות נח ע"א), דעתו של איש זה אינה כדעתו של זה, ויבואו לידי מריבה, הכח המאחד את כל היחידים למציאות אחת היא המלכות, המלך וכוחות המלוכה שבידו, המשפט והעונש, הם היוצרים את ריבוי היחידים לעם אחד ומאוחד.

ערך ומעלה נוספים במציאותה של מלכות היא המעלה של כל יחיד מהעם, לכל אדם בפני עצמו, אין יותר מאשר עצמיותו ויכולותו, וכאשר נמצא אדם בודד בחברת זרים, הוא מתבטל במיעוט ושייך שייפגע לרעה, אבל כשיש מלך לעם, וכולם כפופים אל המלך ומתבטלים אליו, אין כל אחד נאבד ביחידותו אלא המלכות מאחדת את כולם ושומרת על כל יחיד, המציאות של המלכות נותנת שם חדש לעם, וממילא כל יחיד אינו נקרא בשמו הפרטי אלא כאחד מהעם, מעתה, מי שפוגע בו הרי הוא כפוגע בכל העם, בהיסטוריה העולמית ידועות מלחמות גדולות ועקובות מדם שהחלו ופרצו בגלל פגיעה באחד מתוך העם.

כך הוא העניין בכל אומה ולשון, וכך היא מעלת מלכות השי"ת על עמו ישראל, כל יחיד ויחיד הוא במעלתו האישית בלבד, אבל כאשר הקב"ה מולך עליהם מתאחדים כולם להיות לעם, "ויהי בישראל מלך בהתאסף ראשי עם, יחד שבטי ישראל" (דברים לג, ה), מעתה אין כל יחיד לעצמו, ראובן בפני עצמו ושמעון בפני עצמו, אלא כל אחד הוא חלק מהמלכות השלימה, הגדרתו של כל פרט ופרט השתנתה מכח המלכות, השם שניתן לכל יחיד הוא "יהודי".

כנסת ישראל היא מדת המלכות

עד כאן בארנו בעניין המלכות שהיא מועילה לעם ומרוממת אותו להיות עם אחד תחת המלך וע"ז מקבלים עוצמה עליונה ושונה לגמרי, אולם יש עוד עניין במלכות הוא כח המלך בתוך העם, שכוחות המלך יוצאים לפועל ע"י העם שהוא מולך עליהם, למלך יש כוחות עליונים ועצומים, אולם כ"ז עדיין אצור בתוכו ואינו מגולה.

עניין זה מתגלה במלכותו על העם – ברוב חסדו ומשפטו הנעשים בתוך המדינה שם מתגלים ויוצאים לפועל כל כוחותיו הנאצלים.

כך הוא במלכותא דארעא וכך גם במלכות שמים, כנסת ישראל היא מדת המלכות, בלא עם ישראל, חסדו יתברך וטובו אינם יכולים לבוא לכלל פעולה בעולם, שאין רצונו יתברך שטובו יצא מן הכח אל הפועל דרך הגויים ושדרכם יופיע ועליהם יראה טובו יתברך ורוב חסדו, רק כאשר יש את עם ישראל בעולם, דרכם יוכל טוב ה' לבוא מן הכח אל הפועל וע"ז יתגלה כבוד ה' בבריאה.

ביצוע כל סוגי עבודות האלומיניום



גלאסדור

Aluminum Industries

תעשיות אלומיניום

חלון ההזדמנויות שלך!

חלונות | דלתות | סגירת מרפסות
חלונות הזזה | חלונות בלגיים
חלונות דרייקיפ | תריסים | מעקות זכוכית

מתחייבים למחיר הכי זול בעיר!*

לפגישת ייעוץ ללא התחייבות:

1-700-500-380

glasdoor73@gmail.com

בקרו באתרינו:

www.glass-door.co.il

הכפוף לתנאי החברה



סורגדור

תעשיות מתכת

להרגיש בטוח!

Grates



ביצוע והתקנת כל סוגי הסורגים ביצוע כל עבודות המתכת למוסדות ופרטיים

חלונות | דלתות | מרפסות | מעקות
קונסטרוקציות מתכת
מבחר ומגוון של כל סוגי הסורגים

המחיר הכי זול העיר! בהתחייבות!

מחיר מיוחד
לקבוצות רכישה
(מינימום 10 ידיות)

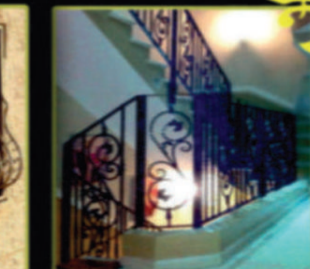
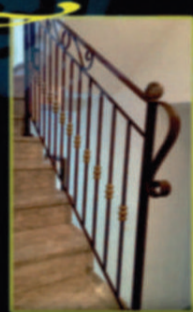
להזמנת יועץ מיגון ללא התחייבות:

1-700-555-055

מייל: soragdoor@gmail.com

בקרו באתרינו: www.soragdoor.com

הכפוף לתנאי החברה



ושמואל ב



קוראני שמו

אחר מיטתו של מרן ראש הישיבה הגר"ש אוירבך זצ"ל: תלמידיו הקרובים חושפים יומנים שנכתבו בזמן אמת בעשרות השנים האחרונות, השקיעות בתורה, המאבק למען הבנים שלא התקבלו למוסדות, השיר "האביק שבמרחץ", הקשר עם מרן הקהילות יעקב זצ"ל, המשא האחרון שהפך לצוואה והנכד של מרן הגראי"ל זצ"ל שלמד ב"מעלות"

|| יענקי קצבורג ||

תלמידיו היו מביטים בהשתוממות והיה להם לדוגמא אישית עד היכן מגעת עמל התורה. הישיבה הפכה לביתו השני ולעיתים רבים – ביתו הראשון. לילות רבים היה ממשיך להגות בתורה בישיבה עד שעות לפנות בוקר, ואז כשחטפתו שינה היה גם על הספסל ובשנים המאוחרות יותר על מיטתו בביתו בשישיבה, וכעבור שעותיים שלוש בלבד כבר נראה היה צועד להיטהר במקווה, ומשם לתפילה, ומיד המשיך וחזר לספסל הלימודים, עד שעות לפנות הבוקר של היום שלמחרת.

עדות מופלאה מעידים תלמידיו שהיו כרוכים אחריו בשעות הקטנות של הלילה לחזות בפלא הגדול כשהיה מכין על יד מקומו קערה עם מים קרים, וכשחטפתו שינה הניח את רגליו בתוך הקערה וכך המשיך ללמוד עוד ועוד ללא הרף. מסופר שכשמרן הגרא"מ שך זצ"ל שמע על כך התבטא בהתפעלות על מחזה זה.

תלמידיו הרבים תיארו, שבכוחו התורתי המיוחד השכיל להחדיר תמיד בכל סוגיא ללמוד את הנקודה המרכזית מבלי להיכנס לדברים צדדיים, ובעיניו החדות ידע להכיר מיידית את לב הסוגיא עד הסוף, והיה מלמד את התלמידים שלמדו במחיצתו כיצד לנפות מדברי האחרונים והפוסקים, מה מחוור יותר ומה יותר פשטני וברור,

בירושלים, ומאז ועד יומו האחרון היה קשור לישיבה ולתלמידיה בקשר עליון דאורייתא בל ינתק, עד שהוא זצ"ל, והישיבה היו למקשה אחת.

מעלות התורה

מאז הקמת הישיבה החל פרק חדש באורחות ימיו, כשהוא מתמסר כולו יום ולילה להעמדת התלמידים בדרך הנהוגה למו ממסורת התורה, כשהוא מוסר את שיעוריו הרבים בישיבה בבהירות ועמקות מחד, ומהווה דמות ייחודית לדעת כיצד נצרך האדם לגדול בעולמו, וכך זכה לגדל את תלמידיו כבנים ממש, ובמשך עשרות שנים נכרכו הם בו כבנים לאביהם, כשהם נועצים בו בכל אורחותיהם במשך שנים ארוכות אף לאחר צאתם מהישיבה.

השקיע את כל עתותיו עבור תלמידי הישיבה והמתמסר כל כולו להעמדת התלמידים בדרך התורה בכדי שיצמחו ויגדלו לבני תורה אמיתיים. והפך עד מהרה לאביהם של בני הישיבה, כשהוא עומד עליהם ומשקה מדליו, להעלותם ולחנכם בכל מכמני העליה.

מן הגר"ש אוירבך זצ"ל, נולד בשכונת שערי חסד בירושלים כיום הכיפורים תרצ"ב, כבנו בכורו של אביו מרן פוסק הדור הגאון רבי שלמה זלמן אוירבך זצ"ל, ראש ישיבת 'קול תורה', ולאמו מרת חיה רבקה ע"ה לבית רוחמקין. הסנדק שלו היה הרה"ק רבי מנחם נחום מרחמסטריווקא זי"ע.

כבר בשחר ילדותו נודע בשקידתו המופלגת והתמדתו בתורה הייתה לשם דבר, כששאר הילדים בני גילו בתלמוד תורה 'עץ חיים' יצאו למשחקים בחצר התלמוד תורה, המשיך הוא ללמוד, עד שכבר באותם ימים הכל ניבאו לו גדולות ונצורות.

בהגיעו לפרק 'האיש מקדש' נישא לרעייתו הרבנית רחל ע"ה, בתו של הרה"ח הנודע רבי פנחס אליעזר פקשר זצ"ל, ובני הזוג התגוררו תחילה ברח' גשר החיים, שם הפך ביתו למקום תורה בו ישב ועמל על דלתותיה יומם ולילה כפשוטו. הרבנית עמדה לימינו כל הימים במסירות נפש בל תתואר וכל ימיו נוהג היה להזכיר את השנים הרבות וקרא עליה שלי ושלכם – שלה היא. מסכת מרכזית בימי חייו היה כשבראש חודש אייר תשמ"ב הקים את ישיבת 'מעלות התורה'



תלמידים מספרים

כל עסקן עם העולם ויושבי בו, עם תלמידיו ומקורביו, כל כיסופיו ותשוקותיו סובבים-תוססים סביב עמל התורה. מספר תלמיד, מחשובי מרביצי התורה בירושלים: "פעם ניגשתי ושאלתי אותו שאלה ציבורית כלל-ישראלית. הוא חשש כנראה שמא אסחף לעיסוק בצרכי ציבור, והגיב בחריפות: 'תאמר לי האם באמת נואשת כבר מלצמחה לתלמיד חכם אמיתי? נואשת לגמרי? זה מה שמעניין אותך? סמינר בשכונת...?!' זו הייתה הוראה חד-משמעית. יותר לא נגעתי בעניין ציבורי, באחד הימים", הוא מוסיף ומספר, "עליתי ובישרתי לו שנולדה לי בת. הוא שמח בשמחתי מעומקא דליבא, והוסיף ואמר: נו, אני רוצה לברך אותך שהיא תהיה בת תלמיד חכם. אתה עושה בשביל זה משהו...?"

כמלאך המכה על קודקודם ומבקש 'גדל', ניצב תמיד ותבע מיונקי-מימיו השגות והספקים. בעיקר 'השגות'. זוהי שאיפתו הכובשת, שתלמידיו יטבילו את מוחם כליל כעולה וכקרוב, ללא מחיצות וחציצות, במתיקות התורה.

לפעמים התביעות שלו היו קשות. "עסקנו בשיבה", מספר תלמיד נכבד, "בסוגיה של 'פליגין דיבורא', כשראה אותי קרא לי ושאל: 'יש מערכה ב'נודע ביהודה' ב'אבן העזר' סימן ע"ב בנושא הזה, עברת עליה? 'לא עברתי', גמגמתי נבוך. רבי שמואל נראה המום. המום באמת: לא עברת? ייתכן הדבר?! יכול בחור כמוך לדלג 'סימן' כזה של 'נודע ביהודה'?" ובפיו נשמעה תדהמה אמיתית.

"פתחת את הסימן הנזכר", סיפר התלמיד, "וגיליתי שבעה עשר עמודים צפופים, גדושי ענפים וחקירות, נחשפתי בבת אחת לעולם חדש של הכרטייט ושאיפות! עמלתי על ה'סימן' כל אותו יום, עד חצות ליל. הרגשתי שלא תהיה לי צורת-אדם בעיניו אם אפגוש בו בפעם הבאה, ולא אוכל לשאת-ולתת אתו בכל מרחבי הסימן..." זוהי דרכו להעניק מושגים, להפעים לכבות בגדולת התורה.

"ה'סיוט' הגדול", מחייך תלמיד בערגה, "אם היה מזמין אותי לסעוד על שולחנו בשבת פרשת משפטים... על-מנת להכיל את המרחבים שלו, היינו צריכים לשלוט ביסודות של בבא קמא בבא מציעא ובבא בתרא, שהלכותיה יצוקות בפרשה הזו... פעם, לאחר שהתכוונתי כל השבוע, 'תפס' אותי לא מוכן בפסוק על מצוות הביכורים, והרחיב שעה ארוכה בשאלה האם הם חייבים בתרומות ומעשרות..."

מין ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן זצ"ל ששלח את נכדו ללמוד ב'מעלות התורה' מתורתו של רבי שמואל, העיד בהתפעלות: "מעמיד התלמידים הגדול בדורנו הוא רבי שמואל".

לילה גשום

מרשימות תלמיד: גשם זלעפות ניתך בלילה ההוא על סמטאות 'שערי חסד', טיפות ענקיות של יורה מקדים. בהיכל הישיבה ישב רבי שמואל שקוע במסכת מקוואות. הוא שעון על הספסל הנצחי שלו בירכתי בית המדרש האפל למחצה, וניכר שהוא עבר כפשוטו לגור בחיק השאלה אם פסול תפיסת-ידי-אדם הוא סיבה לפסול מקווה, גם כשישנה השקה. שעה רודפת שעה. החברותא מתנמנם.

וכך חניך כל ימיו את תלמידיו לדעת כיצד להצליח בתלמודם זה. עיקר המיוחדות בדמותו זו הייתה שהצליח לחנך רבות בלימוד, לא רק במסירת שיעוריו, אלא בכך שלקח סברא של כל תלמיד וידע לבאר לו אימתי היא נכונה ואימתי היא רחוקה מן האמת והישרות, וכך ידע לכוון את התלמיד שידע מה נצרך להבנת עומק הסוגיא עד שחשו כי הוא בנה אותם מהיסוד.

כן נודע בשיחותיו המיוחדות, כשבימי חג ומועד היה מכנס את תלמידיו מכל התקופות שבאו לשמוע בצמא את אמרותיו, והפליא את כל רואיו במערכות עיוניות וחשובות במהותו של כל חג ומועד.

לא קיימים גבולות בעמל התורה שלו. הייתה לו חברותא ללימוד משניות טהרות, רבי שמואל מרדכי פרוש. הוא היה לומד אתו שמונה שעות כל לילה ולעיתים יותר. רבי שמואל מרדכי סיפר, שפעם עמל איתו רבי שמואל על משנה אחת במסכת אהלות שלוש לילות רצופים. בלי ספרים ופירושי ראשונים...

אולם לא רק בתורתו וגאונותו נודע מן הגר"ש זצ"ל, עבודת התפילה שלו הייתה נשגבה עד למאור. כל תפילת שמונה עשרה הייתה בייחוד הלב וברגש רב, ברגש ובמורא כבן המתחטא לפני קונו. תפילת שמונה עשרה היום-יומית נמשכה במשך כעשרים דקות לפחות, והצליח לסחוף את ההמונים אחריו בקרבת האלוקים שהשריש בלב כל העומדים על ידו, ושפך צקון לחשו מתוך רגש עילאי שלא מעלמא הדין.

מלבד זאת היה שותף לתפילות בעד הרבים, וכל אימת שנקרא לשפוך צקון לחשו על כל צרה או עזרה למאן דהוא, הוא היה עושה זאת במסירות רבה כאילו מדובר בעניין אישי וקרוב אליו עד מאד.

מלבד היותו בקי בתורת הנגלה, גדול היו כוחו גם בתורת הנסתר, במשך שנים רבות למד בכולל 'שער שמים' שהקים הסבא הגדול הגה"צ רבי חיים לייב אויערבך זצ"ל. שם שקד על נתיבות תורת הנסתר ורכש בה בקיאות רבה. במשך תקופה אף זכה ללמוד עם המקובל הנודע הגה"צ רבי מרדכי שרעבי זצוק"ל. כל מימיו נהג בקדושה ופרישות עד מאור.

"ה'סיוט' הגדול", מחייך תלמיד בערגה, "אם היה מזמין אותי לסעוד על שולחנו בשבת פרשת משפטים... על-מנת להכיל את המרחבים שלו, היינו צריכים לשלוט ביסודות של בבא קמא ובבא בתרא, שהלכותיה יצוקות בפרשה הזו... פעם, לאחר שהתכוונתי כל השבוע, 'תפס' אותי לא מוכן בפסוק על מצוות הביכורים, והרחיב שעה ארוכה בשאלה האם הם חייבים בתרומות ומעשרות..."

שלש לפנות בוקר. הוא לוקח את העט ומתחיל לרשום. שם משמואל. כתפו השמאלית מזדקפת בתנועה נסערת, תנועה אופיינית כשהוא מבקש להדוף בעזות של קדושה עוד מכשלה עיקשת של הגוף המרדן. כך נראית תנועה של חייל המכתף את נשקו.

גם בשעת לילה זו, בקודש הקודשים של חייו, ליד הספסל שלו, מתעקש הגוף להיגרר אחריו. הוא כותב בדבקות. בלהיטות. דף אחר דף, אחר דף, אחר דף.. הוא נוגע בדף באהבה גדולה. מזה אל תוכו מבתי גוואי. עיניו מתחדדות, וחיכוכו דיקק כבר מקדים ומבשר לעולם על אבן-יסוד חדשה, שהוא הולך לשתול בגן-השעשועים של מקוואות.

גשם כבד ניתך על החלונות. רבי שמואל צמוד לאותיות ולמילים. בארבע בוקר עוד ישב ותרגם את מחשבותיו למילים. בשעה חמש, לאחר שמונה שעות כיבוש נכונה ורוחו הגדולה למגבלות הגוף, והוא התנמנם קלות. ראשו נשען על השולחן, העט נשמט מעט, ונותר רפוי, אבוד בין המחברת למקוואות. תשע דקות של 'הפסק'. בשעה חמש ותשע דקות היה שוב ער ורענן, חיזק את אחיזתו בעט, והמשיך ללא הפסק מהמשפט שהפסיק בו.

הוא סיים את המשפט האחרון לפני שחרית. קם רענן משהיה בתחילת הערב, ונפנה להתכונן לתפילת שחרית...

בצל האבל

בתחילת שנת תש"נ בשבת פרשת ויחי לסדר "מתה עלי רחל", כאשר השתתפה אשת-חבר הרבנית רחל אויערבאך ע"ה בשמחה משפחתית, לקתה באירוע מוחי. שבוע שלם גססה בבית החולים איכילוב, כשראש הישיבה לא משמיתתה. ב"ד טבת החזירה את נשמתה הטהורה ליוצרה.



דישראל.

עמוד התפילה

מרשימות אחד מתלמידיו: אחת הצורות שהיו לו להשתרשות בעמל התורה, הוא על-ידי עמל הכתיבה. מהמחזות הנצורים במעמקי הזיכרון של תלמידיו - הוא, רבי שמואל, נטוע על קולמוסו, משרטט את זהב לבבו. הוא מסוגל לשבת ולהעביר את תנובת-רוחו אל הכתב שעה אחר שעה. אחד מייעודי הכתיבה הוא השלטת סדר בנביעה האינסופית של מוחו. אסיפת גרונות. הכנסה לקיום. למעלה משישים אלף דפי פוליו התקבצו עד היום כתובים בכתב-ידו על כל חלקי התורה, מברכות עד עוקצין.

פעם אמר שמעלת ה'חזון איש' התעצמה בעיניו משמע שה'חזון איש' לא כתב מימיו טיטות. זה היה מהדברים שהביאו אותו לכלל התפעלות גדולה. התפעלות על שום מה? משום שדברי ה'חזון איש' הם כמסמרות נטועים, ועל כל טיפת-דיו שלו יש לשבת ז' נקיים; משמע שהמושכל ראשון, הבזק-החשיבה הראשוני של ה'חזון איש' - היה יצוק ומעוגן באמת המוחלטת.

כל ימיו בוערת בו אהבת התורה כמדורת בית המוקד. והיא מתחדשת ומתעצמת מדי יום ביומו. הוא מרבה לספר בהתפעלות על גדולי עולם שהכיר ועל החיבור העז שלהם לתורה. סיפר בערגה על אלוף נעוריו הגאון רבי ישראל יעקב פישר שהפעים את נעוריו בשקידתו הנוראה. עדיין חיים וגנוזים בלבבו הבקרים הירושלמיים הצוננים, בהם היה ישראל יעקב הנער מטפס על חומת האבן בחיידר הנעול של 'עץ חיים', כדי לפתוח את יום הלימוד שלו. פעם ראה את רבי ישראל יעקב נופל מהכותל ונפצע. המחזה המדהים הוא - לא מש מלבו.

שעות התפילה היו השעות הגדולות באמת בחייו. השעות האישיות ביותר, בהן הוא נפרד כליל משלל העיסוקים שמציאות החיים כפתה על נפשו. בחגים ובימי בין הזמנים, הרחק מחובות הישיבה, הוא נותן דרור לנפשו ההומה. ברגעים ההם הוא הופך, רמ"ח ושס"ה, ל"אני תפילה". באחד מימי הסוכות, בסוכתו של נאמן-ביתו רבי יוסף פטרוף, נעמד בתפילת 'שמונה עשרה' ביחידות, וכיון שהשעה הייתה שעת-הנפש, הרחק ממשאו וטרדותיו של עלמא דשיקרא, ארכה תפילת 'שמונה עשרה' שלו קרוב לשעה.

תפילת 'שמונה עשרה' של הראש ישיבה אינה ציטוט והסבר של נוסח אנשי כנסת הגדולה, אלא שוועה הבוקעת ממעמקי נפשו. החוויות הרוחניות העמוקות שלו פורצות בזמן הזה. מעשה בתלמיד הישיבה שהיה תקופה ארוכה חשוך בנים. כשנולדה לו בשעה טובה בתו הבכורה, עלה לישיבה לבשר את הבשורה המשמחת לאביו הרוחני. להיכל הישיבה הגיע לפני תפילת מנחה. כששמע רבי שמואל את הבשורה החייתה אותו חדווה גדולה, פניו אורו והוא בירך את אבי הבת בשפע ברכותיו.

לאחר מכן ניגש ל'שמונה עשרה' של מנחה. תלמידים מעידים שהמנחה של אותו צהריים הייתה זרועת-אור ונהרה שלא מעלמא הדין. דמעות התרגשות שטפו את פניו. התפילה הפכה לשיר הלל והודיה.

עולם הרגש הער שלו הביא אתו את ברכת ההתחדשות ב'עבודה'. מדי בוקר בבוקר כשהוא ניגש לתפילה נראה שהוא פוגש את הסידור שלו בפעם הראשונה. הוא מבטא כל פסוק כאילו נוצר מגע ראשון עם מילות של תפילה. "פעם", מספר תלמיד, "עמל שנה תמימה על המילה 'אתה' ב'שמונה עשרה'... איך ידענו? במשך חודשים התבוננו בו בתחילת 'שמונה עשרה', והבחנו שפרק-הזמן משעת הכריעה ב'ברוך' עד ההזדקפות 'כחיויא' בשם ה' - מתארך מאד"...

מרן הגרש"ז אויערבאך זצוק"ל, שהיה מתפלל בשנותיו האחרונות שחרית בהיכל הישיבה וראה את בנו בעבודתו, הביע פעם השתוממות באוזני תלמידים: "איך יכולים בחורים ב'מעלות התורה' להיות אדישים עד כדי כך לתפילת רבם, ולהישאר לישון בשעת התפילה... איך מסוגל בן תורה לאבד-לדעת מחזה נורא כזה!..."

גם ראב"ד עיר הקודש, הגאון האדיר רבי ישראל יעקב פישר זצ"ל, שהכיר את רבי שמואל בצמתים שונים של חייהם המשותפים, העיד עליו כי הוא "עמודא דצלחותון

השבר של הראש ישיבה היה מחריד. עם פטירתה נגדעה בעצם משפחתו המצומצמת. בהספרו הנורא עליה שתת דם. עמדו שם באותו ליל טבת נורא אלפי המתקלים ובכו תמרורים. בכו בקול, כמו ילדים. עין לא נותרה יבשה. ולצד הכאב המחריד, ובצלו, היתמרה דמותו לגבהים שלא מעלמא הדין.

במהלך השבוע בו גססה אשת נעוריו לנגד עיניו, ישב ליד מיטתה בבית החולים איכילוב, ועמל בכתיבת קונטרס עמוק בענייני 'ברירה'; ב"ד טבת, כשהנורא מכל התגשם ורגעי הגסיסה החלו, אמר רבי שמואל וידוי בקול מרותח מדמעות. לאחר ההסתלקות ביקש שיביאו לפניו מסכת ברכות. פתח את הגמרא בדף ס', והקריא בהתלהבות ודבקות את דברי הגמרא: "מאי חייב לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה, אמר רבא לא נצרכה אלא לקבלינהו בשמחה".

לאחר מכן הניח את הגמרא, עצם את עיניו, וקרא בדבקות ולהט "ברוך דיין האמת", כאילו היה שרוי בזה הרגע ב'אגודה שול' בעיצומן של ברכות השחר.

שאלו אותו אחר כך, למה נזקק לגמרא. וכי אינו זוכר על פה את דברי רבא? "הייתי צריך לברך", אמר, "הייתי צריך לברך על הנורא באסונות חיי כאילו קיבלתי טובה. היה הכרח ביישוב דעת. עד שהביאו גמרא התיישבה דעתי, וברכתי על הטובה!". כאשר קם רבי שמואל מהשבעה; ישב ומסר שיעור בכלל במשך שתיים רצופות בחריפות גדולה בסוגיה דצוררות: בתקופה שלאחר הסתלקות הרבנית ע"ה שררה בישיבה אווירה עכורה וכבדה. השבר הפנימי היה נורא מדי. הוא התקשה לקבל אנשים, ומצא נוחם בתורתו ועינונו בלבד.

אחד החברות הקבועות שלו, הגאון רבי צבי שפירא ראש כולל גבעת שאול, התייסר כל אותו הזמן בייסוריו של רבו. גמר ואומר לשמה אותו בכל מחיר ולנסות להחיות את נפשו. בערב פורים נכנס רבי צבי זצ"ל לביתו של ראש הישיבה.

איך משמחים יהודי כרבי שמואל אויערבאך? "היה טוב"? ישנה משנה בכלים הנפתחת במילים "האביק שבמרחץ". זו משנה חמורה שהרב שפירא למד בעבר עם רבי שמואל זמן ממושך. נקודת הפתיחה של החינויות המחודשת - חייבת להיפתח מכאן. מה'אביק שבמרחץ'!

הוא נטל את זרועו של רבו והחל לשיר בקול גדול ומלא חיות את המילים: "האביק שבט - רחז - האביק שבטרחז - " הבזיק הרעם. הלב ניצת! זה הזרים לחלל הקודר של החדר זיכרונות מרגעי אושר מתוקים. רבי שמואל צחק בהנאה גדולה, והצטרף לריקוד. אברכים נוספים שקלטו את קול הזמרה הצטרפו ובאו, והריקוד הלך והתעצם, וקול השירה הלך וגבר.

וכך אירע שמתוך חדר מגורים ב'אבן שפרוט' הירושלמי עלו ובקעו שעה ארוכה קולות של שירה וריקודים סוערים, ומילים מזורות. אלו היו הניחומים היחידים שדיברו אל נשמתו.



הרחק מן הטומאה

ההרגל המתמיד הזה לחיות חיי קדושה ורוממות, הביא אתו תחושות דקות של הרגשי-קדושה, שחרגו ממגבלות הטבע והחומר העכור. הנה סיפור מצמרר, עדותו של מקורבו ואיש סודו הרב הגאון רבי מנדל אויערבאך:

באחד הימים נסע רבי שמואל זצ"ל לחתונה במכונתו של רבי מנדל. בזמן שראש הישיבה שהה באולם השמחות, ישב רבי מנדל במכונתו לשיחה עם מכר שהזדמן למקום. הלה רחוק מקדושה, הידרדר רוחנית והגיע לדיוטה התחתונה. רבי מנדל ניסה לעודד ולרומם את רוחו. כתום השיחה קם הלה ופנה לדרכו.

מאוחר יותר כששב רבי שמואל לרכב התיישב במושב הקדמי שאירח לפני שעה קלה את אותו מכר. ברגע שנגעו שולי מעילו במושב, זינק ממקומו החוצה בחרדה עצומה, ושאל את רבי מנדל, כשאימה מכסה את פניו: "מה קורה במושב הזה? יש כאן הרגשת טומאה... מישהו ישב פה עכשיו?"

בחור היה בישיבה, בשוליים, שנפשו נעה ונדה בין היכלות הקדושה לעלמא דמסאבותא. באחד מלילי שישי לאחר סדרי הישיבה נקלע הלה לביבין של זוהמה ומיאוס. למחרת, לאחר תפילת שחרית בישיבה, ניגש אליו רבי שמואל, הביט בו להרף עין, ולמרות שרבי שמואל עצמו לא היה אמש בישיבה, אמר לו בחרדה עצומה: "איפה היית אתמול, איפה היית?!" זה לא היה 'בירור'. רבי שמואל ניצב על-גבו, כשפניו מלאות חרדה ואימה. הבחור נלפת. ויחרר חרדה גדולה. בלית ברירה

במהלך השבוע בו גססה אשת נעוריו לנגד עיניו, ישב ליד מיטתה בבית החולים איכילוב, ועמל בכתיבת קונטרס עמוק בענייני "ברירה" ב"ד טבת, כשהנורא מכל התגשם ורגעי הגסיסה החלו, אמר רבי שמואל וידוי בקול מרותח מדמעות.

אחד מתלמידי הישיבה חי בעימותים קשים עם אמו. רבי שמואל, אמן כוחות הנפש, קלט את אופיו, וחשד במה שחשד. באחד הימים ניגש אל אותו תלמיד ואמר לו: "צריך להיזהר לא לצער את אמא..." נחרד הצעיר מאד ושאל: "הראש ישיבה שמע על כך מהבית או ממישהו?" אמר לו רבי שמואל: "לא שמעתי על כך מאיש... אבל אני שב ואומר לך, צריך להיזהר מלצער את אמא!"

ערכים ישנם שהוא משליך מנגד את נפשו ובריאותו, מוסר את נפשו ומתגלגל בכל רחבי הארץ לשמחות תלמידים. בחור היה ב'מעלות התורה' שהגיע לשיבה בגיל מבוזר משיבת פוניבו, וחי בדד לעצמו בירכתי בית המדרש. היה שקדן מופלג ועובד ה' נעלה, אבל שקט ומופנם, בלתי לה' לבדו.

לשמחת נישואיו ביקש כמובן מהראש ישיבה שידר את קידושו. רבי שמואל הבטיח את השתתפותו. היה זה בשלהי חודש אב. בהתקרב מועד החתונה אפפה אותו חולשה גדולה, פרי עמל מצטבר של זמן קיץ, והכנה דרוכה לחודש הרחמים. ימים ספורים לפני החתונה ביקש למסור לתלמיד שאינו מרגיש טוב, והוא ידאג שראש הישיבה הקודם שלו יסדר את קידושו. בלתי ברירה סבר התלמיד וקיבל.

בליל הנישואין עצמו חגגה הישיבה חתונה נוספת של בחור משולי הלומדים. למרבה הפלא טרח רבי שמואל והגיע לחתונה תוך גילוי מסירות-נפש, ורקד בה שעה ארוכה בלהט נשמתו... כשגונבה השמועה לאוזני התלמיד הפוניבו'אי, נעכרה רוחו. משגברה מרידותו אור עזו ונכנס לראש הישיבה, לדרוש מפיו 'מהיכן דנתוני?' מדוע יקרה בעיני חתונת אותו בחור על פני שמחתו שלו?

השיב לו רבי שמואל כך: "כדי להגיע לחתונה אותו לילה, נזקקתי למסירות נפש בפועל. והכרח היה לשקול דמו של מי סמוק טפי. אתה נובע בחיוניות משלך, ובכוחות הפנימיים שלך, והשתתפתי הייתה נדרשה רק לפאר את האירוע. מאידך הבחור השני, החיבור שלו לקדושת התורה רופף... חישבתי ואראה מה אחריתו... בנים לא אמן בם. יום יבוא, והוא יגדל את ילדיו לגיל חינוך וישיבה, וכשהם יעמדו בצומת דרכים של חיי הישיבה, והוא ישקול בנפשו אם לשלוח אותם ל'ישוב' או לישיבה קטנה, יתנגנו בנפשו הרגעים הישיבתיים שלו עצמו, והם אלו שיקבעו... האם עולם הישיבה האיר לו פנים או לא... הנוכחות הנלהבת שלי בחתונתו תחקק בלבו את שנות הישיבה באור חיובי, הריקוד הנלהב שלי יהיה תמכה בפטיש' שיקבע את צורת התייחסותו לעולם הישיבה!"

המחשה מדהימה נוספת, איך נרקם שיקול דעתו של למדן-הנפש: בהתקרב חודש אלול, ימי ה'שאגה כלביא במחשבותם", מוסר רבי שמואל שתי שיחות שבועיות. באחד הימים כשניגש למסור את השיחה, עשה בדרכו קפנדריא, ניגש לספסל צדדי, נטל את ידו של אחד התלמידים ולחש לו: "עזו וחדווה במקומו! יהודי צריך לשמוח יותר מכל בימי הרחמים! אני מבקש ממך לרדת למטה בזמן השיחה... קח גמרא, תלמד שם, אבל רק בשמחה, בשמחה, בשמחה!..."

הוא הבחין בתקופה ההיא בנמיכות הדעת של התלמיד, וחשש שדיבורים אלוליים ישפילו את רוחו יותר משרוממו את קומתו.

שאפשר לדבר אתו בכל נושא בכל פינות התורה בעמק העיון!... אבנה דשמואל אני".

הידיעות שלו בכל חלקי התורה ובכל מכמני הדעת האנושית מבהילות. אין דיבור אחד של הראשונים, שנשמת מזכרונו; אין ר"ש בזרעים וטהרות שחומק מידיעתו, ואין מילה אחת בתשובות הרשב"א, הרא"ש הריב"ש שאינה בהירה לו.

המשיגה הגה"צ רבי דן סגל העיד, שרבי שמואל נכנס באחד הימים למרן הגר"י אברמסקי זצ"ל. הם דיברו ביניהם בלימוד, והרב אברמסקי הביע את התפעלותו הגדולה: "זוהי תופעה חד-פעמית", אמר. "דיברנו במשך שעות אחדות ונגענו ברוב חלקי הש"ס וביסודות התורה כולה".

"זכורני שבשנת תשי"ח" סיפר אחד מגידוליה החשובים של ישיבת סלבודקה הגאון רבי יעקב אשר פלדמן, התבטא מו"ר הגר"י אברמסקי אחרי שפגש בראש הישיבה שהיה אז אברך צעיר, ש"ב"ה הקב"ה הכין גדולים לדור הבא".

ר' אפרים לסקר הי"ו, שלמר אצל ד שמואל בישיבת שם עולם - אמשינוב, מספר כי כשהגיע ר' שמואל לישיבה בשנת תשכ"ב, ספרו כולם על הגדרתו זו של הגר"י אברמסקי.

כידוע היה מרן הגר"ש אלישיב בורר מילותיו בקפידה רבה, והנה כבר לפני עשרות שנים פנה אליו מרן הגר"ש במכתביו אליו "לידידי שר התורה".

והעיד אחד מתלמידיו, הגאון רבי מיכאל פלס, ר"מ בישיבת גרודנא-אשדוד, כי פעם התעניין מרן הגר"ש אלישיב אם רבי שמואל שותה ומשתכר בפורים. שאל אותו לפרש התעניינותו הרבה. השיב לו מרן הגר"ש: "מה פירוש למה? והרי רבי שמואל הוא החזון איש' של ימינו".

ופעם, נדהמו בני ביתו של מרן הגר"מ שך כשפקד רבי שמואל את מעונו בבני ברק. הרב שך ביקש מבני הבית כי יביאו מים לרחוץ רגלי הגר"ש, באומרו: "רצוני לקיים הוי מתאבק בעפר רגליהם!"

לפני עשרות בשנים כשגאון תורת אמריקה מרן הגר"י קמיניצקי הגיע לביקור בארץ הקודש, שאף למנות את רבי שמואל לראש ישיבת 'תורה ודעת' בארה"ב. "ייתה מנהיג ליהדות ארצות הברית", הוא הוסיף אז והתבטא, גם בדורו של היחפץ חיים' היה נחשב לגדול!

שקידתו גבלה בתקופות מסוימות בשפיכות דמים ממש. כל שנותניו הוא חוצב בחומר ובבלנים בעשר אצבעות; חי ועמל כחייל וכנגרל. ללא רגע בורד אחד של רפיון. ללא רגע אחד של נחת. שנים רבות מחייו הסתפק בלילות בתרדמה קלה על ספסל תלמודו בפאתי היכל הישיבה, וחוסך בכך את הזמן היקר של הליכה הביתה.

רב ואב

הדאגה המדהימה שלו לתלמידיו והמעורבות בחייהם והצלחתם, נוגעת בפרטי הקיום האישיים ביותר. "לאחר כל 'פגישה' שלי עם משודכת", מספר תלמיד, "הייתי נכנס אליו, ומביא אתי רשימה מפורטת על מעלותיה וחסרונותיה של המשודכת. בצד ימין התנוסס פירוט המעלות ובצד שמאל פורטו הקשיים. הוא היה יושב אתי כאלו היה שרוי בעיצומו של 'גוד או אגוד', מלבן אתי בעיון שורה אחת שורה; מצמצם את השיקולים לשורה או שתיים, ומסייע בידי להגיע מעצמי למסקנה המתבקשת".

אחד מתלמידיו התארס, ובאחד הימים ללא סיבה נראית לעין החליטה כלתו לפרק את השידוך. רבי שמואל עשה ככל אשר לאל ידו להשפיע, לברר ולשנות את הגזירה. כשכבר לא נותר לעשות דבר בעניין, הושיב את החתן לצדו, לקח את ידו ובכה אתו יחדיו שעה ארוכה.

כמים הפנים לפנים, רוחשת כלפיו אהבתם העזה של תלמידיו לאלפיהם מכל התקופות. מים רבים לא יכבו את אהבת תלמידיו ונהרות לא ישטפוה.

חלק גדול מהתנהלותו עם תלמידיו, אפוף דוק מסתורין. ולא תמיד קאי איניש אדעתא דרביה. הוא עצמו אינו טורח תמיד להבהיר את שיקוליו. אחת היא לו מה יסבור העולם שמחוץ לכתבי רבי עקיבא איגר.

הנה סיפור נפלא המפגיש אותנו עם אחד משיקולי הנהגתו: אחת מצורות מסירות-הנפש הנשגבות שלו היא השתתפות בשמחות.

שיקר, וסיפר שנכח כל העת בישיבה. מכיוון שרבי שמואל לא נכח אותו לילה בישיבה, לא היה דרך להכחיש אותו.

ולמרות שרבי שמואל חש והרגיש, ונשם ריחות של טומאה והידרדרות למיאוס, ולמרות שהצעיר מצוי בתהליך הידרדרות רוחני, היה רבי שמואל מוטרד מחמת הספק שמא חשד וגער בו על לא עוול בכפו. הוא לא ידע את נפשו מצער. בצהרי אותו יום לפני מנחה ניגש אל התלמיד ואמר לו: "יש לי צער גדול מכך שפגעתי בך, סלח לי אבל" הוסיף "איפה היית אתמול? כל הלילה חשבתי עליך!..."

הנה ביטוי נפלא לרחבות אופקיו, והן ליראת האלוקים המבעירה את לבבו: כשהיה מבקש על-כורחו להזכיר את שמו של ראש הממשלה הראשון, הוא מכנה אותו: "האיש שפגש את החזון איש". מעולם לא הזכיר אותו בשמו המלא!

אלו אינם שעשועי לשון. כיוון שחז"ל אסרו להזכיר שם של רשע, "לא מסקינן בשמיהו", לא מזכירים בשום צורה. פחד אלוקים נוקב ומוחלט מונע ממנו להזכיר בשם המפורש את שמו של "מי שפגש בחזון איש".

ידיעת התורה

מצעירותו, ראו בו חכמי ירושלים איש רם וקדוש שכולו תורה. הרבה למד תורה עם הגרב"צ אבא שאול ועם גדולי חכמי הספרדים הישישים.

חכמי ירושלים, ידידיו מנוער, התבטלו אליו בביטול גמור. כמה וכמה פעמים אחרי שדיבר בקצרה, עמד הגאון המופלא רבי סענדר פריינד והארץ לפרט ולפרש הדברים בפני הקהל, ואמר: "כך אמר ר' שמואל וזו כוונתו, וכך אמר".

אביו מרן הגר"ש היה קם בפניו בעת שהיה נכנס אל החדר. באחד מלילות החורף הירושלמיים ישב הרב אברהם יוסף לייזרוזן יו"ר הנהלת 'החינוך העצמאי' במעונו של דודו מרן הגר"ש או איערבאך, ושוחח אתו. במהלך השיחה השתמש הרב לייזרוזן כהרגלו בכינוי תפעטער, הדוד.

לפתע התנער רבי שלמה זלמן ואמר ברגש: "למה לך לומר הפעטער, אמור 'אבנה דשמואל'! והרי אביו של רבי שמואל אני... אבא של רבי שמואל! יודע אתה רבי שמואל בני מיהו ומהו? הוא מהיחידים שהכרתי בחיי שמונה בכל רגע ורגע בכל סוגיות הש"ס לעומקן מברכות ועד עוקצין... הוא מהיחידים



דרושה בויביסיטר

כי יש לנו הרבה שמחות
בתקופה הקרובה

רוצים לזכות
בדמי בייביסיטר לשנה*?

- 1 קנו חיתולי בייביסיטר ושמרו את החשבונית
- 2 חייגו לטלמסר המבצע 03-3739966 והשאירו פרטים
- 3 היכנסו להגרלה על תשלום לבייביסיטר לשנה שלמה!

כל אריזה נוספת שתקנו מגדילה את הסיכוי לזכות!

BabySitter
להשתתפות חייגו
03-3739966

BabySitter
להשתתפות חייגו
03-3739966

BabySitter
להשתתפות חייגו
03-3739966

BabySitter
להשתתפות חייגו
03-3739966

BabySitter

המבצע יתקיים בין התאריכים
כ"ח שבט תשע"ח עד כ"ו אדר תשע"ח (13.2.18 - 13.3.18)

* הפרס הינו זכייה ב- 4,500 ₪ השווים להוצאה ממוצעת עבור בייביסיטר לשנה. מוגבל ל- 10 זוכים. בכפוף לתקנון ההגרלה, מבצע ההגרלות נערך בהתאם להוראות ההיתר הכללי לעריכת הגרלות לפרסומת מסחרית לפי חוק העונשין, התשל"ז - 1977. מפקח עו"ד טל הרץ. ט.ל.ח. ניאופרם מוצרי צריכה.





“אתה שרוי במשבר. שעת משבר היא שעת סגולה. זה זמן שבו הכל נתון לשינויים, והכל ערוך להתחדשות... ממילא זוהי שעה שניתן מאד להתרומם על-ידיה! אספר לך על המשבר האישי שלי... מה עשיתי אני כשהוברר לי שלא יהיו לי לעולם ילדים? לקחתי את עצמי לידיים, ולמדתי ש”ס בעיון נמרץ”.

אין ברחבי הארץ ראש מוסד חינוכי שרבי שמואל לא התקשר אליו שש-שבע פעמים, ובכל פעם משש הפעמים האלו הוא אומר - ודמו נשפך כשהוא אומר - שהמקרה הזה בנפשו. ושאינו מסוגל לאכול ואינו מסוגל לשנות בגודל צערו. זה לא היה צער ספרותי-פיוטי. זה היה צער שהביא אתו מיחושים גופניים, וחולשות שדרדרו פיסית את בריאותו.

פעם הזדמן לתלמיד לביתו עם מקרה מר שחוזה. פניו של ראש הישיבה התכרכמו במרירות גדולה. בני הבית סיפרו לתלמיד שאותו יום לא טעם דבר. למותר לציין, שאותו תלמיד, בעל המרירות, סעד אותו יום כל שלושת ארוחותיו... המקרים שמדירים מאכל מפיו ושינה מעניו, אינם בהכרח לבטים כלל-ישראליים נשגבים. הוא סובל בפועל ייסורי הגוף וייסורי הנפש בשל נערה ממוצא מזרחי המבקשת להתקבל לסמינר בעקבות חברותיה, ונדחתה, או בעל תשובה המבקש לשלוח את בנו למכינה ישיבתית ונדחה בגלל עברו.

בכל חג מתקצצים ומסיבים אל שולחן מלכותו עשרות רבות של יהודים שהעולם הרע להם בדרך מהדרכים. כל מי שהחיים הכבירו עליו, הופך באופן אוטומטי לידידו ומקורבו. רבי שמואל יבקש את נרדפי הקיום!

חכם הרזים

בביתו של רבי שלמה זלמן ברחוב פרוש 9 מתדפק אברך, שליחו של הגאון מטשעביץ, שהגיע לשאול ספר. רבי שמואל בנו פותח את דלת הבית, מבחין בנכנס והנה הוא נחפז להוציא אליו מתוך הבית כרף שני של 'שואל ומשיב' אורח חיים. האברך המשתומם ביקש לדעת מניין ידע רבי שמואל את חפצו. "לרב מטשעביץ", אמר לו רבי שמואל, "יש 'שואל ומשיב' בלי המפרשים שנדפסו בסוף. וממילא אין לו את ה'אשל אברהם' ב'שואל ומשיב' שלו... מן הסתם רוצה הרב לברר על המנהג לקדש על י"ש פחות משיעור רביעית..."

כשהשליח סיפר על הדברים באוזני הגאון מטשעביץ, התפעל מאד, ואמר: "אצל חסידים היו עושים מזה 'מופת'..." רבי שמואל הוא חכימא דיהודאי. חכם הרזים. היכולת שלו להבין דבר מתוך דבר מעניקה מימד חדש למושג 'חכם עדיף מנביא'.

הייתה בישיבה חברותא שלמדו בלילות 'שמעתתא' על הסדר. באחד הערבים ניגשו לשאול אותו קושיה כלשהי. רבי שמואל זצ"ל שהיה שקוע וטרוד בעומק תלמודו, הבחין בשניים, ולפני שהספיק לשאול, אמר: "מן הסתם קשה לכם דעת המקל של 'חכמי פרויבניציא'. ההסבר הוא כזה..." וחזר מיד לתלמודו.

המקרה הותיר את הבחורים נרעשים. מין גילוי נבואי! הם לא מצאו מנוח, העזו פנים ושאלו אותו ברגע נינוח מניין לו. "דברים פשוטים", אמר, "אני יודע שאתם לומדים 'שמעתתא' על הסדר... אני מכיר את רמת הכישרון שלכם, ומתוך זה קל להבין את קצב הלימוד שלכם, בחודשיים מאז שהתחלתם. אני גם מכיר את צורת החשיבה שלכם והבנתי מה אמור להיות לכם קשה בפרק ההוא של תשמעתתא..."

לכל תלמיד בישיבה שמורים סיפורי מופת על קליטתו המדהימה ועל ה"חכם עדיף מנביא" שעמו התנהל. אחד מתלמידי הישיבה חי בעימותים קשים עם אמו. רבי שמואל, אמן כוחות הנפש, קלט את אופיו, וחשד במה שחשד. באחד הימים ניגש אל אותו תלמיד ואמר לו: "צריך להזהר לא לצער את אמא..."

נחרד הצעיר מאד ושאל: "הראש ישיבה שמע על כך מהבית

באחד הימים הגיע אחרי מנחה לבית המדרש אברך מתלמידיו, וסיפר לו על מצוקה קשה שנקלע אליה. מצב רוחו של האברך כבר חרג מדכדוך מקובל. הוא היה שבור לגמרי. כאן ניצב הצורך בזעזוע. תפס רבי שמואל בזרועו, והחל לשיר בקול רם והתלהבות: "איו שום ייאוש". איו שום ייאוש - בעולם כלל", ותוך כדי שירה נטל בידו של האברך, ולעיניהם של מתי מעט התלמידים ששהו בהיכל בשעת הצהריים, החל לרקוד אתו בצדי ההיכל... כשהאברך נרתע מעט, אמר לו ראש הישיבה: "ממה אתה חושש? שיתכלו מוזר? נו נו, יסתכלו מוזר..."

בחור היה בישיבה שלקה בקשיים רגשיים שונים. היה חסר-בטחון באופן קיצוני, חוסר הביטחון הביא בעקבותיו מגגום, ועם הזמן הידרדר מצבו הרגשי. באחד הימים קרא לו רבי שמואל והציע לו ללמוד נהיגה ולהוציא רישיון. זה היה אמצעי קיצוני לרומם את רוחו של הנער. אמצעי שאכן יוחד רק למקרה קיצוני כזה. מי שמכיר את ההתנגדות הרגשית העזה של הראש ישיבה ללימודי נהיגה והוצאת רישיון - יכול ללמוד מכאן על עוצמת מסירות-נפשו.

בשיחות חיוזק שהיה מקיים עם תלמידיו, היה אמצעי חיוזק מדהים וקיצוני שבו הוא מגלה את תחושת הנשיאה בעול שלו. הוא מעניק לבחור את התחושה שגם הוא עצמו, הראש ישיבה, מצוי בפלונטר דומה. לא אחת גילוי-הלב המדהים הזה - כרוך בהתבוננות עצמית.

הסיפור להלן מעיד בדרך מזעזעת, עד כמה ובאיזו מידה של מסירות נפש הביאני המלך חדריו, ואיזו רמה של קירבה אישית גילה לתלמידיו: תלמיד מתלמידי הישיבה שהיה קרוב מאד לראש הישיבה חווה שעת משבר, שקע בחיפוש עצמי רוחני. הוא רצה לנסוע למירון ולקברי צדיקים, ולתור אחר מקור עניין תכלית ותוחלת. באחד הימים ניגש אליו ראש הישיבה ואמר לו כך:

תלמיד מתלמידי הישיבה שהיה

קרוב מאד לראש הישיבה חווה

שעת משבר, שקע בחיפוש

עצמי רוחני. הוא רצה לנסוע

למירון ולקברי צדיקים, ולתור

אחר מקור עניין תכלית ותוחלת.

באחד הימים ניגש אליו ראש

הישיבה ואמר לו כך:

"אתה שרוי במשבר. שעת משבר

היא שעת סגולה. זה זמן שבו

הכל נתון לשינויים, והכל ערוך

להתחדשות... ממילא זוהי שעה

שניתן מאד להתרומם על-ידיה!

אספר לך על המשבר האישי

שלי... מה עשיתי אני כשהוברר

לי שלא יהיו לי לעולם ילדים?

לקחתי את עצמי לידיים, ולמדתי

ש"ס בעיון נמרץ"

או ממישהו?" אמר לו רבי שמואל: "לא שמעתי על כך מאיש... אבל אני שב ואומר לך, צריך להיזהר מלצער את אמא! ועוד שעה ארוכה חזיק את לבו בדברי כיבושין ותוכחה בנושא הזה. מעיד תלמיד מובהק: "אינספור פעמים ראיתי וחוויתי

התנוצצות של חכם-עדיף-מנביא. ועל רובם נגזר, מסיבות אישיות, גזירת השתיקה. באחד הימים זימן אותי אליו והוכיח אותי מרות על צורת התנהלות שלי במוסד בו כיהנתי. הזדעזעתי, משום שיחסיי שם היו תקינים לגמרי. למחרת אכן התחולל ביני לאותו מוסד דין ודברים חריף, שגרר את התפטרותי. הייתי המום. מיהרתי לביתו. הראש ישיבה הקדים להוכיח אותי, אמרתי בתדהמה, בנבואה עסקינן?

"הוא צחק את צחוקו החם ואמר: נבואה? אני מכיר את האופי הרגשני שלך. וגם מכיר את אופיים המחוספס של אנשי המוסד ההוא; הבנתי שבפרק זמן של חודשיים אמורה להתרחש התנגשות.

"חוויתי עשרות אירועים כאלו. מאז האירועים האלו אני פוחד. פוחד פחד נוקב מאד ומעשי מאד להשקיף אל עניו הטהורות".

באחד הימים עלתה באוזניו של רבי שמואל שיחת נאמן-ביתו עם מלמד ב'חידר', שביקש לקבוע זמן מתאים בו יעלו הילדים לקבל את ברכת ראש הישיבה. כששמע רבי שמואל את קולות השיחה, החווה בתקיפות בידי שישגור את הטלפון על אתר, ללא כל סיכום. הלה נרתע ולמרות אי-הנוחות סגר את השפופרת בתימהון גדול.

"אתה למדן-הנפש", אמר לו אחר כך רבי שמואל, "למדן כמוך צריך להבין עניין כזה. מדוע מתקשר מלמד בחידר לקבוע עניין כזה? מדוע לא התקשר המנהל עצמו? אני מניח שהוא הסתכסך אתו, והוא מעוניין להגביר את מעמדו על ידי השגת הסכמתי לבחון את תלמידיו". שיחה קצרה עם הנהלת הת"ת אימתה את ההשערה.

משפחה רצוצה הגיעה בוקר אחד למעונו. הבן מאורס; לכאורה מאורס באושר; ההזמנות כבר מודפסות, רהיטים נקנו, נשתקע הדבר, והבחור החליט לפתע ללא כל סיבה נראית לעין שאינו מסוגל להינשא. למה? לא מסוגל. הנפש שלו לא מאפשרת לו... נו, נפש היא זו? נפש הגזורת ביזיונות וייסורים על כלתו, על משפחה שלמה מישראל? ! הבחור קיבל על עצמו לעשות כאשר יורה ראש הישיבה.

החל אפוא ראש הישיבה לשוחח אתו על ענייני תפילה בישיבה. האם ניגש פעם לעמוד, ואיך היה נראה שבת החתן של הבר מצווה שלו... משייט לשוחח על ענייני תפילה בציבור ושבת חתן, אמר הראש ישיבה בפסקנות: "תחתנו אותו. אבל תערכו את שבת הקידוש במושב קטן, מניין מצומצם של עשרה מישראל..." הבחור יצא מאושר, ההורים נדהמים, ובני הבית התקשו להסתיר את תדהמתם על הפתרון המזור.

עם גדולי ישראל

"אין להרהר אחר דבריו כלום" - פסק עליו מרן ראש הישיבה מרן הגרא"מ שך זצוק"ל, והתבטא: "פיו כפי וידו כיד". והעיד עליו אביו מרן הגרש"ז: "במידת האמת בני גדול ממני! ביטוי דומה גם הפליג בו מרן ראש קהילות יעקב באומרו "הוא איש האמת שבדור".

האמת השלימה נר לרגליו. אחת המעלות המופלאות

מה נשתנה!?

הפסח הזה מקבלים מתנות



שואב אבק

1400 וואט
מיכל 21 ליטר

מוצר השבוע



רק ב-
1890
שקלים

**תנור דו תאי
נרוסטה/לבן**
שרות אלקטרה



מעבד מזון

קערה 3.5 ליטר
700 וואט



טוסטר אובן

40 ליטר
1500 וואט



מיקרוגל דיגיטלי

25 ליטר
W900



כיריים

4 להבות
מבערי SABAF איכותיים



מגהץ קיטור

לחץ 4.2 בר
הספק מרבי 2135 וואט

קונים מוצר חשמלי מעל 1,500 שקלים ומקבלים מתנה לבחירתכם
רשימת המתנות המלאה בסניפי הרשת

קבוצת
החשמל

התמונות להמחשה בלבד. ט.ל.ח.

יונה 17 ירושלים
טל: 02-5382823
פקס: 02-5388622

שדי חמד 1 ק"ס
טל: 08-9739030
פקס: 08-9739040

דונולו 13 בני ברק
טל: 03-6164242
zoreftami@gmail.com

תצורף
מוצרי חשמל
עם הגב החזק של צורף

תמיד הוא אמר לי: אתה אל תעשה לי את זה, גם כשכל העולם יטעה בי, אתה אל תעשה את זה, שאותך אני לא אשקר. הוא פתח בפני את כל ליבו ואמר לי, אנשים טועים בי, יש לי מזל כזה שכל מקום ששואלים אותי בדיוק את זה אני יודע. אנשים חושבים שאם אני יודע את ה'מרדכי' הזה, את ה'נודע הכל. אבל רק את זה אני יודע. וזו לא הייתה ענווה, הוא חי כך

באישיותו של הראש ישיבה, היא היציבות והשליטה על המאורעות. איתן כסלע. לעולם אינו נתון ללחץ, ואף תכתיב אינו קובע את צעדיו. אחת היא לו מה יאמר או מה יסבור העולם שמחוץ לאמת הפנימית המנחה אותו. בהזדמנות סיפר מרן ראש הישיבה זצ"ל על הקשר עם מרן בעל הקהילות יעקב זי"ע הסטייפלר: "מבואר בגמ' בשבת (לא): שהסותר ע"מ לבנות במקומו חייב אבל על מנת לבנות במקום אחר פטור כי הוא מקלקל במקומו. והקשו שהרי במשכן היה סותר על מנת לבנות במקום אחר ומשני בגמ' כיון דכתיב על פי ד' יחנו כסותר על מנת לבנות במקומו דמי. והביאור הוא שלאדם יש חשבונות לסתור פה ולבנות שם ואם כן במקומו הוא סותר ומקלקל אבל אם הכל על פי ה', הרי שכל דבר זהו מקומו כיון שכל המקום הוא מה שיהיה רצון ד'." פגשתי פעם, בצעירותי, ברחוב רשב"ם את הסטייפלר הקדוש זכר צדיק וקדוש לברכה, והוא היה בתוך כדי שעבר דירה מצד אחד של הרחוב לצד השני של הרחוב, ואני זוכר שאמר לי אז בלשונו אני הולך לעבור דירה וזה נראה ששמה יהיה יותר כבוד שמים מפה. כך הוא אמר בפשטות. כאשר שהכל על פי ד' יסעו ועל פי ד' יחנו".

תחת אחד השיחים, סיפר ראש הישיבה, כי באחד הפעמים כשנכנס לביתו של מרן זצוק"ל בחג הסוכות, ישן רבינו הסטייפלר זי"ע, הרבנית ע"ה ביקשה שימתין בביתם, ובהתנצלות אמרה הנה מצינו שיהודי ישן ועושה מצוה...".

על "מידת האמת" של מרן זי"ע, תעיד העובדה הבאה, כאשר בצעירותו, התווכח עם מרן זי"ע, והשיג על דבריו בסוגיה ביבמות בענין "אשת אח מנפילה זו אינה פוטרת", הסטייפלר שמע את הדברים והחל אומר בהתפעלות ובתוקף "אכן אמת, אמת אתם צודקים, הדברים כה ברורים!" (מעשה מעין זה אירע כאשר בבחירתו, השמיע ראש הישיבה באוזני מרן החזו"א, מהלך בסוגית "מהלך כעומד" ובדעת בן עזאי, ומרן זצוק"ל נעמד והחל חוזר על הדברים בקול שוב ושוב ובהתלהבות, במקרה אחר סיפר רבינו כי כאשר דן קמיה מרנא החזון איש על דברי הריטב"א בענין פסולי קהל, אמר החזו"א זצוק"ל כי ראה את הדברים לפני עשרים שנה, "ואולם הוא היה מונח בדברים כאילו זה עתה קם מהם!")

עשות ספרים הרבה

באחת הפעמים כאשר ישב רבינו אצל מרן הסטייפלר זי"ע, נכנס יהודי פשוט, וביקש לרכוש ספר "קהילות יעקב" על סוכה, מרן זצוק"ל התבטא לפני ראש הישיבה בצאתו, "יהודי לומד שעה ביום, ויש לו 'ערוך לנר' על המסכת, אבל זה לא טוב לו, הוא רוצה ללמוד 'קהילות יעקב', ועוד חושב שהוא עושה לי טובה..."

אחד מתלמידי ראש הישיבה, תלמיד חכם מופלג שידיו רב לו בכל חלקי הש"ס, היה בחור שהגיע לארץ בצעירותו מארה"ב, הבחור הגיע לביתו של מרן הסטייפלר זצ"ל וביקש לרכוש את כל ה"סט" של הקהילות יעקב, רבינו זצוק"ל החל לומר "מדוע הנך צריך את 'קדשים וטהרות', אני מוכר את הכל בארבעים דולר, ובליקווד מוכרים את כל הסט במאה ועשרין דולר, 'קורעים חתיכות מאברכים!' ומדוע אתה צריך להוציא כסף על 'קדשים וטהרות' האם כדי לשים בפניה?"

כשהגיע התלמיד לפני ראש הישיבה, אמר לרבינו כי הוא חושש, שמא לא יזכה ללמוד קדשים וטהרות, אחר שמרן הסטייפלר אמר שישם את הספרים בפניה... "חלילה, אין הכוונה שלעולם לא, כעת לא תלמד אותם, אך בהמשך בע"ה ודאי וודאי..."

תחת אחד השיחים, ציטט רבינו מה ששמע ממרן זי"ע, על ההקפדה על פי דברי רבי יהודה החסיד בצאתו, שלא לקחת כלה ששמה כשם חמותה, וסיפר מרן זצ"ל, מעשה שהיה עם הגאון הנשגב רבי יהושע קוטנר זי"ע, א, שלקח כלה ששמה כשם רעייתו, וכששאלהו נענה כי אשתו לא נקראת בשמה, שכן כולם מכנים אותה "הרבנית". (דער רעביצין...)

כבר מצעירותו, היה מרן ראש הישיבה זצ"ל מגיע רבות למעונו של מרן הסטייפלר, וסיפר הרב משה ויסלובסקי, שנסע פעמים רבות עם רבינו לרחוב רשב"ם, כי בכל פעם שהיו מגיעים, ביקש ראש הישיבה כמה דקות של "הכנה", לפני שנכנס לחדרו של הסטייפלר.

עדות מאדם שהיה נוכח לאחר שראש הישיבה יצא מחדרו של מרן, ורבינו הסטייפלר התבטא בהתרגשות, "זה עתה יצא מפה איש האמת!". בהזדמנות אחרת התבטא מרן ואמר: כי אצל ראש הישיבה ניתן לראות מהו "רב ותלמיד", וכי זו הדוגמה בימינו של "רב", (לתלמידים).

לפני שנפתחה ישיבת מעלות התורה הגיע ראש הישיבה ושמע רבות ממרן הסטייפלר זי"ע, א, עצה וברכה על הקמת הישיבה, ובין הדברים אמר מרן זצוק"ל, עד כמה החובה להקפיד במיוחד על "סדר מוסר", וכי הקמת הישיבה תהיה בתנאי זה, ואם הסדר מוסר יהיה שמור מכל משמר הישיבה תתקיים ותצליח, ואכן עד היום ישנה הקפדה מיוחדת על לימוד המוסר בשפתיים דולקות, כחצי ושלוש רבעי השעה, כאשר בזמנים מיוחדים כמו בסוף השבוע, בימי אלול ולפני תעניות, הקפיד ראש הישיבה על תוספת זמן ללימוד זה.

בהקדמה לספר "דרכי שמואל" על מסכת אהלות, כותב ראש הישיבה זצ"ל על הסיבה להדפסת ספרו זה "אנא ד' א-לי צורי וגואלי, האירה אלי פניך כרוח חסדיך וזכני לשוב לפניך, ולהיות תמיד דבוק בך ובתורתך וביראתך, והאמנם אף כי ללמוד לא זכיתי, ללמד קצת לאחרים זכני בוראי וקוני, וחבירי ורבותי יעזוני וימריצוני וביחוד הפצייר בי מרן אוהב ישראל בעל קהלות יעקב הקדוש, אשר בקשתו וברכתו נר לרגלי, ובתוך הדברים היו דבריו כאש בוערת אשר לכבוד התורה נחשבת לבוא עם הספר ככתובים לחדש ולבאר בפקודי ד' ישירים ומשמחים, זכותו הגדול יגן עלינו ואכן גם רוח באנוש הוא.

"אל תטעה בי"

הגאון רבי אהרן שכטר, ראש ישיבת רבינו חיים ברלין בניו יורק, קיבל בזעזוע עמוק את הבשורה על הסתלקות מרן ראש הישיבה זצ"ל והתבטא: "שמענו את הבשורה הרעה מארץ ישראל שראש הישיבה רבי שמואל איננו, הוא היה האילן הגדול שבו החזיקו ראשי הישיבות ובני התורה נגד כל פרצות הזמן, הוא כל כך לקח אל ליבו את הגזירות, ועכשיו איננו ד' ירחם ברמב"ם פ"ד מהלכות תפילין הלכה כ"ה: 'קדושת תפילין קדושתן גדולה היא שכל זמן שהתפילין בראשו של אדם ועל זרועו, הוא עניו וירא שמים'. הרמב"ם הזכיר עניו לפני ירא שמים. רבי שמואל היה עניו. יותר ממה שידע שהוא קיים, ידע שהקב"ה קיים ותורתו קיימת, ותפילתו ותמלון אתה הוא ד' לבדך. עכשיו המצב שאנו מתפללים שהקב"ה

בעצמו יעשה למען מלכותו". יד ימינו ששימש אותו כעשרים שנה, הרב יוסף פטרוב, ספד לו במסע ההלוויה: "בסוגיות החמורות ובסוגיות הקלות, תורה דיליה, דברי תורתו נהירין. מתרפקת על דודה', גם ב'אמר אבי' ב'אמר רבא', מתרפקת על דודה.... 'אמר אבי', מי לימד אותנו מה זו סברא, מה זה פשט.

באהבתה תשגה תמיד, כשהרבנית ע"ה הייתה בבית החולים, היינו איתו שם ודיבר עמנו על 'יש ברירה, אין ברירה', 'בדרבנן בדאורייתא', 'בעיקר מן התורה'. באהבתה תשגה תמיד. כשהוביל אותי לחופה היה יותר מרוגש ממני, על עצמו הוא בקושי דאג, אבל בשבילי הוא נתן הכל.

תמיד הוא אמר לי: אתה אל תעשה לי את זה, גם כשכל העולם יטעה בי, אתה אל תעשה את זה, שאותך אני לא אשקר. הוא פתח בפני את כל ליבו ואמר לי, אנשים טועים בי, יש לי מזל כזה שכל מקום ששואלים אותי בדיוק את זה אני יודע. אנשים חושבים שאם אני יודע את ה'מרדכי' הזה, את ה'נודע ביהודה' הזה, אז אני יודע את הכל. אבל רק את זה אני יודע. וזו לא הייתה ענווה, הוא חי כך. כי הרגיש 'רחבה מצוותך מאד', הוא ידע מה זו התורה, הוא הכיר והבין שהתורה היא בלי גבול וכך הוא חי, ממילא הוא לא ראה שום גדלות במה שידע. הוא באמת הרגיש ש'רחבה מצוותך מאד' ומה שהוא יודע זו טיפה מן הים.

'לחיי כערוגות הבושם', ערוגה ששה על ששה טפחים כשני לוחות הברית, כערוגה שהכל דשים בה, אבל כערוגות הבושם שהכל מתבשמים בה. הוא חי את הפשטות של הפשט, הוא ידע דינא דגמרא אבל נשאר כתינוק בן יומו וכאיש משערי חסד שנשאר עם ההלכה, עם הרמ"א. הרבה פעמים דיבר עמי בהלכה הוא הבין שבגמרא כתוב כך, אבל הוא לא זז מההלכה הפסוקה.

בערב ראש השנה הקריאו לפניו את כוונות הרש"ש, אבל הוא נשאר באותה פשטות שהולך לפי רוחו של כל אחד ואחד ובכל דבר.

'ידיו מלוכלכות בשפיר ושליה'. דברים שקשה להתעסק עם זה, לא נשא פנים לאיש. בבחינת 'את אחיו לא הכיר', הוא לא הכיר פנים לאף אחד, אם הוא ידע שזו האמת, אז ידיו מלוכלכות בשפיר ושליה.

זה היה קשה לו, לעשות מערכות פרטיות, כל מי שהכירו יודע כמה היה קשה לו לצאת נגד משהו. אבל כשהוא ידע שזו האמת הוא לא נשא פנים לאיש. באהבתה תשגה תמיד, החיבור לגמרא, לחזור עוד פעם, ועוד פעם על לשון הרמב"ם, על לשון התוספות. הרבה פעמים היה אומר שזה לא נוגע לשיעור, אבל אפשר להבין ביתר פשט, ביתר ביאור, אז נחזור עוד פעם. מרן נפשו רוחו ונשמתו בשביל שהפשט בגמרא יהיה יותר ברור. שהדברים ייקראו ביתר פשטות, על זה מסר נפשו, רוחו ונשמתו.



המשא האחרון

חייב לדבר, עומדים ומדברים כאן על דברים ברומו של עולם, לחזק את התורה, התורה זה לא דבר ישן ח"ו, אנו מצויים בכל יום לחיות את האשר אנכי מצווך היום, היום נשמע הקול גדול ולא יסף, הבריאה מתחדשת כל יום מחדש, וזהו מטבע התפילה שאנו אומרים בכל יום 'המתחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית', ורבינו הגר"א ז"ל מאריך בהרחבה מהו 'מעשה בראשית' שאין בוה השגה, וזה מתחדש בכל יום, וגם התורה מתחדשת בכל יום, "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים", היום ירדנו מהר סיני, וממילא אם זה קרה היום, אין טעם לבוא לשנות, לקרר.

כפי שאמרתי, אלו דברים שהיו פשוטים תמיד, אפילו לצעירים ולילדים, אך למרות שהדברים פשוטים, אבל אין ברירה והעת לדבר, ומה יש להסביר, יש כמה אברכים שלקח להם זמן להבין, ואחרי שהבינו וראו את ההבדל הם באו לומר שרואים את ההבדל, ואינני יכול לומר ברבים את הדברים דברים שהם מעומק הלב, זה ממש חילול ד'...

ובוודאי שחובה לזכור שגם אצלנו בתוכנו צריך משמר, אין הסכם ובטיחות על שום דבר, צריך לעמוד על המשמר גם על מה שכבר קיים אולי יותר מתמיד, שכן 'אשרי אדם מפקד תמיד' הוא כפשוטו, בפרט בשעה שיש רוחות שהם יותר מרוח שאינה מצויה שמנשבות, צריך לשמוע ביקורת ועוד ביקורות, 'אין אומרים בקרו גמל אלא בקרו טלה', כשאומרים ביקורת סימן שיש כאן דבר טהור, ומחפשים לעשות הכל מושלם.

אלה דברים העומדים ברומו של עולם ממש, מדברים פה על הלב של ישראל, לב של ישראל, וכשקיים גם הפגיעה של הגיוס בבנות ובבני הישיבות, אני רגיל להזכיר תמיד שעומד לפני עיני איך הגיב הרב מטשיבין כאשר דברו על דבר שזכה, אני מזכיר תמיד שדבריו לא היו חידוש כי כל אחד הבין שזה כך, החידוש היה בתגובה שלו שנהיה חיוור כסדי ההיכל ממש, ואיבד את לשונו, ואמר בקושי, שכשנוגעים בלב של כלל ישראל, לא נשאר כלום.

וכפי שאמרתי זה דבר שכל אחד כמעט הבין, וראינו את החרדה, שקיימת אצל מי שליבו יותר דבוק בתורה יותר חי ברעב בבניה והשכל, הוא יותר חרד, וכמו הלשון שהזכירו כאן קודם "ליבן של ישראל", אמנם כאן לא אמרו את זה במקום הנכון, אבל היו יהודים שאכן היו ליבן של ישראל, שהרגישו וכאבו.

סוף דבר, צריכים לחזק את בית הספר, כל אחד מבין שזו לא חומרה או הידור, זה להיקהל ולעמוד על נפשנו, להישאר במה שהקב"ה בחר בנו, להישאר במה שקבלנו את התורה הזאת, התורה שלא תהא מוחלפת, לזכור את הדברים העיקריים את המהות של כלל ישראל, וכמו שאמרתי גם אחרי שמקימים ומחזקים, גם אחרי ההצלה צריך לעמוד על המשמר לשמוע ביקורת לתקן לחזק.

וכפי שהזכרתי, ושמעתי ואני מכיר, כל אלה שעוסקים וטורחים הקב"ה ברוב חסדיו יעזרו, יש יהודים שמוסרים נפשם שעוזבים את הבית, וטורחים וטורחים... זו חובת כל ישראל כאשר הוא ישראל, לשמור ולשמור על התורה והיהדות, כנתינתן מסיני, וייתן ד' שיתקיים בנו ומלאה הארץ דעה את ה', דעה, הדעה הפשוטה שגם היא נעלמת מאתנו, ובזכות זה שאנחנו נחנך את הבנים, כשלא נוותר, כי כשיש קרירות צריך ללחום נגד, אי אפשר לשבת שאנן, וידועים דברי רבינו הגר"א על הפסוק "אורח חיים למעלה למשכיל למען סור משאול מטה", כי יש כאן שתי קצוות, מלאך עומד במקומו וברדתו, אך אדם אדם לא עומד, אלא או מרקיע שחקים או ח"ו שאול מטה.

וכל קרירות משפיעה, אני רגיל להזכיר את דברי רבינו הגר"א (שהיה בכת") על תביעת הנביא "ניאצו את קדוש ישראל נזורו אחור", ששורש החטא היה כאשר כלל ישראל אמרו "דבר אתה עמנו", ומוזה צמח אחר כך הקרירות והעגל, ובוזה התביעה שהנביא מזכיר, שהחלה בקרירות של נזורו אחור.

יתן ה' שיהיה ומלאה הארץ דעה את ד', לשמור לקיים את התורה הזאת, כי אין להו שיור אלא התורה הזאת, את זה יש לנו, לקיים את הדברים באהבה ובשמחה, וזה יקרב את הגאולה השלימה במהרה בימינו אמן ואמן.

עד כאן דברי מו"צ ז"ל במשא האחרון בחייו. ת.נ.צ.ב.ה

תודת המערכת לתלמידו הקרוב של מו"צ ז"ל משגיח ישיבת דעת אליהו הרב יאיר ארלנגר על רשימות התלמידים שהעביר לידינו.

כל אדם. והמשמעות והפשט הפשוט ב"כל מי שיש בו דעה", שלא יהיה באדם רק חכמה ובינה בראש, זה אמנם חשוב אבל זה לא מספיק, הדעת משמעותה היא, עד כמה האדם חי את הדברים, עד כמה הידיעה היא החיות שלו, ומה שהוא מבין זה לא כמו שיש ספרים בארון, אמנם כשזה בראשו ומוחו זה בודאי חשוב, אבל העיקר היא הדעת, שהיא כנגד יעקב אבינו ע"ה, היינו שחיים את זה למעשה, 'דעת חדרים ימלאון',

וידועים דברי חז"ל על כל העניין של ביהמ"ק והשארת השכינה במשכן, וכדאיתא במדרש 'משל למלך שהיה לו בת יחידה, בא אחד מן המלכים ונטלה ביקש לילך לו לארצו וליטול לאשתו, אמר לו: 'בתי שנתתי לך יחידה היא, לפרוש ממנה איני יכול וכו' אלא זו טובה עושה לי שכל מקום שאתה הולך, קיטון אחד עשה לי שאדור אצלכם, שאיני יכול להניח את בתי'. כך אמר הקב"ה לישראל: 'נתתי לכם את התורה, לפרוש הימנה איני יכול, לומר לכם אל תטלוה איני יכול, אלא בכל מקום שאתם הולכים בית אחד עשו לי שאדור בתוכו, ו'עשו לי מקדש'. כך הקב"ה אומר לכלל ישראל, התורה נתתי לכם "כי לקח טוב נתתי לכם תורת אל תעזבו", להיפרד ממנה אי אפשר...

כי אחרי שהתורה ירדה לארץ הקב"ה לא יכול להיפרד ממנה, וכביכול צריך לתת לו מקום על יד שעשועיו, על יד התורה, ועיקר המקדש הוא כשיש השראת השכינה, כשהקב"ה נמצא אתנו, וממילא יש יותר תורה.

והעיקר הזה, כשחיים את המציאות של "ושכנתי בתוכם", כשמקיימים ו"חיים" את התורה, זה דבר שנוגע לדורות. ובוזה מתקיימת היום ההבטחה של "לא מאסתם ולא געלתם", ואמרו חז"ל במדרש, וכי מה נשתייר להם שלא נגעלו ושללא נמאסו, והלא כל מתנות טובות שנתנו להם נטלו מהם, ואילו לא ספר תורה שנשתייר להם לא היו משנים מאומות העולם כלום. כי מה יש לנו, בית המקדש אין לנו, נבואה אין לנו, מה יש לנו? יש לנו את התורה, ובתורה כלול הכל. ועליה נאמר "טוב יום אחד בחצר צריך מאלף", - "טוב יום אחד שאתה עוסק בתורה מאלף עולות שעתיד שלמה בנך להעלות". אף שבוודאי אנו צריכים לצפות ולחכות ל'עולות' ומתפללים לבניין בית המקדש, אבל מה שיש לנו זו 'התורה הזאת' שלא תהא מוחלפת.

מי שיש בו דעה, מי שחי את התורה בלי שום שינוי, וכפי שאמרתי קודם, פעם היו צריכים להסביר ולעורר בדקות בלומדעס, על קצת קרירות, אבל כשבאים לעקור את הכל, כשיש קרצ' צ"ל קאכצע'ך אשר קרץ, לא במצב שאף פעם לא היה דבר כזה... אינני בא לומר לרבים, אבל כל אחד יודע איפה הוא נמצא, ולאיפה הרוח נושבת...

זה עיקר התכלית, את זה תובעים מאתנו, להפעיל את הדעת, "דדא ביה כולה ביה, דעה חסרת מה קנית", ומדובר אף שהאדם כבר קנה משהו, שהרי אם מדובר במישהו שעוד לא קנה כלום לא אומרים לו מה קנית, אלא אמנם הוא קנה דברים ברומו של עולם, אבל זה בלי דעת, בלי שהאדם חי את זה, וכשזה בלי דעת אז כל הקנין הוא קל, נופל, מתנווד, מתקרר, בקלות מכל מיני, סיבות מסיבות שונות.

אני מרגיש שאני מוכרח לדבר התאספנו, לחזק את "עמלינו אלו הבנים", לחזק את החינוך, בלי זה מה יש לנו? והייתי מוכרח להיענות לבקשתו של ידידנו מוכבודנו הרב חיים רוחמקין שיחי, שאני יודע כמה הוא מוסר נפשו על זה, וכפי שאמרתי מה יש צורך להסביר? מה יש לומר? האם צריך להזכיר שהקב"ה בחר בנו מכל העמים ושתן לנו את תורתו? הלא רואים בחוש והקרירות מתלבשת בכמה וכמה אופנים.

ובאמת איני ראוי, קטונתי מלעמוד ולדבר, והקב"ה יודע שאני אומר את זה באמת מכל הלב, אבל בזמן כאלה אי אפשר לשותק, החלש יאמר גיבור אני, כל מי שיש לו פה לדבר

במוצאי שבת פרשת תרומה הגיע מו"צ ז"ל לבני ברק לועידה מיוחדת באולמי ארמונות חן לטובת מוסדות הבנות שהקים בבני ברק, הדברים שנשא בכנס זה הם המשא הציבורי האחרון שהתקבלו כמעין צוואה.

"קטונתי מלדבר לציבור שכזה, אך כעת זה זמן של פיקו"נ, פיקו"נ לכל התורה והיהדות. וכפי שאני רגיל לומר, ומסתמא לא רק אני חושב כך, שפעם היו מעוררים על עניינים שבדקות ממש, לא יודע אם זה דקות, בוודאי כלפי מה שיש היום זה "דקות", אבל כעת כאשר ממש קשה להוציא מן הפה, כעת מדברים על כך שהם רוצים לעקור את הכל, הם אומרים את זה בפירוש, מה יש להתחיל לדבר ולהסביר שלא יחול שום קרירות ח"ו, כעת זו שריפה, זה בוער, 'ברנט אפייער' ומה יש לדבר...

אנו נמצאים בזמן של 'מריבים בשמחה', ומבואר בספרים שזה זמן של תשובה מאהבה, החודש של 'קיימו וקבלו', אלו ועשייתם הם ימים של תשובה מיראה, ואדר זה תשובה מאהבה. והשמחה צריכה להיות באותו כיוון, לחזק את ה"קיימו וקבלו", ולא להסתמך ח"ו על ה'מודעה רבה לאורייתא'... צריך לחזק את הקיימו וקבלו, כנתינתן מסיני.

היום קראנו את פרשת תרומה פרשת המשכן, וכמבואר כי מציאות של ביהמ"ק והמשכן זה "וכן תעשו", וכפי שכתב נפש החיים הקדוש, שאין הכוונה והתכלית של הבית המקדש אלא שכן תעשו עצמכם.

אמנם אין לנו מושג מהו בית המקדש, וכידוע דברי הגר"א ז"ל שאין לנו שום השגה ביהודי פשוט שהיה בבית שני, כ"ש וכ"ש בבית ראשון, אך כולם מבינים את מה שהרמב"ם מאריך, שהמקדש זה צורת אדם, הקודש והקודש קדשים, ודרשו בחז"ל על 'והבדילה הפרוכת לכם וכו', שהוא כנגד טרפס הלב המבדיל בין הקודש והקודש הקדשים, ומבאר הגר"א על מה שדרשו חז"ל "יכוון ליבו כנגד קודש הקדשים", שהלב זה קודש הקדשים של האדם שהוא בית המקדש.

וזה עיקר התכלית, כי אף שאין לנו היום בית המקדש, אך חז"ל אומרים שכל מי שיש בו דעה כאילו נבנה ביהמ"ק בימיו,



היינו המעלות העיקריות הפנימיות זה תמיד נשאר, וזו חובת



אפריון

שלמה

|| יוסי גיטלר ||

כ"ח שנים מאז נסתלק עמוד ההוראה מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, שוחח יוסי גיטלר עם הסופר התורני הרה"ג טוביה פריינד שבירר מקחו של צדיק ועומד מאחורי סדרת הספרים "שלמי שבת-מועד-שמחה" ● הלכות נישואין: מדוע התיר שידוך לאחר שאסר קודם לכן מקרה דומה? למה רץ לבית המחותן לערער על סיכום חלוקת ההוצאות? ועל מה קיבל בעל אולם השמחות תשלום כפול שלושה? ● הלכות מחאה: מתי ביקש לדעת כשחולפת הפגנה מתחת ביתו? איך הגיב מול רכב שנסע בשבת? על איזו הפגנה התבטא "על אפי ועל חמתי"? וכיצד אכן הסתיימה אותה הפגנה? ● הלכות תארים: איך הגיב לשאלה אלו תארים לומר על עסקנים? מדוע התעכב זמן רב בקביעת התואר המתאים לאדמו"ר ידוע? ומה הייתה הבקשה היחידה מעורך החופה? ● וגם: מיוחד: תמלילים נדירים בפרסום ראשון ממרן הגר"ע יוסף זצ"ל על ידידו ורעו מרן הגרש"ז אויערבאך ● והמלך שלמה



ודם שנעבור לסיפוריו המרתקים של הרב טוביה פריינד ולטעימות מתוך ספריו המופלאים על מן זצ"ל, נגולל בקצרה את תולדותיו של איש האלוקים, דרכיו ופועליו בקודש במשך השנים, ספריו הרבים וזרוע אשר הותיר אחריו לברכה.

רבינו פוסק הדור נולד בכ"ג תמוז תר"ע, ובכ' אדר א' תשנ"ה גוועה שירת חייו המתוקה, תפקידו הרשמי היה ראש ישיבת "קול תורה" בירושלים, אבל הוא נחשב בעולם היהודי כולו לאחד מגדולי וחשובי פוסקי ההלכה במאה העשרים בפרט ובעם ישראל בכלל. לידתו בקדושה הייתה באדמת ארץ ישראל בשכונת "שערי חסד" בירושלים, שם נולד לאביו הגאון הצדיק המקובל רבי חיים יהודה לייב זצ"ל ולאמו מרת צביה ע"ה. אביו רבי חיים לייב כפי שכינוהו עמד בראש ישיבת המקובלים "שער השמים", והיה נצר למשפחה חסידית שורשית המתייחסת עד לצאצאי בעל ה"תולדות יעקב יוסף" מפולנאה, תלמידו ומחוננו של מרן אור שבעת הימים הבעש"ט זיע"א, כאשר אבי המשפחה הרב אברהם דוב אויערבאך הוא חתנו של בעל ה"תולדות יעקב יוסף", שהיה מחוננו של "הבעל שם טוב". אמו מרת צביה הינה חלק ממשפחת פרוש המיתולוגית הירושלמית. רבינו נקרא על שם אבי אמו הרב שלמה זלמן פרוש ז"ל.

את שנות ילדותו עשה בין כותלי המוסד המוכר תלמוד תורה "עץ חיים" בו למדו מרבית גדולי ישראל הירושלמיים באותם שנים, את עיקר משנתו קנה אצל הגאון רבי אברהם חיים הקלמן. לאחר מכן עלה ללמוד בישיבת "עץ חיים", שם הסתופף בצלו והיה לתלמידו המובהק של הרב איסר זלמן מלצר בעל "אבן האזל", ברבות הימים הסכים רבי איסר זלמן על ספרו של רבינו "מאורי אש" שיצא לאור בשנת תרצ"ה בהיותו בן כ"ד שנים בלבד, זאת לצד רבנים נוספים כדוגמת הגאון רבי אברהם יצחק הכהן קוק, הגאון רבי אבא יעקב הכהן בורוכוב ומרן הגאון רבי חיים עזר גרודינסקי.

נכנס בבית האירוסין עם הרבנית מרת חיה רבקה רוחמקין, ונישא בפורים המשולש ביום שישי י"ד אדר תר"צ. בחמש השנים הראשונות אחרי החתונה נותר ללמוד בישיבת "עץ חיים", ומשנת תרצ"ה ואילך למד אחר הצהריים גם בכולל של רבה של ירושלים הגאון רבי צבי פסח פרנק "מדרש בני ציון", שהתמקד בסדר זרעים ובלמוד ההלכות הנוגעות למצוות התלויות בארץ. את חידושי פרסם בביטאון המוסד "כרם ציון" ובספרים "מעדני ארץ" על שביעת ותרומות. כמו כן למד בבית המדרש "אוהל תורה" בראשות רבי שמואל יצחק הילמן ששכן בשכונת רחביה.

את שימוש החכמים עשה אצל ענקי הפסיקה של אותם שנים, ביניהם ניתן למנות את מרן הגאון מטשעביץ רבי דוב בעריש ווינדפולד, הגאון מטעפליק רבי שמשון אהרון פולנסקי, גאב"ד העדה החרדית הגאון רבי זליג ראובן בענגיס והגאון רבי לייב הורביץ זכר צדיקים לברכה. שמו יצא בכל קצווי ארץ כפוסק הלכה שהביא את ההלכה לרמה הפרקטית ביותר, בהיותו בקי בחידושי הטכנולוגיה האחרונים, והקיף את השלכותיהם ההלכתיות על ציבור שומרי התורה.

בחדש אדר תש"ט מונה לכהן פאר בראשות ישיבת "קול תורה" בירושלים, תפקיד בו שימש ברציפות במשך ארבעים ושש שנים - עד לפטירתו בחודש אדר תשנ"ה. כל חייו התגורר בשכונת לידתו - "שערי חסד" בירושלים. היה מפורסם בעדינותו הרבה כלפי הזולת, ובמאור פנים אבהי כלפי כל מי שפגש בו. הצעות רבנות רבות שהוצעו לו נענו בשלילה, ר' שלמה זלמן לא הסכים מעולם לשאת במשרה רבנית נוספת מעבר לעמידתו בראשות הישיבה. עם הקמת בית הדין הגדול לערעורים של הרבנות הראשית נתבקש על ידי הרב הראשי דאז הגאון רבי



יצחק אייזיק הלוי הרצוג לשמש כדיין, לאחר נטילת עצה ממרן החזון איש סירב גם להצעה זו. תפקיד נוסף אותו נשא היה נשיא "המרכז הארצי לטהרת המשפחה".

כל אחד נדמה לו כאומתו

"רבי שלוימה זלמן" היה מקובל על כל פלגי היהדות החרדית והדתית. הגרא"י קוק סידר את הקידושין בחתונתו, וכאמור לעיל אף נתן הסכמה לספרו הראשון "מאורי אש". יחד עם זאת העריצוהו בעדה החרדית, שאלות רבות בהלכה ליבן עמו גאב"ד העדה החרדית הגאון בעל המנחת יצחק' הגרי"י וייס, וביתו היה לתל תלפיות ועליה לרגל לרבני ואדמו"רי ארה"ב בהם ה"ברך משה" מסאטמאר זצ"ל.

בשנת תשמ"ט סירב להביע עמדה בשאלת הפילוג בתנועת "אגודת ישראל", כאשר התפצלו גדולי התורה הליטאים והקימו את תנועת "דגל התורה". הוא נסתלק בירושלים, ובהלווייתו השתתפו כשלוש מאות אלף איש. נקבר בהר המנוחות בירושלים ועל מצבתו נכתב עפ"י צוואתו "העמיד תלמידים הרבה בישיבת קול תורה".

יצירתו התורנית הכבירה מתמקדת בעיקר בתחום ההלכה ופירושה לחיים המודרניים, וגם לעיתים בפרשנות לתלמוד. הוא לא השאיר בכתובים מדרשותיו, שיחותיו בענייני מוסר או הגות, שלעיתים רחוקות היה נושא מהן בישיבתו. על אף שאביו היה מקובל, אין שום נוכחות של רעיונות הקבלה בפסקי ההלכה שיצאו מבית מדרשו, ולא ידוע שהוא עסק בכלל בתחום הקבלה. עיקר יצירתו ההלכתית אינה בספרים שכתב אלא במאמרים רבים שפרסם, ובתשובות הלכתיות שנתן בכתב ובעל פה, שחלקן כונסו אחר כך בספרים. נושאי התשובות והמאמרים שונים ומגוונים, וכוללים עיונים תלמודיים ומעשיים, פסקים בשאלות של האדם הפרטי, מצוות התלויות בארץ ועוד. עם זאת, עיקר עיסוקו היה בהלכות הנוגעות להתנהגות היומיומית של הפרט, ורוב תשובותיו מתייחסות לחלקים "אורח חיים" ו"ורה דעה" שבשולחן ערוך. כחלק מנטייה זו, נחשב לסמכות ההלכתית העומדת מאחורי הנכתב בספר "שמירת שבת כהלכתה" של הרב יהושע ישעיה נויבירט, ספר שהתקבל כנכס צאן ברזל בכל בית יהודי.

עיסוק נרחב הקדיש לשאלות בנושאים טכנולוגיים ורפואיים, והוא נחשב לבר הסמכה ההלכתי המובהק בנושאי רפואה והלכה. הרב יזם, לדוגמה, ניסויים מדעיים כדי לקבוע עקרונות בהלכה כגון קביעת רגע המוות וקביעת מידת החום המינימלית לעניין איסור בישול. חיבורו הראשון "מאורי אש" הוקדש לסוגיה טכנולוגית - חשמל בשבת. נושאים נוספים בתחום זה בהם עסק הם סיוע לזוגות חשוכי ילדים, מתקני גרמא בשבת ועוד.

המקורות העיקריים לפסיקותיו ההלכתיות היו התלמוד ומפרשיו יחד עם דברי הפוסקים הראשונים והאחרונים, אך בד בבד בולטים בתשובותיו השיקולים הערכיים והאנושיים. הסברא הישרה הייתה אצלו מקור מרכזי להכרעה, והמונח 'נראה' חוזר אצלו הרבה. הדגיש תדיר את הצורך להבחין בין שורת הדין ובין גזרות, ופעמים רבות נוטה להקל בדין מפני שבזמנינו אין לגזור גזרות חדשות. בכמה מקרים הוא מסיק מסקנות חדשניות ופורצות דרך ביותר, אך במקרים מסוימים הוא מדגיש שאין כוונתו לפסוק למעשה אלא אם כן יסכימו איתו גדולי הפוסקים שעמו.

דור ישרים יבורך

בניו של רבינו אותם הותיר אחריו לברכה לעם ישראל, הם בנו הגדול הגאון רבי שמואל אויערבאך זכר צדיק וקדוש לברכה, שהלך לבית עולמו בחטף ובפתאומיות בשבת האחרונה. הגרי"ש זצ"ל כיהן בחייו כראש ישיבת "מעלות התורה", והוביל בחייו קו קשוח ולעומתי מול רשויות המדינה השונות ובפרט מול שלטונות הצבא כאשר אסר על תלמידיו להתיצב בלשכות הגיוס, ואף הורה פעמים רבות לשומעי לקחו לצאת ולהפגין בחוצות המדינה. אחרי הגאון רבי עזריאל אויערבאך - רבה של קהילת "חניכי הישיבות" בשכונת "בית וגן" וחבר בד"ץ "שארית ישראל". הרב מרדכי אויערבאך - רב קהילת "אביר יעקב" בתל אביב, ראש ישיבת "הליכות שלמה" ונשיא "המרכז הארצי לטהרת המשפחה". הרב אברהם דוב אויערבאך - רב ואב"ד טבריה. הרב מאיר שמחה אויערבאך - ראש ישיבת הר"ן, ורב בביתר עילית. הרב יעקב אויערבאך - ראש ישיבה בעיר



בית-שמש. הרב ברוך אויערבאך ז"ל - מהדיר "המהרי"ט אלגזי השלם", למגינת לב נהרג בתאונת דרכים בשנת תשנ"ט, אלמנתו הרבנית הדסה מנהלת כיום את סמינר "בנות אלישבע".

בנותיו הם: מרת רחל הנשואה לדיין הנודע הגאון רבי זלמן נחמיה גולדברג - חבר בית הדין הרבני הגדול. מרת מלכה הנשואה לגאון הצדיק רבי יצחק ירוחם בורודיאנסקי משיגח ומנהל רוחני של ישיבת "קול תורה". ומרת מרים שנישאה לגאון הגדול רבי יהודה אריה טרגר זצ"ל, ראש ישיבת "עץ חיים" בוילרייק שבבלגיה, שהלך לעולמו בכ"ד ניסן תשע"ה.

שפתותיו דובבות

בחייו יצאו לאור הספרים: בשנת תרצ"ה "מאורי אש" - העוסק בהגדרת החשמל בהלכה. בשנת תש"ד "מעדני ארץ" - שביעית" הכולל באורים חידושים וחקרי הלכות בענייני שביעית. בשנת תשי"ב "מעדני ארץ - תרומות ומעשרות" הכולל באורים חידושים וחקרי הלכות בענייני תרומות ומעשרות. בשנת תשמ"ו "שורת מנחת שלמה" ח"א. בשנת תשנ"א "באורים והערות על שב שמעתא" כאן מדובר בחומרים שנדפסו קודם לכן בספר "אגרא דשמעתא". ובשנת תשכ"ב "הצעה לתקנת נשים בענייני נדה".

לאחר מותו נדפסו ויצאו לאור ספרים רבים נוספים: בשנת תשנ"ט הוציא נכדו של רבינו, הרב אהרן דוד גולדברג, בהסכמת בנו הגרי"ש, את החלק השני והשלישי של "שורת מנחת שלמה". בשנת תש"ס יצא לאור שני הכרכים האמורים תחת השם "מנחת שלמה - תניינא", בשנת תשס"ה יצא בהוצאה מחודשת "מנחת שלמה - קמא" כרך א' וכרך ב'.

מכון "אוצרות שלמה" הוציא את הספר "מנחת שלמה על הש"ס. בן משפחתו הקרוב של רבינו הרב שמחה בונים לזירוזין (בנו של יו"ר החינוך העצמאי הרב אברהם יוסף לזירוזין. י.ג.), ערך והדפיס את סדרת הספרים "שלחן שלמה" ט' כרכים, בהם ערך את כתביו ופסקיו של רבינו לפי נושאים. הרב ישראל ברונטשטיין ערך "הגדה של פסח" עם פסקי הלכה ומנהגים מכתב ידו, הגדה שגם תורגמה לאנגלית. בשבט תשע"ו הוציא הרב ירחמיאל פריד את הסדרה "מעדני שלמה" על המועדים, וכן על ארבעת חלקי שולחן ערוך, בהם פסקים ששמע ממנו עצמו, וכן את הספר "יו"ט שני כהלכתו". המכון הטכנולוגי לבעיות הלכה בירושלים הפיק את עשרת הכרכים של "עטרת שלמה" בהם הביאו מכתביו ומאמריו מכתב ידו בענייני חשמל וטכנולוגיה. נכדיו הרבנים יצחק טרגר ואהרן אויערבאך הוציאו את שלושת כרכי "הליכות שלמה". הרב נחום סטנסקי הוציא בשנת תשנ"ט את האוסף "יעלהו לא יבול" - ג' כרכים, בו אוסף תשובות קצרות שניתנו בכתב ובעל פה, בציון המקורות.

כמו כן יצאו "קובץ מאמרים בענייני חשמל" - מלוקטים מספרו "מנחת שלמה". "כתבי מעדני ארץ" - הערות על מסכת שביעית בצירוף חלקים של הספר "מעדני ארץ". "מנחת אבות" - אסופה של חידושי אגדה מכתבי ידו ועבודות מהנהגותיו על סדר פרקי אבות, ו"חכו ממתקים" - ב' כרכים שניהם בעריכת הרב אליהו נאה, ובהוצאת מכון "פומבדיתא". "פניני המאור"





לשלם פי שנים מאשר תכנן. עודו מהרהר בהתרגשות בגדלותו של אותו תלמיד חכם, והנה רבינו המחותן השני, צועד מולו כשגם לו דבר סתר אליו, אל בעל האולם. ושוב חוזרת על עצמה אותה הבקשה – לשלם את כל התשלום עבור הסעודה, כך שאם המחותן השני לא ייתן את חלקו בתשלום עקב קלקול הדגים, ימנע ההפסד מבעל האולם...”

בשולי ספר "מאור השבת" ח"א - המכיל קובץ מכתבים בנושא הלכות שבת.

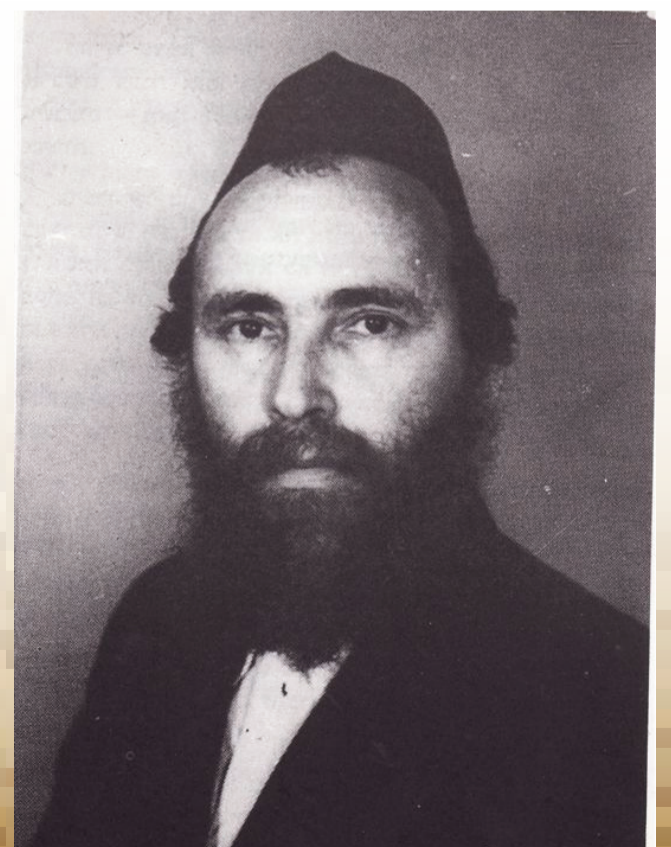
ספרים נוספים שיצאו על פי פסקיו לאור תורתו ותחת פיקוחו ההדוק הם: "שמירת שבת כהלכתה" של הגאון ר' יהושע ישעיה נויבירט. למהדורה השנייה של הספר נוסף חלק שלישי הכולל הוספות ותיקונים שנכתבו על ידי רבנו, ושולבו בהמשך בגוף המהדורה השלישית. וכן "נשמת אברהם" חמישה כרכים על ד' חלקי שו"ע, מאת הפרופסור אברהם-סופר אברהם.

שלמי שבת מועד ושמחה

בראש שיירת ספרי רבינו ניצבים בסך הספרים המפורסמים "שלמי שבת" על הלכות שבת, "שלמי מועד", סדרת ספרים המכילים פסקים ופנינים הלכות והנהגות בנושאים רבים ומגוונים, בהם ענייני חג ומועד ונושאי חינוך ענפים, כמו גם "שלמי שמחה" הכוללים אמרות וזהרות והדרכות רבות מכבשונו של הגר"ז בענייני שידוכין, אירוסין, כתובה, חופה וקידושין, נישואין ושבע ברכות, ברית מילה, פדיון הבן, ובר מצווה.

סדרת הספרים "שלמי" הינה יצירה מונומנטאלית ייחודית הכוללת ומקיפה כמעט את כל משנת חייו של מרן הגר"ז זצ"ל, בין בתרי הספר ניתן למצוא את רוחב דעתו ובהירותו של רבינו בכל פרט ונושא, בכל נקודה בהלך החיים היהודי, הן על פני מעגל השנה – "שלמי מועד", והן על פני מעגל החיים של כל יהודי, החל מברית המילה עובר בפדיון הבן ובר מצווה וכלה בנישואין ושבעת ימי המשחה.

את הספרים הללו מוציא החל משנת תשס"ד הסופר התורני הנודע הרב הגאון רבי טוביה פריינד, מהעורכים והסופרים הנחשבים בשדה הספרות התורנית והחסידיית לענפיה. כאשר



אשר ברא חתן וכלה

על אורחות חייו של רבינו שולף לנו הרב פריינד כמה אפיוזות, טעימות קלות ממגוון העובדות המפורסות על פני הספרים שיצאו על ידו, סיפורים שהיו בכלל ויצאו ממנו ללמד על הכלל כולו. "משפחה מארה"ב הפנתה לרבינו שאלה בקשר לשידוך שעמד להסתיים. שני הצדדים היו מרוצים אך ברגע האחרון התעוררה שאלה של שמות זהים לבחור ולאבי הנערה. רבנו פסק, כי בהתאם לצוואת ר"י החסיד אי אפשר לעשות את השידוך, גם אם כבר עמד בפני גמר ממש. והנה האיש שהביא בפניו את השאלה, היה תקופה קצרה לאחר מכן עד לשאלה דומה בקשר לשידוך בארץ ישראל, ובמקרה זה קבע רבנו כי ניתן לסיים את השידוך.

"שאל האיש את רבנו: מה ההבדל בין השידוך באמריקה לשידוך באר"י, ומדוע פסק שם לחומרא וכאן הוא פוסק לקולא? השיבו רבנו: במקרה האחרון מדובר בבת מאוד מבוגרת, שהוריה באים אלי כבר שנים לבקש עליה שתמצא שידוך הגון, וצערם גדול, והנה כאשר זימן להם עתה השי"ת זיווג מתאים – כלום נבוא לבטל זאת בגלל שמות זהים של החתן והמחותן? הלא עולמם של הוריה ייחרב במצב כזה. שונה הדבר שם, בארה"ב, כאשר מדובר בבחור צעיר ובבת צעירה, אלה בוודאי ימצאו את זיווגם המתאים בבוא העת."

עוד מעשה בעניין שידוכים: "כאשר השתדך אחד מבניו שליט"א של רבינו זצ"ל, חתמו ביניהם המחותנים זצ"ל על 'זיכרון דברים', ובו התחייבות להשתתפות של כל צד במחצית הוצאות החתונה. לא חלפו ימים אחדים, ורבינו שיחר לפתחו של מחותנו, כדי 'לערער' על הסיכום. רבינו קבל בפניו: חישבתי ומצאתי, כי מהצד שלי יבוא לחתונה הרבה יותר מוזמנים מאשר לצד שלכם, ועל כן עלי להשתתף ביותר ממחצית הוצאות החתונה... המחותן, אגב, דחה את הערעור על הסף. סיכמנו וחתמנו על מחצית, ואי אפשר לחזור מכך."

ומעניין לעניין באותו עניין, אנקדוטה מפעימה על החשיבה המרובה שהקדיש לזולת: "בנישואי בן רבינו הגאון רבי אברהם דוב, עם רעייתו הרבנית בת הגאון רבי אשר וורנר זצ"ל, היה זה בעיר הקודש טבריה, ועקב מצב החירום ששרר אז בארה"ק לא הצליחו להשיג בשר או עופות לסעודת הכלולות, ונאלצו להסתפק במנות של דגים שהיו המנה העיקרית בסעודה. עקב תקלה התקלקלו הדגים ולא היו ראויים למאכל וקהל המוזמנים נאלצו להסתפק בסעודה של לחם ומיני מרקחת. מנהל אולם השמחה ניצב בנזק הוא לא ידע איך לפייס את המחותנים, הוא חשב תחילה לוותר על חלק מהתשלום, או אפילו לוותר כלל על כל התשלום. לבסוף לאחר שהתלבט וחשב שאפשר שעל פי ההלכה הוא חייב לשלם להם על הבושה שנגרמה להם שהזמינו אורחים ולא היה במה לכבדם. אך הביט בעיניים חוששות לעבר שני המחותנים שקיבלו את אורחיהם בשמחה.

"במהלך שמחת הנישואין פנה הגאון רבי אשר וורנר זצ"ל לבעל אולם השמחה מבלי שאף אחד ירגיש בכך, ואמר לו: שמע נא ידידי, מכיוון שעקב תקלה התקלקלו הדגים, הרי שגמרת בדעתך לשלם לך עבור הדגים גם את חלקו של מחותני. אמנם מראש סיכמנו אנו, שני המחותנים, כי התשלום על הסעודה יתחלק בינינו שווה בשווה, אך כעת חוששני שמא בשל התקלה יבקש מחותני שלא לשלם את חלקו, לכן אני מתחייב לשלם לך את כל הסכום.

"בעל האולם הופתע וחשב כי לא די בכך שרבי אשר מבליג ומוחל על אשר נגרם לו בגללי, הוא מבקש באצילות נפשו

"פעם הגיע רבינו בצעירותו להשתתף בשמחתו של הגאון רבי יעקב עדס, שעמד לחתן את בתו. לעת החופה הופיע גם הגאון רבי עזרא עטיה זצ"ל שנתכבד בשידור הקידושין. משצדה את עיניו של רבי עזרא מראה רבינו העומד מהצד, סירב לסדר הקידושין, בטענה כי רבינו שהיה צעיר בשנים יחסית ראוי יותר ממנו לכבוד זה של סידור חופה וקידושין. מחזה נורא הוד נראה לעין באי החופה, איך ששני גדולי החכמים 'מתווכחים' ביניהם מי יסדר הקידושין, כשכל אחד מצביע על חברו ואומר לו, כבודו יסדר הקידושין, ולא אני..."

"לא תיגע בו יד"

ענוותנותו של רבינו מן המפורסמות - "פעם הגיע רבינו בצעירותו להשתתף בשמחתו של הגאון רבי יעקב עדס, שעמד לחתן את בתו. לעת החופה הופיע גם הגאון רבי עזרא עטיה זצ"ל שנתכבד בסידור הקידושין. משצדה את עיניו של רבי עזרא מראה רבינו העומד מהצד, סירב לסדר הקידושין, בטענה כי רבינו שהיה צעיר בשנים יחסית ראוי יותר ממנו לכבוד זה של סידור חופה וקידושין. מחזה נורא הוד נראה לעין באי החופה, איך ששני גדולי החכמים 'מתווכחים' ביניהם מי יסדר הקידושין, כשכל אחד מצביע על חברו ואומר לו, כבודו יסדר הקידושין, ולא אני..."

"נענה רבינו ואמר לרבי עזרא זצ"ל, בצחות לשונו: הרי אני הולכים עתה לברך לפני אדון כל: 'שהכל ברא לכבודו', אם כן, איך יכול אתה - רבי עזרא, ליתן כבוד לאחר, חוץ מלברוא יתברך... כאן קם רבי עזרא והכריז קבל עם: בחופה זו 'לא תיגע בו יד' לבד מרבינו... בסופו של דבר נאלץ רבינו בליית ברירה לסדר את הקידושין. וזאת כי הגה"צ רבי עזרא עטיה לא רצה בשום פנים ואופן לסדר את הקידושין..."

נושא תארי הכבוד במשנתו של רבינו. "אירע פעם, שבעת עריכת חופה כאשר הכריזו את שמות הרבנים לכיבוד בברכה, קרא המכריז לרב אחד עם תואר הגאון וכו', לשני קרא בתואר הרב, לשלישי הגאון הצדיק וכו'. מאד הפריע לרבינו דבר זה, והגיב לעומד לידו "כולם צדיקים, למה קוראים רק לו בשם צדיק". השומע "הסביר" לו טעם הדבר, אך לא הווה נוחא ליה בהכי באומרו "בעת הכרות שמות רבנים בפרהסיא ובשמם המלא בפני ציבור, יש להזכיר את כולם בשווה, לא לאחד כך ולאחר כך". פעם אף הוסיף התבטאות עמוקה: הרי זה עתה ברכנו 'שהכל ברא לכבודו', ואיך יתכן לתת את הדעת מיד לגינוי הכבוד המדומה של בשר ודם.

"עם זאת כשהעניק את ספרו לאדמו"ר מפורסם שהוא גאון בתורה, התאמץ במחשבתו הלוך ושוב בעניין התארים. האם לכתוב קודם אדמו"ר או גאון ועד כמה להאריך בתארים וכו'. שאלו אחד מבני הבית "מה כל כך נפקא מינה איך יהיה כתוב?" הביט עליו מרן זצ"ל ואמר לו "דע לך בני, בעניינים שביני אדם לחברו יש להתעמק כמו בסוגיא חמורה". בזמן שהיה הדבר נוגע אליו - מגוחך היה בעיניו עסק התארים, אולם כבוד אחרים שאני..."

עוד שמענו מתלמיד אחד, שרבינו היה נוכח בחופה אחת שהתכבד בה בסידור קידושין 'המכריז' בתמימותו פנה



לשכונותינו ניגשתי להודיע לו. אבא סגר את הספרים לכב את המעיל ויצא להפגנה תוך שהוא לוחש באוזני ביציאתו: 'על אפי ועל חמתי'. הסגנון שהתבטא אבא על צורת הליכתו להפגנה זו הפליא אותי ביותר. הייתי בטוח, כי חושש הוא מדרכי אלימות שעלול לצאת מהפגנות מעין אלו שהתארגנו בצורה ספונטאנית על ידי כמה עסקנים, ללא מנהיגי הדור ההולכים בראש המחנה. עם זאת הביטוי 'על אפי ועל חמתי' היה חריף מדי.

"בתום ההפגנה הבנתי אותו יותר. תהלוכת ההפגנה התנהלה לאיטה ברחובות הראשיים, עד שהגיעו לעבר שכונת 'גבעת שאול' בכניסה לעיר. שם החלו תגרות עזות עם השוטרים, הרוחות סערו והשוטרים החלו להפליא מכותיהם במשתתפים, ואז לדאבון בני ירושלים רצחו נפש את רבי פנחס סגלוב ז"ל. הפגנה זו שהחלה בתהלוכה 'לכבוד שבת קודש' הסתיימה ב'קרבן'..."

"אני זוכר שהייתי המום כשנזכרתי בדברי אבי מורי זצ"ל, על הפגנות מעין אלו המתארגנות ללא הוראות גדולי תורה, שאינו חפץ ללכת להפגנות מעין אלו, כשהם ללא הדרכה מדוקדקת מגדולי תורה, ומילותיו 'על אפי ועל חמתי' צלצלו באוזני ימים רבים. אוי אז הבינתי שמחשבותיו גבהו ממחשבותינו..."

"עוד סיפר לנו הגרא"ד כי בימים הראשונים לאחר שכבשו את העיר העתיקה, צעדו אלפים בשבת לעבר הכותל המערבי. והנה בהליכתנו חלף רכב בין הצועדים. מי שהכיר את אבי ז"ל, ידע שלא היה מורגל בהגבהת והרמת קול צעקה. באותו רגע יצא לפתע מגדרו והחל זועק וקורא בקול גדול: 'שבת! שבת!' והמשיך: 'הפסוק אומר ותבואו ותטמאו את ארצי! בעיני המלווים הדבר היה לפלא, שמעולם לא ראוהו נסער כל כך עד שכל גופו היה רוטט. הקנאה לכבוד ד' שתמיד היו עטופים בקרבו פנימה עם שליטה עצמית אדירה, פרצו אז החוצה בקול רעש גדול וממש זעק מנהמת לבו הטהור. לפעמים יש חובת מחאה עם זעקות, ופעמים הצעקה לא באה דווקא מחובת מחאה אלא שהרגש לתורה וכבוד שמו יתברך פורץ החוצה ללא מעצורים ולא היה לו על כך שליטה..."

לרבינו ושאלו אודות ה'תארים' שיכתיר את המכובדים בשבע הברכות, תפסו רבינו בידו ואמרו לו: "הנני מורה לך שתכריז לכולם תואר אחד מבלי שום הפליית". נענה אותו מכריז ושאל שיש בין המכובדים בברכות גם עסקנים שאינם רבנים. השיבו רבינו אעפ"כ אין מקום להכריז ברבים תארים להרבות לאחד ולמעט לאחר. הוסיף רבינו והזוהירו שחלילה לא ירבה בכבודו הוא יותר מאחרים. אותו מכריז נקלע למבוכה מסוימת ולבסוף הכריז לכולם תואר "הרב הגאון". לבסוף החופה ניגש רבינו לאותו מכריז ולחץ את ידו בתודה ובירך אותו בברכה "יישר כוחך..."

בקנאו את קנאתי

"בנו של רבינו הגאון רבי אברהם דוב סיפר לי כי פעם שמע מאביו שאמר ש'לפי טבעו הוא יותר קנאי מרבי עמרם בלוי'. והסביר 'אני זוכר שהיה חלוק על הגישה של לצאת ולהפגין ברחובות. את דעתו שמעתי באחת ההפגנות הגדולות שהתנהלה בחוצות ירושלים בשנת תשט"ז בשבת קודש של ערב ראש השנה. זה החל בתהלוכה שיצאה מ'כיכר השבת' וסובבה ברחובות העיר עד שההמון עבר ברחוב בצלאל שליד שכונת 'שערי חסד'. משהודיעו לאבא שתהלוכת ההפגנה מתקרבת אמר לי: יודע הנך שאינני חפץ ללכת להפגנות המתקיימות ברחובה של עיר כשהם ללא הדרכה מדוקדקת מגדולי תורה, ולכן כשהפגנה מתקיימת רחוק מביתי - איני רואה צורך להשתתף בזה, אבל כשהפגנה כזו לכבוד שבת קודש צועדת ליד ביתי, רואה אני לנכון להשתתף בזה. ולכן ביקש הימני שכשהפגנים יהיו קרובים לשכונת 'שערי חסד' אודיע לו". "עשיתי כמצוותו, וכשתהלוכת ההפגנה התקרבה בסמוך

"אני זוכר שהייתי המום כשנזכרתי בדברי אבי מורי זצ"ל, על הפגנות מעין אלו המתארגנות ללא הוראות גדולי תורה, שאינו חפץ ללכת להפגנות מעין אלו, כשהם ללא הדרכה מדוקדקת מגדולי תורה, ומילותיו 'על אפי ועל חמתי' צלצלו באוזני ימים רבים. אוי אז הבינתי שמחשבותיו גבהו ממחשבותינו..."



מחפשת עבודה?

הרווחת

כולו שלך!

לדעת שאת זוכה לעזור לאנשים תוך כדי העבודה

לעבוד במוקד מבוסס שקיים מעל 10 שנים!

להתחבר לצוות מפרגן ומנצח!

ליהנות מבונוסים משתלמים!

כשאת בוחרת במקום עבודה שמעניק לך הנאה מושלמת וביטחון כלכלי, את יודעת שזה המקסימום שאת יכולה לעשות עבור עצמך ועבור משפחתך

הביאו אתכם שמחת חיים ובואו להרוויח יותר!

המשרה בשעות הבוקר

לפרטים וכניסה לעבודה מוצלחת חייגי:

077-9966-058 זמינים כעת בשבילך...

לתת תקווה LATET TIKVA

מרכז ארצי לעזרה וסיוע לילד - סניף בני ברק -



יום ליום יביע אומר



הרה"ג טוביה פריינד חושף לראשונה תמלילים נדירים של הקלטות שיחותיו עם מרן הגר"ע יוסף צוק"ל על יחסיו החמים עם מרן הגרש"ז איערבאך • הזעקה של הרב מטעפליק על אבדת הדור, המכתב שדרבן את מפעל הכתיבה 'שו"ת יביע אומר', השיחות הארוכות ברחבת ישיבת קול תורה, והטרמפים • לסיים: השיחה המאלפת בין הראשל"צ הגר"י יוסף לגרש"ז איערבאך • מרבים שלום בעולם

ואז פנה במפתיע מרן לרב פריינד ואמר לו "עכשיו ספר לי אתה את הקשר שלך עם רבי שלמה זלמן", בענוותנותו הגדולה נפנה מרן להקשיב לתשובה.

"סיפרתי למרן את המסופר בפי חסידים: פעם היה איזה ויכוח בדבר הנהגתו של מרנא הבעל שם טוב זי"ע, בין הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעזיבוז' לבין הרה"ק רבי שלמה זלמן ה'בעל התניא'. כל אחד צידד בדעתו. נענה הרבי ר' ברוך ממעזיבוז' ואמר ל'בעל התניא': 'אני כנכדו של הבעש"ט יכול להעיד שכך הגי', השיבו ה'בעל התניא': 'אמנם אתה הנך נכד גשמי של הבעש"ט, אני נכד רוחני שלו...' סיכם הרב פריינד ואמר למרן זצ"ל: 'יש הרבה תלמידים שלמדו אצל הגרש"ז איערבאך בישיבת 'קול תורה' ושמעו ממנו דבר הלכה בהזדמנויות שונות. אבל יש לו גם תלמידים רוחניים הוגים בתורתו, מלבנים את פסקיו ומהדירים את ספריו. כך יבדלחט"א, אנו תלמידים ה'רוחני' של בעל ה'יביע אומר' ו'יחיה דעת', 'חזון עובדיה' ועוד ספרים רבים המתבדרים בבי מדרשא". טרם סיים הרב פריינד את המשפט, וכבר הגיב מרן בביטויי חיבה והרעף בחבלי עבותות אהבה תוך שאמר: "אתה ידיד שלי. ידיד שלי..."

מרן המשיך לספר על גדלות תורתו של בעל ה'מנחת שלמה' הגרש"ז איערבאך: "אי אפשר לתאר ולשער את גדלותו וענוותנותו של הרב איערבאך זצ"ל. גדול ורם בענינים. אחת למאות שנים מזכנו ה' יתברך בגדול כזה. ובמיוחד כוחו 'כח התיארא' שהיה מהנכבדים ביותר..."

הרב פריינד, בתפקידו התורניים, מכהן גם כעורך אחראי במכון 'פאר מקדושים', וכן כותב מאמרים תורניים שבועיים בתוספת התורנית של 'המודיע', בו הוא מפרסם גם את מדורו 'נועם שיח', במדור זה זכה לפרסם הראיון האחרון עם מרן הגר"ע יוסף, היה זה חודשיים ימים קודם פטירתו, באותו מעמד סיפר הגר"ע: "אני זוכר בתקופה שהרב איערבאך נתמנה לראש ישיבת 'קול תורה', הגאון רבי שמשון מטעפליק זצ"ל, שהיה גאון עצום, והיה מתגורר בשכונת בית ישראל, הצטער על כך שהכתירו את הרב איערבאך ל'ראש ישיבה' וזעק: 'הרי אנו צריכים 'מורי הוראה'...' ובסוף הרי כיהן גם בתפקיד 'ראש ישיבה' וגם התפרסם כמורה הוראה בישראל מהמפורסמים ביותר..."

מרן המשיך בדבריו: "הגאון רבי שלמה זלמן, כל הלימוד שלו היתה להגיע אליבא דהלכתא. גם כשלמד בישיבה עם התלמידים סוגיא במסכת בבא קמא, מציעא ובתרא, הוא חשב מה אפשר לפסוק הלכה למעשה. הוא היה איש הלכה לא איש פלפול... כשלמד במסכת בבא קמא סוגיית 'בור המתגלגל' הסיק שמוכר שמכר בטעות מלח במקום סוכר, ונתקלקלו המאכלים שהכינו לשבת, שיש מקום לחייב המוכר מדין 'בור המתגלגל'..."

להדליק נר שבת

מכאן עברנו לשמוע מפיו הקולח של רבי טוביה על קשר

בחיוך, בפנים שמחות, אף פעם לא הראה פנים עצובות, היה מקבל כל אדם במאור פנים עם חיוך על שפתיו. כל מי שהיה מדבר איתו חושב כאילו הוא בנו יחידו..."

עוד על הקשר העמוק והידידות המופלאה של מרן הגר"ע יוסף זצ"ל, עם ידידו, גאון ההוראה הגרש"ז איערבאך זצ"ל שמע הרב פריינד בשיחה ארוכה, עת ביקר במעונו לאחר חג הפסח, שנת תשס"ד, בכדי להעניק לו את הספר 'שלמי מועד' באופן אישי, תמלילי השיחה ההיא מתפרסמים כאן בפעם הראשונה באופן בלעדי. "התקבלנו למעונו לביקור לבבי יחד עם תלמיד רבינו הגרש"ז איערבאך זצ"ל, יבדלחט"א הגאון רבי יוסף שוב שליט"א, הופתענו לשמוע ממרן הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל, כי זריזים הקדימו והביאו לפניו את כבורות הספר אגב חביבותם... הוא נהנה ואף עבר על חלקם הגדול של הדברים. והוסיף שעוסק בכתיבת חידושים עמ"ס סוכה, וציין לכמה מקומות מתוך הספר, שהגרש"ז מבאר באותו עניין..."

אז, במפגש המרתק, סיפר מרן זצ"ל על הקשר המיוחד עם הגרש"ז, והוסיף מרן בגילוי לב נדיר: "את העידוד הגדול לעיסוק בכתיבה הלכתית, קבלתי מראש הישיבה, הגרש"ז איערבאך זצ"ל, היה זה לאחר ששלחתי לו את ספרי הראשון 'יביע אומר' חלק ראשון. הרב איערבאך כתב לי אז בתשובה: 'הנני להודיעו שקבלתי את ספרו בערב חג הסוכות תשט"ו, עברתי על כמה תשובות ועמדתי כמשתומם על הישירות והבקיאות העצומה. ספר זה הביא לי שמחת חג, ואף שכת"ר אין צריך להסכמתי – הנני מרגיש חובה לעצמי לומר, כי לא ראיתי בזמן האחרון עוד ספר כזה... אגרת זו הדפסתי בשו"ת 'יביע אומר' חלק שני..."

כאן התנהל דו שיח מרתק בין מרן זצ"ל לרב טוביה פריינד, במהלכו נחשפו גילויים חדשים ומעוררי עניין בכל הנוגע לקשר העז בין שני המנהיגים הרמים.

הטרמפ של הרב עובדיה לרבי שלמה זלמן

מתי הרב הכיר לראשונה את הגרש"ז איערבאך זצ"ל? ענה מרן: "הכרתי אותו מהימים שהגעתי לביתו של הגאון רבי שמשון פולנסקי, רבה של טעפליק. באותם ימים נקשר הקשר בעבותות אהבה ביני עם ידידנו הגאון רבי שלמה זלמן איערבאך זצ"ל. היינו נפגשים אז ומדברים דברי תורה. גם מאוחר יותר כשבני הרה"ג רבי משה למד בישיבת 'קול תורה', הייתי בא לבקרו בישיבה, אז שוחחתי עמו רבות בלימוד. היינו עומדים זמן רב ברחבת הישיבה וכלל לא הרגשנו כי הזמן עובר. באותם ימים שהייתי מבקר בישיבה, היו פעמים שהסעתי אותו לביתו בשערי חסד ברכב שהועמד לרשותי, בכדי שלא לבטלו מזמנו. אך עמד על כך, שקודם הנהג ייקח אותי לביתי, ורק לאחר מכן ייסע לשכונת שערי חסד שם התגורר. הוא היה חס על זמני. איזה ענווה, איזה צדקת..."

יריעה מיוחדת ובלעדית אודות היחסים החמים ששררו בין מרנן ורבנן מאורי הדור וענקי הפסיקה בדור האחרון, ראשי העדות בישראל שהנהיגו את הציבור החרדי לשני נוסחאותיו: בני אשכנז ובני עדות המזרח. הגאון האדיר רבי שלמה זלמן איערבאך והגאון האדיר רבי עובדיה יוסף זכר צדיקים לברכה מתפרסמת כאן לראשונה.

הרה"ג ר' טוביה פריינד מספר ל'כלל ישראל' על השיחה הנדירה לה זכה בעת שהגיש קדם מלכא מרן הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל, את הספרים המיוחדים ממשנתו ופסיקותיו של מרן הגאון רבי שלמה זלמן איערבאך – "שלמי מועד".

"הוא גדול מכולם"

"הרב עובדיה זצ"ל קיבל את הספרים בשמחה ובהתלהבות, באותה הזדמנות סיפר לנו מרן על הידידות המופלאה שהייתה בינו לרבינו, מרן דיבר בהערכה גדולה על רבינו, והתבטא באופן נדיר ש'הוא גדול מכולם'. הרב עובדיה סיפר שכאשר התמנה רבינו ל'ראש ישיבה' בקול תורה, חשבו שכלל ישראל איבד 'פוסק', אולם בסופו של דבר הוכח שהיה גם 'ראש ישיבה' וגם נשאר 'פוסק'. אמר מרן.

הרב פריינד מספר שמרן גם הביא בחיבוריו הגדולים ציטוטים מדברים שהודפסו בספרים שהוציא, "אכן זכינו שבשפלנו זכר לנו, ומפסקים המובאים בספרים שלנו 'שלמי מועד', הביא דברי הלכה רבים בספריו וחיבוריו הגדולים 'חזון עובדיה' על המועדים ועוד".

כאן עובר הרב פריינד לספר על מה ששמע מהרב עובדיה זצ"ל אודות הקשר המופלא שהיה לו עם רבי שלמה זלמן. בתמליל מיוחד הרואה כאן אור לראשונה ניתן להיווכח באהבת תלמידי חכמים ששררו בין שני ענקי הפסיקה, בבחינת 'תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם'.

וכה היו דברי מרן: "היינו בידידות שנים רבות. היה גאון עולם ויחיד בדורו, לא היה עוד אחד כמוהו. כמו שהיה גאון בתורה היה גאון במידות טובות. גדול בענווה, כל שיחו במתק שפתיים,



נכבד מחוץ לארץ, וראה שיש לו את כל הסט של 'יביע אומר', וביקש שייתן לו את הספרים, ומחמת גודל חיבוב של אותו רב נכבד, נאות רבינו לבקשתו, אך היה לו צער על שהספרים נלקחו מביתו. לא עבר זמן רב והגיע אליו שליח ממרן הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל, והביא לו את כל הסט 'יביע אומר' (שיצא לאור בשנת תשמ"ו במהדורא חדשה), ושמח בזה הרבה.

בשנת תשמ"ו הגיע לביתו רב נכבד מחוץ לארץ, וראה שיש לו את כל הסט של 'יביע אומר', וביקש שייתן לו את הספרים, ומחמת גודל חיבוב של אותו רב נכבד, נאות רבינו לבקשתו, אך היה לו צער על שהספרים נלקחו מביתו. לא עבר זמן רב והגיע אליו שליח ממרן הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל, והביא לו את כל הסט 'יביע אומר' (שיצא לאור בשנת תשמ"ו במהדורא חדשה), ושמח בזה הרבה.

אומרים שיש בזה ספק ברכה לבטלה...

"וכאשר אמרנו לו את כל הדברים הנ"ל, הרב המנוח ע"ה הביע תמיהה, ואמר: 'אני מתגורר בשכונת שערי חסד במשך כששים שנה, ואני זוכר שכולם, גם הספרדים, נהגו להדליק ארבעים דקות קודם השקיעה'. ואמרנו לו... העידו הרב 'כף החיים' וראש ישיבת פורת יוסף, שהיו מגדולי הדור, שהמנהג היה שלא לחוש למנהג האשכנזים להקדים ולהדליק ארבעים דקות קודם השקיעה. וכל רבותינו הספרדים גאוני ארץ ישראל וירושלים אשר מפהם אנו חיים, לא הזכירו אפילו ברמז ממנהג זה. וגם מרן אאמו"ר זצ"ל העיד בגודלו שכך היה המנהג אצל הספרדים לפני עשרות שנים. וכן אנו רואים כיום אצל רבים מבני עדות המזרח, שאינם מקפידים במנהג זה כלל. ובפרט בשבת חנוכה וכו"ל.

"ועוד שאל הרב המנוח זצ"ל: 'ואע"פ כן מה אכפת לכבודו לכתוב שזמן ההדלקה ארבעים דקות קודם השקיעה, ויעשו כולם אגודה אחת להתאים את המנהגים אצל כל תושבי ירושלים? ואמרנו לו, שבימי החורף הקדמת זמן ההדלקה יכולה לגרום להפרת שלום בית אצל אלה שלא הספיקו להכין צרכי שבת, ואם האישה תדליק ארבעים דקות קודם השקיעה אינה יכולה לעשות תנאי שאינה מקבלת שבת בהדלקה, שהרי כבר נתבאר לעיל שבכה"ג חייבת לקבל עליה שבת בהדלקה, שאז יהיה ניכר שההדלקה לכבוד שבת. וממילא אם תדליק נרות ותעשה תנאי, ואחר כך תעשה מלאכה, ממה נפשך יש בכך איסור, או עושה מלאכה אחר שקיבלה עליה שבת, או שבירכה על ההדלקה ברכה לבטלה. ורק אם מדליקה חצי שעה סמוך לשקיעה, בזה אינה צריכה לקבל שבת בהדלקה, ומהני תנאי. וגם בלאו הכי לדעת מרן אין קבלת שבת תלויה בהדלקה, מלבד אם מדליקה מפלג המנחה עד חצי שעה סמוך לשקיעה.

"ועוד הוספנו לטעון, דאמאי לא נהגו בחומרא זו גם בצפת, עיר שהיו בה גדולי עולם, ומעולם לא שמענו שנהגו כן בצפת, או בבני ברק, להקדים להדליק ארבעים דקות קודם השקיעה, ואמאי דווקא בירושלים יש שתפסו מנהג זה ומקפידים עליו. והעדות שנהגו במנהג זה, אדרבה שיחזיקו במנהגם. אבל למה להנהיג דבר חדש אצל הספרדים, במה שלא נהגו בו, ובפרט שבחורף הדבר גורם להפרעה בשלום בית כאשר הבעל מזוז את אשתו יתר על המידה".

"ועם כל זה הרב המנוח ע"ה ביקש, שאף על פי שבספר 'אוצר דינים לאשה ולבת' כתבנו שמנהג הספרדים שלא לחוש להדליק הנרות ארבעים דקות קודם השקיעה, בלוח השנה היוצא לאור ע"י ישיבת 'חזון עובדיה' (לוח קיר עם הלכות, שיצא לאור כמה שנים בירושלים) נדגיש, שיש נוהגים בירושלים להקדים ההדלקה ארבעים דקות קודם השקיעה. והסכמנו לבקשתו, וכך עשינו בלוח. וכך נוהגים גם בלוח היוצא לאור ע"י ישיבת 'אור החיים' בירושלים... ונפרד מאתנו בפריסת שלום חמה למרן אאמו"ר".

חביבות הדדית

הראשון לציון רבי יצחק יוסף שליט"א בספרו 'ילקוט יוסף' שם, מסיים מו"מ של ענין זה, במה שסיפר לו מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל: כי בשנת תשמ"ו הגיע לביתו רב



הלכתי מעניין שנוצר בין מרן הגרש"ז לבנו של מרן הגר"ע יוסף, הראשון לציון הגאון רבי יצחק יוסף. הדברים אירעו על רקע דיון הלכתי מעניין שהיה למרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל עם יבלחט"א הראשון לציון, אודות זמן הדלקת הנרות בערב שבת קודש, כאשר מובא ב'ילקוט יוסף' שהאשכנזים בירושלים מדליקים ארבעים דקות קודם השקיעה, ואילו מרן סבר שיש להדליק עשרים דקות קודם. בספר 'שלמי שבת' מובא הדיון עם פרטים נוספים, וכך הם הדברים, כפי שכתב וסיפר מרן הראשון לציון: "דיברנו פנים אל פנים עם כבוד הגאון הגדול מוהר"ר שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, ראש ישיבת קול תורה, בענין זמן הדלקת נרות שבת, בשנת תשנ"ב. כי הנה הגאון המנוח ע"ה התקשר אלינו וביקש שנבוא אליו לביתו. וכאשר הגענו אליו סיפר לנו, כי היו אצלו משלחת מועד לשמירת השבת בירושלים, וביקשו ממנו שיחתום על 'חרם' על הספר 'אוצר דינים לאשה ולבת', מאחר וכתבנו שם שזמן הדלקת נרות בערב שבת, גם בירושלים, הוא כעשרים דקות עד רבע שעה קודם השקיעה. ולטענתם דבר זה עוקר מנהג ירושלים שנוהגים להדליק נרות שבת ארבעים דקות קודם השקיעה, וכמו שכתב הגר"מ טוקצינסקי בספר ארץ ישראל.

"הרב המנוח ע"ה סיפר, שסירב לחתום להם קודם שיברר עמנו למה כתבנו כך בספר 'אוצר דינים'. ואכן הסברנו לו שהדברים מיוסדים על פי מש"כ מרן אאמו"ר (הגר"ע יוסף זצ"ל בשו"ת 'יביע אומר ח"ה), ושם ביאר שזמן ההדלקה שטוענים שהוא ארבעים דקות קודם השקיעה, אינו לא לפי הגאונים, ולא לפי שיטת ר"ת, ולא לפי שיטת רבי אליעזר ממיץ. ואי משום מנהג, מנהג זה לא התקבל אצל הספרדים ועדות המזרח, וכמו שכתב בכף החיים, שבירושלים נהגו להדליק הנרות עשרים דקות קודם השקיעה.

"וגם מורינו ראש הישיבה ציס"ע הגאון מוהר"ר עזרא עטייה זצ"ל היה מורה ובא לבני ביתו להדליק הנרות כרבע שעה לפני השקיעה. ולכן כל עדה ועדה מחזיקה כמנהגה ונהרא נהרא ופשטיה, ואין מקום להכריח להחמיר בזה. ובפרט בשבת חנוכה שיש לאחר הדלקת הנרות בערב שבת עד לכרבע שעה עד עשר דקות לפני השקיעה, כדי שנרות חנוכה יהיו דולקות חצי שעה לאחר צאת"כ, שאם ידליקו נרות חנוכה זמן רב לפני השקיעה, ייכבו לפני שתסתיים החצי שעה שאחר צאת הכוכבים, יש



מחסום עצמי



● אחוז החסימה עבר טלטלות רבות, אך בכל מערכת בחירות השפעתו ניכרת יותר ויותר ● ההיסטוריה, המאבקים הפוליטיים, הגישה לנושא ברחבי העולם והמפלגות שלא שרדו את האחוז הנדרש ושלחו רבבות קולות לפח ● ברוך מרזל משוכנע שאחוז החסימה הגבוה יגרום לימין לאבד את השלטון בבחירות הקרובות, ואילו אברהם ובר בטוח שדגל התורה תוכל להתמודד לבדה גם עם אחוז החסימה הנוכחי

|| ארי קלמן ||

צילומים: לע"מ



סיעות יחיד- כלומר, מפלגות שזכו במושב בודד. לקראת הבחירות לכנסת השנייה, נקבע רשמית כי אחוז החסימה יעמוד על 1%, כך שמספר הקולות הדרוש פר מושב גדל ל- 6,875. מתוך 16 מפלגות שהתמודדו, עברו רובן ומלבד מפלגה אחת שזכתה במקום בודד, זכו השאר ב- 2 לפחות. מאז, בכל כמה שנים, המפלגות הגדולות מבקשות להעלות את האחוז כדי לחסום מפלגות קטנות להיכנס ובכך להחליש את כוחן.

כבר בשנות ה-50, בהסכם הקואליציוני בין מפלגת מפא"י למפלגת "הציונים הכלליים", לקראת הקמת הממשלה החמישית בראשות משה שרת, ביקשו להכניס סעיף לפיו אחוז החסימה יעלה ל- 4%. לאחר משה ומתן ארוך ומייגע שכמעט עלה בחיי הממשלה, הוכנס הסעיף. אולם בשל קביעת מפלגת "פרוגרסיבית", שלה היו 4 מושבים, שלא יצטרפו לקואליציה אם אחוז החסימה יועלה, הוסכם לדחות את החקיקה לקיץ. עד הקיץ, החליטה מפא"י להתנגד להעלאת אחוז החסימה כדי לא לפגוע ב"פרוגרסיבית" וכדי לא לחזק את מפ"ם והפועל המזרחי שהיו מרויחות מאיחוד עם המפלגות הקרובות אליהן.



כיום, דרושים כ- 26,000 קולות לכל ח"כ. המספר כמובן תלוי באחוזי ההצבעה במערכת הבחירות עצמה. היסטורית, ושלא במפתיע, מאז נקבע אחוז החסימה בישראל, נלחמו המפלגות הגדולות להעלות אותו. זאת, במטרה למנוע ממפלגות קטנות כניסה לכנסת, ולשמר את כוחן (של המפלגות הגדולות). למרות העלאת אחוז החסימה, המפלגות הגדולות איבדו משמעותית מכוחן. אם בעבר היו מפלגות שהיו זוכות לקרוב ל- 50 מושבים בכנסת, כיום זכיית הליכוד ב- 30 מושבים בבחירות האחרונות נחשבת להישג נדיר.

מאז ועד היום

בכנסת הראשונה, או ליתר דיוק, בבחירות לאסיפה המכוננת, לא נקבע אחוז מסוים לכניסה לכנסת. נקבע אז שהמספר שיכניס רשימות לכנסת הינו 1 חלקי 121 מהקולות הכשרים, דהיינו, 5,922 קולות למושב. בזמנו, התמודדו 22 רשימות, מתוכן עברו את האחוז שנקבע רק 12, ביניהן 3

ישראל, כמו במדינות דמוקרטיות פרלמנטריות נוספות, נדרשת מפלגה להתמודד עם אחוז חסימה מינימלי בכדי שתוכל להיבחר לכנסת. במהלך השנים החוק עבר שינויים מבחינת מספר הקולות היחסי הדרוש בכדי לעבור אותו. מאחוז בודד ב-1992, הוא עלה כמה פעמים עד שהגיע ב-2014 לשיא של 3.25% הנוכחי.

פוליטיקאי החפץ במנעמי השלטון הכוללים שכר גבוה, רכב שרד, לשכה וצוות עוזרים, נזקק לתמיכת הציבור. משנה לשנה התמיכה הדרושה רק גדלה ומתעצמת: החישוב מתבסס על מספר בוחרים חלקי מספר חברי הכנסת. לדוגמא, לכנסת ה-20 הצביעו 5,881,696 איש, מתוכם 43,854 נחשבו לקולות פסולים, לאחר ניכוי הקולות הפסולים מחשבים כמה קולות מהווים 3.25% ואותם מחלקים ל- 120. התוצאה היא מספר הקולות הדרוש מכל ח"כ בכדי להתמקם בכורסאות עור הצבי בכנסת.

למרבה האירוניה, מי שקובעים את אחוז החסימה הינם חברי הכנסת עצמם, שכאמור, העלו את אחוז החסימה בהדרגה עד לרמתו הנוכחית. התוצאה היא שעל מנת להיבחר לכנסת

"אחוז החסימה כיום, קשה לקבוע אם זה טוב או לא, מצד אחד זה טוב כי קבוצות קטנות לא יכולות להיכנס לכנסת, מצד שני זה לא טוב, כי אם לא היה את אחוז החסימה אז אלי ישי היה נכנס והיה יורד מנדט למרץ ופחות גם לעבודה ולכחלון".

כ-1.75% מהקולות. מפלגות נוספות שלא עברו את אחוז החסימה, אך קיבלו קולות בסדר גודל של מעל מנדט הן עם שלם (1.20%) ועלה ירוק - הרשימה הליברלית (1.14%).

אחוז החסימה בעולם

גרמניה: בגרמניה שיטת הבחירות לפרלמנט הפדרלי, הבונדסטאג, היא מעורבת. חלק מחברי הפרלמנט נבחרים בשיטה יחסית כלל ארצית וחלק בשיטה ישירה לפי אזורי בחירה. רשימות המועמדים שמוצגות לבחירה יחסית כפופות לאחוז חסימה גבוה של 5%, אולם מפלגה יכולה לזכות בייצוג גם בבחירה ישירה, בלי התחשבות באחוז החסימה. כמו כן, מפלגה שזכתה בשלושה נציגים לפחות באזורי בחירה, נחשבת כאילו עברה את אחוז החסימה ויכולה לזכות בנציגים נוספים בבחירות היחסיות. השיטה המורכבת הזו, נועדה להבטיח ייצוג לזרמים ותנועות מכל מדינות-המחוז השונות, אך להבטיח כי הפרלמנט הפדרלי לא יושפע יתר על המידה מן החלוקה הפדרלית. כמו כן נועדה השיטה למנוע מגורמים קיצוניים לקבל ייצוג בפרלמנט. בגרמניה, כמדינה פדרלית, פועלים גם פרלמנטים מקומיים במדינות-המחוז, כך שמפלגה יכולה להיות מיוצגת בפרלמנט המקומי, גם אם אין לה ייצוג בפרלמנט הפדרלי.

ניו זילנד: בניו זילנד שיטה דומה לשיטה הגרמנית עם אחוז חסימה של 5% שניתן לעקוף אם מכניסים נציג בבחירות ישירות באחד המחוזות.

פולין: בפולין קיים אחוז חסימה של 5%, אולם מיעוטים לאומיים, כגון המיעוט הגרמני, זכאים לשלוח נציגים לפרלמנט בלי התחשבות באחוז החסימה.

להעלות את אחוז החסימה ל-3.25% זאת, במטרה למנוע את כניסת הרשימות הערביות לכנסת. המהלך השיג את המטרה והפוכה כאשר הרשימות הערביות התאחדו ויצרו את הרשימה המשותפת, היום הסיעה השלישית בגודלה בכנסת. לאחר שהיוזמה עברה והאחוז עלה ל-3.25%, הוגשה עתירה לבג"ץ נגד ההעלאה שנדחתה ברוב של 8:1, תוך שהשופטים מבהירים כי ייתכן שהתיקון יבוטל לקראת הבחירות לכנסת ה-21, אם התוצאות בבחירות לכנסת ה-20 יצדיקו זאת.

בפועל, העלאת אחוז החסימה שנועדה לטרפד את כניסת הרשימות הערביות, פגעה בגוש הימין שהפסיד את כניסת מפלגת "יחד" עם 4 מנדטים, כי היו חסרים לה כ-10,000 קולות לעבור את אחוז החסימה.

מנסים לתקן

בעת האחרונה עלו שוב יוזמות להעלות את אחוז החסימה, בראשן של ראש הממשלה, בנימין נתניהו. כעת, נתניהו יוזם דווקא את הורדת את אחוז החסימה. לפי מקורביו, נתניהו הסביר כי מטרת המהלך היא למנוע בזבוז קולות בימין, כפי שאירע בבחירות האחרונות כאשר "יחד" בראשות אלי ישי לא עברה את אחוז החסימה וכל קולות המצביעים של ישי הלכו לפח. מי שהתנגד למהלך ההורדה היא מפלגת ישראל ביתנו, למרות שהיא עצמה הייתה קרובה לאחוז החסימה בתקופות מסוימות בסקרים. גם ש"ס שחוששת כי מפלגת יחד תיכנס לכנסת וכן השר דאז, יעקב ליצמן, שהתנגד מחשש שדגל התורה תתמודד לבדה כפי שהיא מאיימת לעשות אם לא ישתנה המאזן הפנים סיעתי לטובתה.

השר אופיר אקוניס חלק אף הוא על יו"ר מפלגתו נתניהו וסבר כי "לא רק שאני מתנגד להורדת אחוז החסימה - צריך להעלות אותו לעשרה אחוז כדי ליצור בישראל מערכת דו מפלגתית, כמו בדמוקרטיה הגדולות בעולם".

בבחירות 2006 עמד אחוז החסימה על 62,760 קולות והסיעה הכי קטנה שנכנסה לכנסת זכתה ב-3 מנדטים. מספר זה גבוה משמעותית מזה שנמדד לאחוז החסימה בבחירות של 2003, עקב העלאת אחוז החסימה בחצי אחוז, אולם הוא נמוך מכפי שצפו בתחילה, כיוון ששיעור ההשתתפות בבחירות היה נמוך במיוחד. בסך הכול ניתנו 185,235 קולות למפלגות שלא עברו את אחוז החסימה, שהם כ-6% מכלל הקולות הכשרים. בבחירות 2006, רוב המפלגות שלא עברו את אחוז החסימה, היו רחוקות ממנו במידה ניכרת. שתי המפלגות שהתקרבו לאחוז החסימה, אך לא עברו אותו, הן הירוקים ועלה ירוק, והן קיבלו כ-48,000 וכ-40,000 קולות בהתאמה.

גם בבחירות לכנסת השמונה עשרה בשנת 2009, לא נכנסו לכנסת רשימות עם 2 מנדטים בלבד. כל המפלגות שלא עברו את אחוז החסימה היו רחוקות ממנו מאוד ולא הגיעו אפילו לאחוז בודד מהקולות. התנועה הירוקה-מימד שהייתה הרשימה עם הכי הרבה קולות שלא עברה את אחוז החסימה, קיבלה פחות מ-28,000 קולות שהיו כ-0.82% מהקולות הכשרים.

בבחירות לכנסת התשע עשרה בשנת 2013, הצליחה קדימה לעבור את אחוז החסימה בהפרש קטן (2.08%), וקיבלה 2 מנדטים. לעומת זאת, עוצמה לישראל לא עברה את אחוז החסימה אף על פי שהייתה קרובה אליו עם

בעקבות לחץ של "הציונים הכלליים" למימוש ההסכם להעלאת אחוז החסימה, ביקשה מפא"י לדחות את תיקון החוק עד סמוך לבחירות לכנסת השלישית ובהמשך הוסכם להעלות את אחוז החסימה מ-1% ל-2%, אולם ההסכם לא קיים.



מיד לאחר פיזור הכנסת החמישית ועם השבעת הכנסת השישית, עלה שוב עניין העלאת אחוז החסימה, בשל ריבוי סיעות קטנות. מתוך 13 מפלגות, 8 נחשבו 'קטנות' כשהגדולה שבהן עמדה על חמישה מנדטים ושלוש היו סיעות יחיד, מצב שהקשה על הרכבת קואליציה. מפלגת רפ"י דרשה אז שינוי משמעותי בשיטת הבחירות. הבקשה הייתה ממפלגות השלטון "המערך" ו"גח"ל' להסתפק בהעלאת אחוז החסימה. המפלגות הקטנות נאבקו בהעלאת אחוז החסימה ולבסוף המפלגות הגדולות נכנעו וויתרו על המהלך. הפרשנים אז הסבירו כי המהלך נועד למנוע פגיעה במפלגות הקטנות המקורבות למפלגות השלטון, וכן לא להכריח את "פועלי אגודת ישראל" לרוץ יחד עם "אגודת ישראל", וכתוצאה מכך להקצין את עמדותיה בנושאי דת.

בכנסת השביעית שוב עלה רעיון העלאת אחוז החסימה. בין השאר, במסגרת המאבק נגד שינוי שיטת הבחירות לכנסת, אך כמו בעבר, המהלך לא יצא לפועל.

בכנסת התשיעית עלה הנושא שוב, אז לבקשת חברים ב"ליכוד", ביניהם שמחה ארליך, יצחק שמיר וחיים קורפו. טענתם אז הייתה שהסיעות הקטנות בכנסת מהוות גורם לאי יציבות, כך שכמעט כל חבר כנסת יכול להביא להפלת הממשלה. המתנגדים, לעומת זאת, טענו שגורמי אי היציבות של קואליציות הן אחרות ואינן קשורות למפלגות הקטנות. בסוף שנת 1980 החליטה מפלגת "העבודה" להתנגד להעלאת אחוז החסימה וכך גם יגאל ידין וסיעתו התנגדו להעלאת אחוז החסימה. ידין אף איים בהתפטרות אם חוק ההעלאת אחוז החסימה יועלה להצבעה. כאשר עלתה ההצעה לבסוף בכנסת היא נדחתה ברוב של 44 נגד 37. בראש המתנגדים עמדו אנשי "המערך".

לאחר הבחירות לכנסת ה-11 והקמת ממשלת האחדות הלאומית, ביקשו "המערך" ו"הליכוד" להעלות את אחוז החסימה. אולם, לאור התנגדות החרדים שעמדו על 6 מושבים בלבד, וחששו שישארו מחוץ לכנסת (בייחוד "אגודת ישראל" שהחזיקה ב-2 מקומות בלבד), שרי הליכוד נסוגו מהיוזמה.

בכנסת ה-12 סוף סוף נוצרה הזדמנות פוליטית להעלות את אחוז החסימה, והוא הועלה ל-1.5%. כך שבבחירות לכנסת ה-13, העלאת אחוז החסימה הביאה למפלתה של מפלגת "התחיה", שלמרבה האירוניה הייתה מיוזמות העלאת אחוז החסימה.

למרבה הפלא, העלאת אחוז החסימה לא השיגה את מטרתה הפוליטית והמפלגות הגדולות הלכו ונחלשו. כך הליכוד, שעמדה על 40 מושבים בכנסת ה-12, הפסידה 8 מושבים בכנסת ה-13. מגמת היחלשות המפלגות הגדולות נמשכה גם בכנסות ה-15 וה-16, זאת בעיקר בגלל הבחירה הישירה לראשות הממשלה שנכנסה לתוקף החל מהכנסת ה-14. לאחר הבחירות לכנסת ה-16, נוצרה שוב הזדמנות פוליטית להעלות את אחוז החסימה, כאשר כל מפלגות הקואליציה (הליכוד, שינוי, המפד"ל והאיחוד הלאומי) הרגישו בטוחות בעצמן מספיק כדי להעלות את אחוז החסימה. בהתאם, אחוז החסימה הועלה ל-2% החל מהבחירות לכנסת ה-17.

במהלך הכנסת ה-19 יזמה מפלגת "ישראל ביתנו"





הכפופים, וכיהן כבר בתחילת הכנסת ה-8. באותן בחירות נכנסה לכנסת התנועה הדמוקרטית לשינוי זכותה ל-15 מנדטים, ואשר הציבה כדרישה מחברי כנסת מפלגות אחרות שעברו אליה להתפטר מהכנסת ולא לגנוב כיסא ממפלגה אחרת.

בבחירות לכנסת ה-11 נכנסה לכנסת מפלגת ש"ס שקיבלה 4 מנדטים, לאחר שקיבלה קולות של מצביעים רבים מבני עדות המזרח וזכתה גם לתמיכה של מרן הרב שך, שהורה לחרדים אשכנזים (ליטאים) להצביע עבורה. בבחירות אלו נכנסו לכנסת גם כ"ך, שהייתה זו לה ההתמודדות הרביעית, והרשימה המתקדמת לשלום, שהייתה סנונית ראשונה לשינוי בדפוסי ההצבעה במגזר הערבי.



ברוך מרזל, שהיה מועמד ברשימות שונות בארבע מערכות הבחירות האחרונות, כאשר באחת מהן מפלגתו עברה את אחוז החסימה וביתר זכה להכיר את הצד השני שלה, אומר ל"כל ישראל" כי: "העלאת אחוז החסימה הוא איום מספר אחד על שלטון הימין בארץ. ליברמן עוד יכול לשלם את המחיר על זה". לדבריו "רובין עלה לשלטון בגלל שהעלו את אחוז החסימה והימין או נפל. זה יחזור עוד הפעם עכשיו בגלל המצב הפוליטי ש"ס ליברמן ויחד לא עובדים, ועשרה מנדטים יעברו לרשימה (הערבית) המשותפת".

לדברי מרזל, העלאת אחוז החסימה של ליברמן היא "מעשה של בריון שנועד לחסום את החלשים מלהתמודד, ליברמן רצה להחליש את הערבים אבל למעשה הוא רק חיזק אותם כשנחפכו לגוש", מרזל מצהיר "כי גם הפעם אתמורד למרות אחוז החסימה, כל עוד לא תהיה רשימה עם עקרונות של תורה ושמירה על ארץ ישראל להצביע עבורה - אתמורד". אז מה אתה מציע שיקרה, לבטל לגמרי את אחוז החסימה או להוריד אותו?

"אני אומר לאנשים באופן ברור שיש סיכוי גדול שבבחירות הבאות גוש הימין יפסיד את השלטון בגלל אחוז החסימה. אני מציע שכמו שאורן חזן נכנס לכנסת עם 25,000 קולות בלבד אז גם מיכאל בן ארי יוכל להיכנס עם 25,000 קולות". אברהם וובר, חבר ועדת הבחירות מטעם יהדות התורה, מספר בשיחה עם "כל ישראל" על החשש בשנת 92 בליל הבחירות: "כשגפני נכנס לכנסת בפעם הראשונה היו חסרים כ-40 קולות לעבור את אחוז החסימה. היה אז בחור צעיר בשם יעקב אשר שניהל את מטה הבחירות ברמת גן וגילה שהיה שם עיכוב תוצאות באחת הקלפיות. אחרי שקיבלו את הערעור ובזכות אותו קלפי, הם הצליחו להכניס 2 מנדטים לכנסת".

מבחינת החרדים אחוז החסימה הוא דבר טוב או רע? "אחוז החסימה כיום, קשה לקבוע אם זה טוב או לא, מצד אחד זה טוב כי קבוצות קטנות לא יכולות להיכנס לכנסת, מצד שני זה לא טוב, כי אם לא היה את אחוז החסימה אז אלי ישי היה נכנס והיה יורד מנדט למרץ ופחות גם לעבודה ולכחלון".

מצד שני אין לדגל אקדה טעון, כי כשהם מאיימים שיתמודדו בנפרד מאגודה אין להם סיכוי לעבור את אחוז החסימה...

"לדעתי זה לא נכון. אם הם ירוצו בנפרד, כל אחד יקבל ארבעה מנדטים. יש ממה לחשוש אבל ברגע האמת הם יעברו את אחוז החסימה", הרב וובר נזכר כי "בעבר, הרב רביץ ביקש ממני להיכנס לרב אלישיב להסביר לו שכדאי ללכת לבד. שאז יגדלו וזה יכול להיות טוב. כל אחד מרגיש שהוא עשה משהו. אבל הדבר לא יצא לפועל".



צרפת: בצרפת קיים אחוז חסימה של 12.5%, על מנת לעבור לסיבוב השני. אם רק מפלגה אחת עברה את אחוז החסימה, המפלגה השנייה במספר הקולות זכאית לעבור איתה לסיבוב השני.

שוודיה: בשוודיה קיים אחוז חסימה של 4% מקולות הבוחרים בכלל המדינה או 12% באחד מ-29 ממוחוזות הבחירה של המדינה.

טורקיה: בטורקיה קיים אחוז חסימה של 10%. שיעור זה הביא לכך שרק שתי מפלגות הצליחו לשלוח נציגים לפרלמנט הטורקי לאחר בחירות 2002, ושלוש מפלגות בבחירות שנערכו ב-22 ביולי 2007. זהו מצב חריג מבין הדמוקרטיות הנוהגות על-פי השיטה היחסית, והוא הונהג בטורקיה החל מבחירות 1995, בעיקר כדי למנוע תהליך התפצלות מפלגות והרכבת ממשלות קואליציוניות בלתי יציבות (ממשלות שמוקמות על-פי הסכם בין מפלגות שונות, כשלאף מפלגה אין רוב בפרלמנט). החוק לא מנע את המשך הפיצול המפלגתי בטורקיה, וגם לא את הקמתן של קואליציות רב מפלגתיות ולא יציבות ב-1995 וב-1999.

בבחירות שנערכו בשנת 2002, נמשכו חוסר היציבות והפיצולים בתוך המפלגות, והתוצאה החיובית לכאורה של ממשלה שאינה ממשלת קואליציה הושגה במחיר הכבד של אי-התאמה קיצונית בין התפלגות הקולות לייצוגם בפרלמנט. מפלגת הצדק והפיתוח, ששיעור קולות התומכים בה עמד על מעט יותר משליש, זכתה בכשני שלישים מן המושבים בפרלמנט. כ-45% מהקולות לא זכו כלל לייצוג בפרלמנט, כיוון שניתנו למפלגות שלא עברו את אחוז החסימה. חלקן השיגו שמונה אחוזים ויותר מן הקולות. בבחירות 2007 חזרו שתי התופעות, שנובעות מאחוז החסימה הגבוה, בהיקף מצומצם יותר (כ-20 אחוז מן הקולות לא זכו לייצוג).

בריטניה, ארצות הברית: בבריטניה ובארצות הברית נהוגה שיטת בחירות אזוריות-רוביות שבה אין משמעות לאחוז החסימה, שכן רק המפלגה שזוכה במספר הקולות הגבוה ביותר מייצגת את האזור. בשיטה האזורית-רובית קיימות חלק מהתופעות המאפיינות אחוז חסימה גבוה - המפלגות הגדולות זוכות לייצוג בפרלמנט בשיעור גבוה יותר משיעור התמיכה בהן בבחירות, דבר המביא למיעוט מפלגות וליציבות שלטונית באופן יחסי, אולם גם לחוסר ייצוג של קבוצות רחבות באוכלוסייה.

הולנד, מקדוניה, פינלנד, פורטוגל: בהולנד ומקדוניה אין אחוז חסימה כלל, אף על-פי שנהוגות בהן בחירות יחסיות. בהולנד יש בכל זאת מגבלה: מפלגה שאין לה די קולות אפילו למנדט אחד, לא יכולה להשתתף בחלוקת ערופי הקולות, וכך לא תזכה לייצוג גם אם חסרים לה רק קולות מועטים. בפינלנד ובפורטוגל נהוגות בחירות יחסיות, אולם המדינות מחולקות לאזורי בחירה, כשבכל אחד מהם מחושבות תוצאות הבחירות בנפרד. בפינלנד יש 16 אזורי בחירה, ובפורטוגל - 20 באזורי הבחירה אין אחוז חסימה

מפלגות מדף

בכל מערכת בחירות, קמה לה מפלגת המדף התורנית, בפעם הקודמת הייתה זו "יש עתיד" ובכנסת הנוכחית זו "כולנו". בעבר רצו מפלגות שונות שבאו והלכו כמו הקמח על המדף בסופר: מולדת ב'1988, ש"ס ב'1984, כ"ך ב'1984, מפלגת יחד (בראשות עזר ויצמן) ב'1984, ישראל בעלייה ב'1996, קדימה ומפלגת גיל ב'2006, יש עתיד ב'2013 וכולנו ב'2015. מפלגות קטנות שכמעט נכנסו לכנסת כוללות את פנינה רוזנבלום ב'1999 ועלה ירוק ב'2003.

המפלגות הללו קמות בעיקר כניסיון של קבוצות באוכלוסייה להגדיל את הייצוג שלהן, ועקב משברים פוליטיים. אחוז החסימה אמור להוות גורם המרסן את הנטייה להקים מפלגות חדשות. המפלגות הללו מתרכזות לפי נושאים: פעם זה חברתי, פעם זה דתי או עדתי ופעם זה מחירי הדיור.

אחוז החסימה משפיע רק על גודל הסיעות הנכנסות לכנסת ואינו מונע פיצולים בתוך סיעות ואף סיעות יחיד במקרה של פיצול.

אחוז החסימה מהווה משוכה לא פשוטה למפלגות שאין להן

חבר כנסת מכהן. הן מתקשות לגייס משאבים להתמודדות בבחירות מכיוון שאינן זכאיות למקדמות מימון מפלגות והן מתקשות לשכנע את בוחריהן שהן תעבורנה את אחוז החסימה. עם זאת, היו מספר לא מבוטל של מפלגות שעברו את אחוז החסימה אף על פי שלא היה ברשימתן חבר כנסת מכהן.

בבחירות לכנסת ה-9 נכנסו לכנסת פיתוח ושלום של שמואל פלאטו-שרון, שהורשע במתן שוחד בבחירות, ושלומציון שנבנתה על האהדה לאריאל שרון שהיה מגיבורי מלחמת יום



וַעֲשׂוּ לָכֵן מִקְדָּשׁ

הילדות מאחורי מסך הברזל ("לא ידעתי כלום על יהדות"), הנישואין עם רעייתו ("סבא שלי אמר לי בלחש: תתחתן רק עם יהודייה!"), העלייה ארצה ("שבועות ארוכים היינו במחנה בהונגריה"), החלום השמימי ("ראיתי את בית המקדש בעיניים") ומפעל החיים שלא פוסק מאז ("רבנים גדולים נחשפו לדגמים שבנית ונדהמו מהדיוק") ● שני עשורים לאחר החלום שהביא להקמת מפעל חיוו - מיכאל אוסניס מסמן את היעד הבא: העלאת המודעות לבית המקדש

|| ברוך ברגמן ||

מ

מיכאל אוסניס נולד וגדל באוקראינה. משפחתו הייתה רחוקה מהיהדות והדבר היחיד אותו ציינו היה החגים היהודיים שגם אותם הסתירו מחשש השלטונות. "התכנסנו מהר מהר, שלא יראו אותנו כי הייתה אז סכנה והיו שולחים לסיביר מי שנתפס, ומשם לא כל אחד היה חוזר", הוא אומר. סבו היה קרוב יותר ליהדות, אך גם ממנו לא נותרו לו זיכרונות רבים. "אני זוכר היטב כיצד הגיף תריסים וערך קידוש בליל שבת, או אכל מצה בפסח", אומר מיכאל. "עיניו דיברו אליי כל הזמן. נראה היה כאילו השתוקק לומר לי דבר מה". רק בגיל 13, סבו שוחח עמו. "הוא לקח אותי הצידה ולחש באוזני מילים מעורפלות. 'אני צריך לעשות לך בר מצווה', אמר, 'אבל אתה מבין... המצב עכשיו מפחיד מאוד. אם יתברר להם שאתה מתעניין בדברים כאלה, ישלחו אותך לסיביר'. משפט אחד בלבד אמר בנימה חדה וברורה: 'עליך להתחתן אך ורק עם יהודיה!' זה בעצם הזיכרון היחיד כמעט שהיה לי מעצם היותי יהודי".

כאשר התבגר, גויס מיכאל לבסיס מודיעין סודי, שבו עסקו בניתוח תמונות שצילמו לווייני חלל רוסיים. אחר כך התחתן עם לאה, בת למשפחה יהודית מהעיר סאקי, שבחצי האי קרים. לאחר החתונה למד הנדסה ובניין ועבר בתחום. עד נישואיו עם רעייתו, לא ראה מיכאל אף סממן יהודי. "גם היא באה ממשפחה חלשה בדת, אבל ידעה יותר ממני". לאחר נישואיו, ביקש לעלות עם רעייתו ארצה, אך השלטונות בברית המועצות מנעו מהם זאת. "אח של אשתי הוא טייס צבאי ואני שירתי במודיעין בברית המועצות, זה הספיק בשביל השלטונות כדי למנוע מאתנו במשך עשרים וחמש שנה לצאת מהמדינה, רק בשנת 1989 קיבלנו סוף-סוף את האישור המיוחל".

עם הישמע הבשורה אודות האישור, החל מיכאל בהכנות קדחתניות ותוך מספר ימים היה כבר בדרכו ארצה. אך גם כאן לא תמו תלאותיו. כדי להגיע ארצה, היה עליו לנסוע דרך הונגריה, לעצור שם במשך כמה שבועות ורק אז להגיע

ארצה. "נאלצנו לטוס ממזקבה ההונגריה, להיות שם במחנה פליטים של הסוכנות ורק כעבור כמה שבועות הגענו לארץ". כשהגיעו בני הזוג ארצה, בחרו תחילה לקבוע את משכנם בכפר סבא ולאחר מכן עברו לשומרון, שם הוא מתגורר עם היום, במושב קדומים.

תקופה זאת הייתה לא פשוטה עבור מיכאל. הוא חש נפילה בעסקיו שהחל עם עלייתו ארצה והגיע למצב שבו לא היה לו דרך להתפרנס. בשלב זה, יצא לו להתארח בבית ידיד בכפר חב"ד, ומאז השתנו הדברים. "הוא היה יוצא ברית המועצות, והכרתי אותו, אז הוא הזמין אותי לשבת", מספר מיכאל. "כשנכנסתי לסלון ביתו, ראיתי את ילדיו משחקים בקלפים. הבן הבכור היה מרים קלף ושואל את הקטנים מה מצויר עליו. הללו היו משיבים לו בהתאם לצויר".

את חלק מהקלפים הכיר מיכאל. "על אחד הייתה מצוירת לחמנייה גדולה שהתבררה כחלה, ועל השני הייתה מצוירת מנורה. בצויר הבא שראיתי חשתי משהו שמשדר עוצמה, אך לא ידעתי להסביר את זה". הצויר שהחזיק מיכאל בידי היה של בית המקדש,

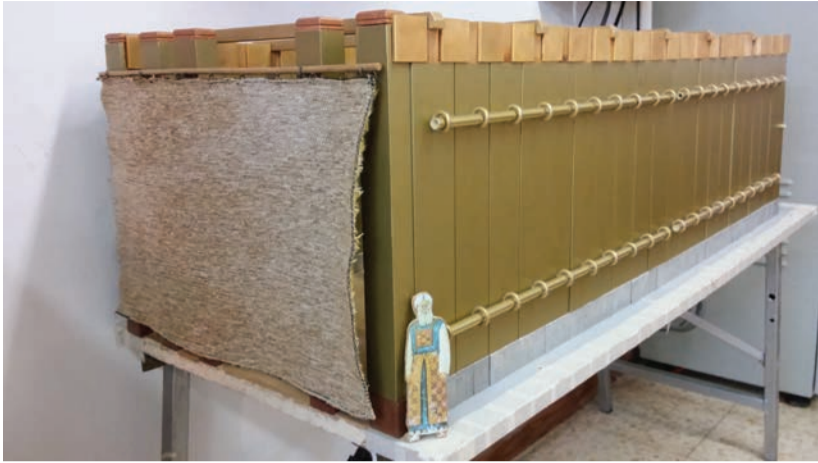
עליו לא ידע מאומה. "שאלתי את הילדים מה זה, והם הגיבו בהפתעה: 'מה, אתה לא יודע?' עניתי שזו פעם ראשונה שאני רואה את התמונה הזו, אבל אני מרגיש שיש שם משהו חי. הם אמרו לי שזה בית המקדש".

כאשר בני הבית גילו את בורותו של מיכאל בנושאים אלו, הציעו לו לקרוא את ספר מלחמות היהודים של ההיסטוריון יוספוס פלאוויוס. "אמרנו לי ששם אקרא את הסיפור המלא והציעו גם לקרוא משניות כדי להרחיב את הידע בנושא". לאחר השבת, נפרד מיכאל ממארחיו ומיהר לביתו. "יום לאחר מכן, כבר קניתי באחת החנויות את 'מלחמות היהודים' של יוספוס פלאוויוס בשפה הרוסית. תוך כדי, גם בררתי על עוד ספריו וקניתי גם את קדמוניות היהודים. כשקניתי את הספרים הרגשתי שהלב שלי דופק. זה עניין אותי ולא ידעתי להסביר למה".

בערבו של יום, לאחר שבני ביתו פרשו לשנת לילה ובבית השתררה דממה, פתח את מלחמות היהודים. "לא הייתה לי סבלנות, אז מיד דפדפתי אל מקום תיאור המקדש. אחרי שמצאתי, שקעתי בספר לכמה שעות. לדעתי מעולם לא קראתי דבר בכזו התעניינות. הייתה לי תחושה שלראשונה (ואני הייתי כבר בן 45!) אני נוגע במשהו חשוב שהסתירו ממני". השעות חלפו ומיכאל גילה את עצמו יושב על הספה, שקוע בספר וכאשר השמש כבר עלתה. "כשסיימתי את תיאור המקדש, התחלתי לקרוא את הספר מהעמוד הראשון ועוד באותו היום סיימתי לקרוא אותו".

לאחר שנחשף לסיפורו של בית המקדש ותקופת הבית הראשון והשני, נמלא מיכאל סקרנות. עם זאת, לא ידע היכן למצוא את מבוקשו עד שאחד מידידיו הפנה אותו ללימודי תנ"ך. "הרצון ללמוד תנ"ך היה כל הזמן, מהצעד הראשון שעשיתי בארץ ישראל כבר התקרבות ליהדות. תמיד רציתי לדעת את ההיסטוריה של עם ישראל, אבל בברה"מ זה היה אסור. כשעליתי לארץ נכנסתי לעסקים, ולא היה לי זמן. כשבסופו של דבר העסקים שלי נפלו, הרגשתי שהקב"ה אומר לי שהגיע הזמן".

כשפרש מהעסקים, החל לעבוד בשמירות. הוא היה יושב בבוטקה שעות ארוכות, וקורא את התנ"ך. "בוטקה ברוסית זה מלונה לכלב", הוא מגחך, "ואני הייתי יושב בתוך הבוטקה המלוכלכת, אבל קורא תנ"ך, בחופשיות, ואין מאושר ממני. נכנס לתוך התנ"ך, צולל לשם. הרגשתי שכל הנשמה שלי, וגם הנשימה, שם. כשהייתי חוזר הביתה, אשתי הייתה



שואלת מאיפה באתי ולמה אני כזה מלא אור, אמרתי לה שזה מהתנ"ך".

הבוטקה של מיכאל הייתה ממוקמת ליד הישיבה בקדומים, ובכל בוקר היה נכנס אליו ראש הישיבה, הרב בן שחר, שואל לשלומם ומתעניין מה קרא היום. "אמרתי לו שאני לא מבין כלום, אז הוא היה מסביר לי, והוא התקדמתי". בלימודו, כל הפוקוס שלו היה בית המקדש, והוא הרגיש צורך עז לדעת מה זה בית המקדש. "פעם אחת הגעתי לפסוק ויעשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", ונעצרת. שאלתי את עצמי למה אין בית מקדש – הרי יש ציוני כזה, אז למה אנו לא בונים אותו לכבוד ה' ? לפתע נכנס הרב, והסביר לי שזה עניין מורכב".

חלום ושבר

חלפו מספר שבועות. מיכאל הרחיק את ידיעותיו בהיסטוריה עם ישראל, אלא שאז התרחש טוויסט בעלילה. "חלמתי חלום עוצמתי. כזה שללא ספק אזכור כל ימי חיי", הוא אומר. "זה היה חלום שונה מחלומות רגילים, כי בדרך כלל כשאנחנו מתעוררים אנחנו שוכחים את החלום שהלמנו, וגם אם זוכרים אותו, אז הוא נראה לנו מטושטש ובלתי מובן. אבל החלום שאני חלמתי היה ברור לגמרי. עד היום, עשירים ושתיים שנה לאחר מכן, אני לפעמים עוצם את העיניים ורואה שוב בדיוק את אותו חלום".

"בחלום ראיתי את עצמי עף באוויר, כאשר מסביבי יש חושך מוחלט. לא ידעתי לאן אני עף, אבל כשהסתכלתי למטה ראיתי סרגל ארוך מנצנץ עשוי מתכת. כשהתבוננתי בו היטב ראיתי שהקווים אינם מסמנים מילימטרים וסנטימטרים, אלא שנים. אני מסתכל ורואה שאני עף לשנת 1880 ואחר כך אני ממשיך לעוף אחור לשנת 400 ו-500, אני כל הזמן מסתכל למטה ורואה איך שהחושך מתבהר ומתבהר".

"בשלב זה אני רואה שעברתי את הקו שמסמן את הספירה וכעת אני שלוש מאות שנים לפני הספירה, ואז אני רואה לפני את בית המקדש עומד על תילו. לא חרב, אלא מפואר, עשוי משיש ומאבן ירושלמית, עם הרבה זהב. עצרתי בכיוון הצפוני מערבי, כשאני מצוי באלכסון, ופתאום חלפה בי ההבנה שזהו מרכז העולם. ואז אני רואה שמהחלונות זורם אור עצום, אור

למרות העלאת המודעות, מיכאל לא מרוצה. "במשך כל השנים בהן אני בונה דגמים הייתי קצת עצוב, כי אין התעניינות חזקה בבית המקדש, אין מודעות. חשבתי לעצמי למה זה כך, ולא הבנתי. לא מזמן קראתי בתנ"ך, ואז קיבלתי תשובה. קראתי על כורש, ששחרר את עולי בבל, נתן להם כסף, את כל הכלים של בית המקדש הראשון, ושלח אותם שילכו לבנות את ירושלים ואת בית המקדש. וכמה בסוף יצאו מבבל? לא יותר מ-12%!

ברגעים אלו חשב מיכאל שאלו רגעי האחרונים. "עצמתי את העיניים וחיכיתי להתנגשות החזיתית מצד הרכבים שמנגד ואני מזכיר שבאותה שעה הכביש היה עמוס. אך למרבה ההפתעה, לא הרגשתי כלום. הייתה דממה. פקחתי את עיני ואני רואה את הרכב שלי נוסע בנתיב הנגדי ובכל רוחב הכביש אין שום מכונית אחרת. סובבתי את ההגה ימינה, חזרתי לנתיב שלי, ועצרתי בשול. הסתכלתי שוב על הכביש ולפתע הוא שוב היה מלא במכוניות בכל נתיביו. הבנתי הקב"ה שמע אותי והציל אותי בנס". עוד באותו יום הגיע לבית הכנסת לברך ברכת הגומל. "מהמקרה הזה הפסקתי להתלבט, והתחלתי לשמור מצוות".

בחזרה לדגם המקדש. לאחר מאמצים מרובים, עלה בידו לבנות דגם של בית המקדש לפי המידות שלקח מהתנ"ך, כמו גם מספרי ההיסטוריה מהעת הקדומה. "הדגם הראשון שבניתי הוצב בתיכון לבנות בכפר-חב"ד. הרב שם ראה את הדגם, וקרא לרב ישראל אריאל, ממכון המקדש. הרב אריאל הגיע, ביקש מיד מטר, והחל למדוד את המידות. הוא היה בהלם, הוא שאל אותי כיצד ידעתי את המידות, אם למדתי מסכת מידות, אבל אני בכלל לא ידעתי מה זה מסכת מידות ולא למדתי, הכל ידעתי במדויק מהחלום".

הרב אריאל מצא את הפרופורציות והמידות בדגם שבנה מיכאל מדויקות, ובו ביום הזמין ממיכאל דגם גדול, והציב אותו כדגם המרכזי במכון המקדש שהוא עומד בראשותו. "הוא אמר שלפי הדגם שבניתי אפשר ללמוד איך לבנות את בית המקדש השלישי". מאז הוא הוסיף ויצר גם דגמים נוספים של המקדש וכן דגמים של המשכן. "העבודה אינה קלה, הוא אומר, אבל אני מאמין שכמו שהתקרבתי ליהדות מתוך אהבה והתחלתי ללמוד תנ"ך מתוך אהבה, כך אמשיך לעבוד וליצור מתוך אהבה".

אדריכלות ומתמטיקה

מיכאל רואה בהבאת המודעות לבית המקדש והתורה לכל היהודים שליחות, והוא החל להשקיע בכך את כל מרצו וכספו. הוא למד את מסכת מידות ואת כל הקשור לבית המקדש והמשכן, בנה 'בית מלאכה' בחצר ביתו, ומאז הוא משקיע את כל כולו, יומם ולילה, בבניית דגמים של בית המקדש ושל המשכן. "המשכן זו האהבה הגדולה שלי", הוא מספר כילד מאוהב, "זה דבר גאוני: יש בו הכל – גם פיזיקה, גם אדריכלות, גם מתמטיקה, הכל".

מיכאל הוא האדם היחיד בעולם שבונה דגמים לימודיים של בית המקדש. "יש אדריכלים שבונים דגמים, אך מצאתי בהם הרבה טעויות. זו תורה ואי אפשר לטעות בה, כל טעות קטנה זה כמו לכתוב את התורה עם טעות באות אחת. זו כבר לא תורה. אני לא בונה צעצוע, אני בונה מחומרים אותנטיים: אדני כסף, אדני נחושת. ממה שראיתי. יש תלמידים שלמדו בבית הספר על בית המקדש באמצעות דגמים מקרטון. למדו מהם, ואחר כך פירקו, זרקו את הקרטונים על הרצפה, ודרכו עליהם שלא בכוונה. אם זה מקרטון זה לא אמיתי, לא באמת מוחשי. אצלי זה מאבן, משיש. התלמידים מבינים באופן מוחשי, רואים שזה אמיתי. צריך לתת לתלמידים תנ"ך חי, שמדבר אליהם", הוא אומר בהתלהבות.

עם הזמן, התפרסם מיכאל, וכיום מגיעים לבית המלאכה שלו קבוצות ילדים שמבקשים לחוש את בניית בית המקדש. "פעם אחת הגיעה אליי קבוצת ילדים בני שמונה. הסברתי להם על בית המקדש, והם הסתכלו. היה ילד אחד שכל הזמן רצה לגעת בדגם, אפילו שהסברתי שאסור לגעת. הוא הקשיב לי, אך המשיך לגעת. הבנתי שיש כאן משהו לא רגיל, ושאלתי אותו למה הוא כל כך רוצה לגעת בזה, הרי זה רק דגם. הוא אמר לי: 'זה לא דגם, זה בית מקדש'".



שאינן כמוהו בעולם, אני מרגיש שהאור הזה פוגע בי ומזיז אותי. שהוא מביא לכל העולם רק דברים טובים, שלוהו ואושר לכל האנושות".

"האור, בשונה מדרכו של אור, לא סנוור, אלא המשיך לפגוע בי ולדחוף אותי ואז נבהלתי והחלטתי שאני חוזר הביתה. שוב עפתי כשסרגל הזמן מתחתי וראיתי איך שאני מגיע לשנת 1995, השנה האמתית. ופתאום מבריק במוחי רעיון – הרי הייתי שם וראיתי את העבר, אז אולי אסתכל קדימה וראה גם את העתיד? ניסיתי להתאמץ ולראות, וראיתי שמעל אותו אופק שמתפזר לכל הכיוונים נמצא האור שראיתי גם בעבר. אורו של בית המקדש".

כשהתעורר בבוקר, הוא טרם הבין מה ראה. "שאלתי את אשתי איפה הייתי בלילה, והיא ענתה לי: 'ישנתי. הרגשתי שחוויתי משהו ענק, הייתי עייף כאילו שלא ישנתי בכלל. כל השרירים בידיים וברגליים כאבו לי, כאילו עברתי כל הלילה. במשך חודש שלם הסתובבתי בהרגשה שאני חייב לעשות משהו עם הדברים שחוויתי. אבל לא ידעתי למי לפנות ומה מוטל עליי".

מתוקף היותו מאבטח היישוב קדומים, פנה מיכאל לראש הישיבה ביישוב ושאל אותו על פשר החלום המוזר. "ראש הישיבה אמר לי שזה בוודאי סימן שאני צריך ללמוד ולהתחזק במצוות. וזה מה שעשיתי, אבל הרגשתי כל הזמן שאני רוצה לעשות משהו ספציפי שבביל בית המקדש".

תאונה קשה ו-0 נפגעים

רשמיו של החלום עוד ליוו את מיכאל שבועות ארוכים ובלבו גמלה החלטה: לבנות דגם של בית המקדש, כפי שראה בחלומו. "הרגשתי שככה אני עושה משהו שבביל בית מקדש", הוא אומר. "מה שלא ידעתי זה איך אני עושה את זה, אולי אנסה מזיכרוני לבנות דגם של המקדש, עליו כתב יוספוס פלאוויוס ושאותו ראיתי בחלום. הסופר נתן בספרו את המידות, והן התחברו עם אלו שראיתי בחלומי. "אבל איך לבנות דגם, אם הידיים שלי בחיים לא עשו כאלו דברים? אני לא יודע להתעסק בשיש, אבן, וחומרים טבעיים אחרים. מצד שני, את המקדש רציתי לבנות דווקא מהם. ציוויתי על עצמי 'קדימה לעבודה, אל תתעכב'. לקחתי לידי גוש שיש, ניסיתי. משהו התחיל לצאת מזה, והכל התחיל לזוז. כנראה שהאור מהחלום נתן לי את היכולת והכישרון לעבד חומרים טבעיים".

לצד העבודה על דגם בית המקדש, וכדי להרחיב את ידיעותיו, החל מיכאל ללמוד את חמישה חומשי תורה. "היה מתואר באופן די ברור בית המקדש הראשון. התעמקתי בפרטי הבנייה ושמתי לב לכל פסיק. ראיתי שכתוב שם גם פרטים טכניים מדויקים על חומרים, אלמנטים ובינוי, הסברים על הכנת כלי המקדש ובגדי הכהונה. אפילו נכתב שצריך להתחיל את הבנייה רק מדרום".

ככל ששקע מיכאל בלימוד בניית בית המשפט, הלכה אמונתו והתחזקה, ויחד עם סיועם של תושבי קדומים ואברכי הישיבה במקום, הפך מיכאל ליהודי המקפיד על קלה כבחמורה. "נקודת המפנה שלי בכל הנוגע לאמונה בקדוש ברוך הוא", מספר מיכאל. "התרחשה באירוע שאני מגדיר אותו עד היום נס של ממש".

היה זה במהלך נסיעה לקריית מלאכי לצרכי עבודה. "הכביש היה דו סטרי ועמוס מאוד באותו הבוקר", אומר מיכאל. "בעודי צופה בתנועה על הכביש, חשבתי כל הזמן רק על דבר אחד: ה' קיים באמת או לא? ואז אמרתי כביכול לקב"ה: 'אם אתה קיים ותקרה לי תאונה ברגעים אלו, האם תציל אותי?' לא עברה דקה ופתאום הרגשתי מכה חזקה.. איבדתי שליטה על המכונית והיא טסה לנתיב התנועה הנגדית".

קטן, הוא נולד. וכמו שאני עכשיו ילד קטן ואגדל, כך גם הוא, כמו תינוק שיגדל, אבל הוא אמיתי!"

למרות העלאת המודעות, מיכאל לא מרוצה. "במשך כל השנים בהן אני בונה דגמים הייתי קצת עצוב, כי אין התעניינות חזקה בבית המקדש, אין מודעות. חשבתי לעצמי למה זה כך, ולא הבנתי. לא מזמן קראתי בתנ"ך, ואז קיבלתי תשובה. קראתי על כורש, ששחרר את עולי בבל, נתן להם כסף, את כל הכלים של בית המקדש הראשון, ושלח אותם שילכו לבנות את ירושלים ואת בית המקדש. וכמה בסוף יצאו מבבל? לא יותר מ-12%!



הפגיון הצעיר

עזוב! הנה מילוי עוננים ורוח זואים



- מוסטרים
- מאכאים
- מאימ, מסייל
- זוחא, קוסטייל
- חוט או טולחיה או חוט
- סהא, סהלי



1

גזרו מקריסטול 2 מטרולשים.

2

גזרו קרסם שונים גאר 2 חורים בכל מטרולשו, ונחיל אותם פנימה.

3

חברו 3 פקקים יחד עם זה קוטר, ונקשרו אם אפשרם יחד עם חוט קטן קטנה.

4

אפשר לצייר גזולים או גזאש לך ולקרן טיפוסים או גזאש לך ולקרן טיפוסים שיהיו עמוקים כד המדויק.

5

נחיתת הפיסים בפוקק שחם.

פגיון צעיר... יוצר פגיון...



הערה:

נחיתת הפיסים בפוקק שחם יכולה להיות קשה במקצת. לכן תפשו חר קטן על הפוקק, ואלו תכרו אותו שם.

אם אין לך, נמצא את הפיסים בעצמך!

קטן:

היא צפה על פני המים. שילכם למים, וראו כיצד היא שטה.

תפשו בה, ותראו כיצד היא שטה.

מהרו לחווית טיפוס בלתי נשכחת!

מנהל יסיבה? מארגן קאלם?
מנהלת סמינר? מרכזת קייטנות



קירות טיפוס
למתחילים ומתקדמים

מדריכים וציוד אבטחה במקום

◀ מתאים מגיל 5 ומעלה
◀ אין צורך בידע מוקדם

אפשרות לטיפוס לילה
בתאום מראש

לקבוצות תינתן הנחה מיוחדת!

מהרו להרשם - מספר המקומות מוגבל!!

קיר iclimb ירושלים | אצטדיון טדי 02-6482264
להזמנות: נדב - 050-6907276



אוזני המן מבצק שמרים, במילוי ריבת בצל סגול וגבינת קממבר

אפייה: תנור מחומם ל-180 מעלות טורבו לבצק:

- 500 גרם (3+1/2 כוסות + כף) קמח לחם לבן מועשר
- 15 גרם (1+1/2 כפות) שמרים יבשים
- 24 גרם (2 כפות) סוכר
- 75 מ"ל (1/2 כוס פחות כף) שמן זית
- 100 גרם חמאה רכה
- 240-260 מ"ל (כוס + כף) מים פושרים
- 15 גרם (כף) מלח
- כף פרג טרי, טחון

ריבת בצל:

- 3 בצלים סגולים, פרוסים
- 200 גרם (כוס) סוכר
- 50 מ"ל (1/4 כוס) שמן זית עדין
- גבעול רוזמרין
- 2 גבעולי פטרוזיליה
- 2 עלי דפנה
- 120 מ"ל (1/2 כוס) יין אדום מתוק
- 120 מ"ל (1/2 כוס) חומץ בלסמי
- קורט מלח
- גבינת קממבר, ללא הקליפה, קרה, חתוכה לקוביות
- חופן אגוזי פקאן

אופן הכנת הבצק:

- מערבבים את הקמח, השמרים והסוכר בקערת מיקסר עם וו גיטרה.
- מוסיפים את השמן ומערבבים.
- מוסיפים את החמאה ומערבבים.
- מוסיפים 240 מ"ל (כוס) מים ומערבבים עד שמתחיל להיווצר בצק. מחליפים לוו לישה וממשיכים ללוש עוד כדקה. מוסיפים את המלח ולשים עוד דקה.
- מוסיפים את הפרג הטחון. לשים עוד 3-5 דקות לבצק רך, נעים ולא דביק. אם הבצק יבש - מוסיפים כף מים.
- מעבירים למשטח נקי, לשים את הבצק ומעצבים לכדור חלק.
- מניחים בקערה מקומחת קלות, מכסים בניילון ומניחים במקום



אופן הכנת ריבת הבצל:

- מחממים את השמן בסיר בינוני. מוסיפים את הבצל וממשיכים לבשל על אש בינונית כ-15 דקות, עד שהבצל מזהיב.
- קושרים את עלי הדפנה, הרוזמרין והפטרוזיליה בחוט בישול ומוסיפים אותם לבצל. ממשיכים לבשל על אש בינונית תוך כדי ערבוב כ-3 דקות, עד שמורגש ריח נפלא.
- מפזרים את הסוכר מעל הבצל ומבשלים ללא ערבוב כ-5 דקות, עד שהסוכר נמס.
- מגבירים את האש לגבוהה ומבשלים ללא ערבוב כ-6 דקות, עד שמתקבל גוון קרמל. מוסיפים את היין ואת החומץ בלסמי. מנמיכים את האש ומבשלים תוך כדי ערבוב כ-5 דקות, עד שהריבה מסמיכה.
- מוציאים את עשבי התיבול. מעבירים את הריבה לצננת מעוקרת ומצננים.

אופן ההרכבה:

- מוציאים את הבצק מהקערה ומקפלים פעמיים-שלוש להוצאת האוויר. מחלקים את הבצק ל-2 חלקים.
- מרדדים את הבצק על משטח מקומח קלות לעובי של כ-3/4 ס"מ. קורצים עיגולים לגודל הרצוי בעזרת כוס או חותכן.
- ממלאים במרכז כל עיגול מעט ריבה (חשוב שבשלב זה הריבה תהיה קרה).
- מניחים על ריבת הבצל קוביית קממבר ועליה חתיכת אגוז פקאן יפה.
- **סוגרים את העיגול לקבלת אוזן המן:** צובטים צד אחד בין שתי האצבעות ואז עוד 2 קצוות, ליצירת משולש.
- מניחים בתבנית מרופדת בנייר אפייה ומעט סולת.
- מברשים את האוזניים בחלמון ביצה ומקפאים ל-30 דקות עד חודש (לאחר שקפאו מעבירים לכלי אטום היטב).
- מחממים תנור ל-180 מעלות טורבו.
- מברשים שוב את האוזניים בחלמון ואופים עד שנוצר צבע זהוב בתחתית האוזן. מקררים קלות לפני ההגשה.
- ייתכן שהריבה תיזל מעט החוצה. הזיהרו לא להיכוות.
- **מומלץ להגיש את האוזניים חמומות או בטמפרטורת החדר.**

באדיבות: הילה יבנאלי-בוכריס, מומחית האפייה של "הטחנות הגדולות של אי"

עצמאית או שכירה?



מוציא שבת
ערימות של עבודה, מכירות את זה, כל השבוע הייתי עשויה בלקטר, לקטר על העומס, לקטר על הזמן שבורח לי... הקיטורים שלי עלו קומה, ולא שמתי לב, עליתי קומה ביחד איתם. קיטרתי להנאתי בעבודה, קיטרתי וקיטרתי. ובעיקר הלב שלי נחמץ.

הכל התחיל בעסק עצמאי שפתחתי, חשבתי שאם אפתח עסק עצמאי, אוכל להתנהל כאוות נפשי. השפה העברית עשויה לפעמים להיות מבלבלת במונחים ובהגדרות שלה. לא תמיד תמצאו קשר בין המילה לפירושה. לדוגמה, תשאלו אותי אם אני שכירה או עצמאית. התשובה בהגדרתה היום היא "עצמאית", רק שגיליתי שאני הכי רחוקה מעצמאות מאשר הייתי אי פעם. תגידי, אמא, יש מצב שאת מתחילה מחר את היום בשעה שתיים בצהריים? המתכנן התורן שואל אותי בהומור סמוי וממשיך: "את עצמאית, לא? אם כן, את הכוס של עצמך ואת יכולה להתחיל את היום מתי שאת רוצה, בלי לתת דין וחשבון לאיש".

אני שולחת לעברו מבט קצת מיואש. מאז הפכתי לעצמאית, אין לי זמן, אין יותר משלל היה לי אי פעם. וכשאני אומרת "אין לי זמן", אני לא אומרת את זה לתפארת המליצה. אני בטוחה שישכחו איתי עצמאיות רבות.

הזמן כאילו הפך למושג ערטילאי. היום והלילה מתערבבים למין עיסה שמרכיבים אותה מטלות כאן ועכשיו, דד-ליינים לוחצים, סטרס מול לקוחות ועובדים - עיסה שמתגלגלת ומתגלגלת. שלא נדע מנקיעת רגל או מכאב שיניים פתאומי אצל אחד הילדים, כי אז אין לעיסה הזו ברירה והיא עוברת למצב דום, מבלי שאיש ילוש אותה ואז היא מחמיצה. מאז שאני עצמאית, אני מנסה להבין מה פשר המונח "עצמאית". זה שאין לך בוס על הראש מאפשר לך עצמאות? והלא מי שעצמאי, קונה לעצמו עשרות בוסים בדמות לקוחותיו.

חברה עצמאית שלי מלפני שני עשורים היתה מושא לקנאה. היינו מדמיינות את השמש ואת הקפה של הבוקר עליהם סיפרה לנו. כל כך חלמתי להיות כמוה. חשבתי שכשיוצאים לעצמאות מגיעים מוקדם לאסוף את הילדים מהצהרון ויש אפילו זמן לקפוץ איתם לספרייה. אך המציאות טפחה על פני והיא ממשיכה לטפוח, עד שלא פעם אני שואלת את עצמי למה להמשיך כך? היו לי יותר שעות איכות עם הילדים כשהייתי שכירה ולא עצמאית. אולי כדאי להרים ידיים ולחזור לעמדת השכירה? כי פירוש הביטוח אמא + עצמאית הוא לחץ יום-יומי סוחט, שעות לא שעות של עבודה בלתי נגמרת ולא תמיד מתגמלת ותלוש שממש אינו מובטח בסוף החודש. ואם כשכירה איחרתי לפעמים בעשר דקות לעבודה, כעצמאית אני אפילו לא מרשה לעצמי לאחר בדקה אחת.

לחגובות: eti.katzborg@gmail.com

אוזני המן עם שוקולד מריר איכותי

עינת מזור בקר, דיאטנית קלינית במרפאת ההשמנה במרכז DMC: כל מאכל ניתן לשפר תזונתית על מנת להשיג מזון משופר ובריא יותר אשר לא יכיל מרכיבים הפוגעים בבריאותנו. במתכון הנוכחי, הקמח הלבן הוחלף בקמח מלא אשר מכיל יותר סיבים תזונתיים ועשיר יותר בוויטמינים, הסוכר הוחלף בתחליף סוכר טבעי - הסטיביה, והמילוי הוא הבריאותי ביותר הקיים - שוקולד מריר המכיל אחוז גבוה של מילוי אחוז גבוה של נוגדי חמצון המסייעים במניעת מחלות רבות. אוזני המן במתכון זה מכילים כ-50% פחות ממכות הפחמימות בהשוואה לאוזני המן הסטנדרטיים ולכן סביר להניח כי יגרמו לעלייה מתונה יותר ברמת הסוכר בדם.

מצרכים ל-10 יחידות:

- 1 כוס קמח מלא תופח או 1 כוס קמח כוסמין מלא + כפית אבקת אפייה
- 3/4 -1 כפית אבקת סטיביה (שימו לב: קיימים מספר סוגי אבקות של סטיביה בעלי מתיקות משתנה. יש להמתיק בזהירות כיוון שהמתקת יתר גוררת טעם לוואי)
- 6 כפות שמן קנולה
- 6 כפות מים
- למילוי: קוביית שוקולד מריר 80% מוצקי קקאו לכל אוזן המן.

אופן הכנה:

- לחמם תנור ל 180 מעלות ולרפד תבנית בנייר אפייה.
- לערבב את הקמח עם הסטיביה, השמן והמים וללוש לקבלת בצק אחיד. אם הבצק יבש, מומלץ להרטיב את הידיים ולהמשיך ללוש.

- לפזר מעט קמח על משטח עבודה, כמו כן לקמח את המערוך ולרדד את הבצק לעלה דק. במידה וקשה לעבוד עם הבצק יש לעטוף אותו בניילון נצמד ולהכניסו למקרר לכחצי שעה ורק אז לרדד.
- ליצור עיגולי בצק באמצעות כוס רחבה הפוכה.
- להניח קוביית



- שוקולד במרכז כל עיגול, לסגור למשולש ולקפל היטב את השוליים.
- לסדר על גבי נייר האפייה, לאפות רבע שעה. להוציא ולצנן לחלוטין לפני האכילה.

טבלת ערכים תזונתיים
ליחידה אחת: 160 קלוריות, 11 פחמימות, 2 גרם חלבונים, 3.4 גרם שומנים

לוחות שבורים ואותיות פורחות

"לעיתים אני צובטת את עצמי לוודא אם זה אמיתי או שהיה זה חלום בלהות", פותחת שירי את סיפורה. "את מוטי פגשתי כשהייתי ממש צעירה... כזאת שלא עושה חשבון לאף אחד ולאף אחת". שירי מיישרת את הפאה לראשה כמי שמתקשה להאמין שזאת הפכה חלק אינטגרלי מחייה. "זה היה באמצע שנות התשעים. שנינו היינו אחרי צבא בחיפוש עצמי. "מוטי היה עדיין הלום ממות חבריו במלחמה בלבנון (מלחמת 'שלום הגליל' למי ששכחה. מ"ש), ואני מלאה כאב על הורי השכולים שעדיין קוננו על מות אחי הצעיר". מבטא מצטעף והיא משתקת לרגע אך מיד ממרתת להוסיף: "התחברנו דרך הכלים". היא לוקחת אוויר ופולטת אותו בנשיפה רכה. ובתגובה לסימן השאלה שנח על פניי, היא ספק מסבירה, ספק מתנצלת. "לא. לא הכלים שבמטבח". סימן השאלה נותר בעינו.

בזווית העין אני קולטת את תמונת המשפחה מאחוריה. היא מבחינה בכך בשבריר שנייה ואומרת בנימה של ניצחון "מי חשב שאי פעם אתקרב אליו ויהיו לנו כל-כך הרבה ילדים". ואני עדיין תוהה ביני לבין עצמי על אלה כלים היא מדברת. "אני גם לא מתכוונת לכלים שקיבלנו מספר התניא אותו הכנסנו לחיינו כדי להתמודד עם הטראומות שפקדו אותנו בחיים".

"היו אלה הכלים ששירתו אותנו והפיגו את הבדידות והעצב התהומי. היו אלה החליל שלי והכינור שלי". עכשיו נדמה לי שאני מתחילה להבין את הסיפור. לא יכולתי לדמיין שמאותה שברית כלים ומאותו ריסוק טרטאלי שחשנו, נצליח להתרומם. היהדות הייתה בשבילנו חרדים שזורקים אבנים והדת סימלה בעיקר עבודה סיופית ופרימיטיבית לאנשים בורים.

"לילה אחד, בגסט-האוס מצחין, קמנו לבוקר לח וערפילי וגילינו שכלי הנגינה שהיו תמיד מונחים צמוד אלינו פשוט אינם. החוויה הייתה מטלטלת. הנחמה שהלכה איתנו, המוזיקה ממנה התפרנסנו, השירים שהצליחו לרומם אותנו יחד עם המנטרות המזרחיות הפרימיטיביות, התפוגגו ואינם.

"היום בו נגנבו לנו הכלים על ידי המקומיים היה הקשה בחיינו. הרגשנו אבודים, חבולים, מוכים ומיואשים בלי כיוון בחיים. אבל בעוד אנו רואים חושך. חושך נורא. מתברר שהיה זה היום האחרון לגלות שלנו והיום הראשון לגאולה. גילינו את האור דווקא בנקודת השפל הכי טריוויאלית והנה, תסתכלי עליי. את מאמינה שלא נולדתי חרדית. אני רואה שאת מסתכלת על הילדים בתמונה. מה את רואה ומה אני רואה... עכשיו את מבינה למה אני צריכה לצבוט את עצמי כדי לוודא שזה אמיתי?".

אוזני המן מקמח לחם מלא 100%, במלית גבינות, בזיליקום ופלפלים קלויים

אפייה: 30-35 אוזני המן, תנור מחומם ל-180 מעלות לבצק

- 500 גרם (4 כוסות) קמח לחם מלא 100%
- 15 גרם (1+1/2 כפות) שמרים יבשים
- 20 גרם (1 כף) סוכר
- 1 ביצה
- 50 גרם חמאה רכה
- 50 מ"ל (1/4 כוס) שמן זית עדין
- 240-260 מ"ל (1 כוס + 1 כף) מים פושרים

15 גרם (1 כף) מלח

למלית:

- 250 גרם גבינת פטה עיזים מעודנת
- 250 גרם גבינה לבנה 9%
- 20 גרם (2 כפות) קמח כוסמין לבן
- 3 פלפלים אדומים קלויים, חתוכים לקוביות קטנות
- 2 גבעולי בזיליקום גדולים, קצוצים דק
- 1 ביצה

מלח ופלפל לבן

אופן הכנת הבצק:

- מערבבים את הקמח, השמרים והסוכר בקערת מיקסר עם וו גיטרה.
- מוסיפים את החמאה בהדרגה ומערבבים.
- מוסיפים את השמן ומערבבים.
- מוסיפים 240 מ"ל (1 כוס) מים ומערבבים עד שמתחיל להיווצר בצק. מחליפים לוו לישה וממשיכים ללוש עוד כ-1 דקה.
- מוסיפים את המלח ולשים עוד 1 דקה.
- לשים עוד 5-7 דקות לקבלת בצק

- רך ונעים, לא דביק. אם הבצק יבש מוסיפים כף מים.
- מעבירים למשטח נקי, לשים את הבצק כמה פעמים ומעצבים לכדור חלק.
- מניחים בקערה מקומחת קלות, מכסים בניילון ומניחים במקום חמים לתפיחה.

אופן הכנת המלית:

- מגרדים את גבינת הפטה לתוך קערה בינונית. מוסיפים את שאר המרכיבים, מערבבים היטב. טועמים ומתקנים תיבול אם צריך.

אופן ההרכבה:

- מוציאים את הבצק שתפח מהקערה וטופחים עליו קלות להוצאת האוויר.
- מחלקים את הבצק ל-2 חלקים.
- מרדדים כל חלק לעובי של כ-3/4 ס"מ.
- קורצים עיגולים בגודל הרצוי.
- מניחים במרכז כל עיגול כפית של מלית פלפלים וגבינות.
- מקפלים את העיגול ליצירת אוזן המן.
- מניחים על תבנית מרופדת בנייר אפייה ובמעט סולת.
- מברשים את האוזניים בחלמון ביצה ומכניסים להקפאה ל-30 דקות לפחות ועד שבועיים.
- מוציאים מהמקפיא ואופים 8-12 דקות בתנור שחומם מראש ל-180 מעלות טורבו, עד לקבלת צבע זהוב יפה.

מומלץ להגיש חם.

באדיבות: הילה יבנאלי-בוכריס, מומחית האפייה של "הטחנות הגדולות של א"



אוזני המן במילוי "פלורנטיין" (מגוון אגוזים)

מרכיבים למלית:

- 85 גרם שמנת מתוקה
- 65 גרם דבש
- סוכר לבן 250 גרם
- חמאה 165 גרם
- אגוזי לוז טחונים גס - 40 גרם
- שקד טחון - 40 גרם
- אגוזי מלך טחונים גס - 40 גרם
- מלח - 5 גרם
- פקאן קלוי - טחון גס - 155 גרם
- בוטנים - טחון גס - 155 גרם

מרכיבים בצק:

- 300 גרם חמאה
- 185 גרם אבקת סוכר
- 60 גרם אבקת שקדים
- 500 גרם קמח
- 4.5 גרם מלח
- 2 ביצים

הוראות הכנה:

- שמים את השמנת, סוכר, חמאה והדבש בסיר מבשלים עד רתיחה תוך כדי עירבוב עד קבלת גוון קרמל

בהיר וסוגרים את האש.

- מוסיפים את האגוזים שטחונים גס, מערבבים ומורידים מהסיר לתוך כלי נירוסטה או פלסטיק לקירור
- לאחר שמתקרר (לפחות 3 שעות), יוצרים כדורים קטנים במשקל של 8 גר'

הכנת הבצק:

- יש להכניס את כל החומרים למיקסר וללוש כ-5 דקות במהירות. צריך להתקבל מרקם שטרויזל, שבו כל החמאה נספגה.
- להוסיף למיקסר את הביצים, תוך כדי ערבוב ולערבב כ-5 דקות, עד לקבלת בצק אחיד.

● נותנים לו לנוח לחצי שעה במקרר

- מכוסה בניילון נצמד
- מרדדים את הבצק לעובי 3 מ"מ וקורצים עיגולים של 8 ס"מ (קוטר)
- ממלאים את העיגולים שקרצנו בכדורי הפלורנטיין ומקפלים לאוזן המן
- מכניסים לתנור שחומם מראש 170 מעלות ואופים כ-12 דק'
- לצנן ולהגיש עם מעט אבקת סוכר מעל

באדיבות: רשת קפה ביגה



פרשת כי-תשא כולל עניינים הפכיים לגמרי. מחד הזכרת הלוחות הראשונות שניתנו ישירות מפי הגבורה. מאידך, מעשה העגל ושבירת הלוחות. ושוב, מחד גזירת כליה על ישראל, היל"ת. ומאידך, תפילת משה רבנו, מתן לוחות שניים והסיום – "קרן עור פני משה". מה קורה פה? מה הקשר בין הניגודים הללו?

התשובה נעוצה בשם הפרשה שמשמעותו העלאה, הרמה – כי תשא. לכאורה יש סתירה בין שם הפרשה ובין סיפור הטא העגל המובא בה, אלא שעניינה של הפרשה הוא שהיא מכילה בגלוי את כל מטרת וסדר בריאת העולם. הנה ההסבר: ה' חילק כל דבר בעולם לשלושה: ראש-אמצע-סוף. הראש הוא הכוונה, התכנון. התוך (האמצע), הוא הדבר עצמו, והסיום (סוף), הוא תכלית הדבר ותוצאתו. והנה דוגמא קלה להבנה. שלושת האותיות הראשונות באל"ף ב"ת משקפות במדויק את הסדר הזה. אל"ף פותחת את עשרת הדברות והיא הראש והסיבה להכל. ב"ת פותחת את מעשה הבריאה והיא הדבר עצמו – התוך. גימ"ל חותמת את הבריאה ומחברת את כוונת הבריאה עם מעשה הבריאה בגאולה האמיתית והשלמה והיא הסיום והתכלית. אנוכי-בראשית-גאולה. שלוש מילים, יחידה אחת.

זה גם מה שקורה בפרשתנו. הלוחות הראשונים היו כוונת הבריאה והם נעלים במידה כזו שאינם יכולים לסבול חטא. החטא עצמו הוא פועל יוצא ממעשה הבריאה שמסתירה את האור האלוקי ומאפשרת את החטא ואילו הלוחות השניים מגיעות אחרי החטא ומעשה התשובה. אחרי התפילה, התחנונים והרחמים, אחרי שהעולם כבר מוכן לקבל את התורה שעל ידה תתמלא כוונת הבריאה ותגיע הגאולה השלמה שבאה לידי ביטוי בקרינת אור מפניו של משה רבנו.

חיים ולדר בספר חדש:

**'זקנים מספרים
על עצמם 3'**

< מספר חברי הכנסת חצה לראשונה את ה-200 לאחר שהתיקון הנוסף לחוק הנורבגי המתוקן עבר בכנסת

פנייה ניוז 2030

ראש עיריית ירושלים יואליש קרויס העניק את פרס יקיר העיר לראש העיר וראש הממשלה לשעבר ניר ברקת

נשיא מועצת חכמי התורה מרן הגאון רבי יצחק יוסף יוזם את הקמת תנועת ש"ס מחדש, עשור אחרי שהמפלגה לא עברה את אחוז החסימה

ברשימת המועמדים להוביל את המפלגה המחודשת: שר הדתות לשעבר דוד עמר, יהודה דרעי והמועמד הנצחי לקאמבק אריאל אטיאס



שישים שנה אחרי פרוץ מאבק הירושה בפוניבז'

נשיאת ביהמ"ש העליון השופטת חוי טוקר השיגה מתווה פשרה בין הרבנים אריה (לייבל) כהנמן ויוסי מרקוביץ



מועצת גדולי התורה במכתב חריף נגד התופעה המתרחבת בה מוחלפים המשגיחים בישיבות ברובוטים: "לב מי לא יחרד", כותבים הרבנים, ומזהירים: "דמותו של המשגיח מהווה דוגמה אישית, וכי חפצים אנחנו במצוות אנשים מלומדה?"

ח"כ יאיר נתניהו נפגש בארה"ב עם חבר הקונגרס בארון טראמפ



החל מה-1/1/2031 הכסף המזומן יוצא סופית מידי שימוש. אפליקציות הבנקים הגדולים יאפשרו להחליפו בביטקוין

יו"ר ועדת הכספים של הכנסת, ח"כ מוטי בבצ'יק, הגיב:

"נעמוד על כך שסניפי הבנקים במגזר החרדי לא יפעילו אפליקציות פסולות"

ראש הממשלה לשעבר בנימין נתניהו שוחרר מכלא מעשיהו, ואמר "לא היה כלום כי אין כלום"

רעייתו שרה ערכה לו מסיבה שכללה שמפניה ורודה וסיגרים בין אורחי הכבוד: ארנון 'הטייקון' מילצ'ן, מומו 'עד המדינה' פילבר ושופט העליון אביחי מנדלבליט

הממשלה אישרה בניית עשרות אלפי יחידות דיור על שטח הכנרת, הטרקטורים יעלו לשטח רק בעוד שנתיים, כאשר אדמת הכינרת תתייבש לחלוטין

דרמה: בג"צ ביטל בפעם השנים עשר את חוק הגיוס המתוקן, בקואליציה מקימים ועדה לחקיקת חוק גיוס חדש תת הפלג הירושלמי-אשדודי קורא שלא להנפיק לנולדים תעודות זהות כדי לא להכיר במדינה כלל - כך דיווחו עשרת היומונים החרדים

לקראת יום הולדתו השמונים

ח"כ משה גפני שוקל ברצינות פרישה מהכנסת

צפוי לקבל את ההכרעה לאחר התייעצות אצל נשיא המועצת של "דגל התורה" מרן הגאון רבי חיים פרץ ברמן

היסטוריה: ראש העיר הראשון ממוצא אריתראי בתל אביב, אברם אבוהיי, הודיע על העברת היהודים מדרום העיר למתקן חולות עד להחלטה אחרת בעניינם

ככל הזמן

חדשות הציבור החרדי מסביב לשעון



מקצועי

חדשני

מעודכן

מרתק

מגוון

מעניין

www.kolhazman.co.il

לא ימין

לא שמאל

ישדר!

